

• SAVAITNIS LAIKRAŠTIS •
"DRAUGAS"
EINA KETVIRTADIENIAIS
IŠ CHICAGO, ILL.
Kaina Metams:
Suvienytose Valstijose - \$2.00
Europoje ir kitose šalyse - \$3.00
APSKELBIMŲ KAINOS ANT UŽKLAUSIMO
Su visokiais reikalais reikia
kreiptis šiuo adresu:
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th Street Chicago Ill.

DRAUGAS

KATALIKŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN
"DRAUGAS"
[THE FRIEND]
Published Every Thursday
SUBSCRIPTION RATES
In United States - \$2.00
Foreign Countries - \$3.00
ADVERTISING RATES ON APPLICATION
All Communications and Money Orders
be addressed to:
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th Street Chicago Ill.

ORGANAS LIETUVIŲ RYMO-KATALIKŲ FEDERACIJOS, SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ R.-K. AMERIKOJE IR LIETUVIŲ R.-K. PILNŲJŲ BLAIVININKŲ SUSIVENIJIMO AMERIKOJE

Metai [Vol.] VI.

CHICAGO, ILL., KETVIRTADIENIS 26 D. LAPKRIČIO (NOVEMBER) 1914 M.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JULY 8th, AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd, 1897.

DEL GERESNIO TAUTOS FONDO SUSITVARKYMO.

Lietuvos nelaimės gyvai sujudino visas kolonijas. Visur ruošiamasi šelpti brolius nukentėjusius nuo karės. Tame gražiame darbe be abejonės svarbiausią rolę užima Tautos Fondas, prie kurio visa mūsų rimtoji ir dirbti norinti visuomenė turėtų spiesties.

Tėčiau skaitome savo priede priminti visiems, kurie Tautos Fondą užjaucia, jog mūsų organizacija tik tuomet bus viso veikimo viduryje ir tikrai didelė tautos pajėga, kuomet visos vietinės organizacijos, Lietuvos šelpimui įsteigtos, susispaus prie Centro. Kol dirbsime kiekvienas sau skyrium, patol ir darbo pasiekimas bus nežymios. Tik susidėję į krūvą, sudarysime milžinišką pajėgą. Yra daug vietinių komitetų, kurie nori veikti kas sau, neprisidėdami prie Tautos Fondo Centro. Į tuos ir kreipiamės, šaukdami juos į vienybę. Lai jie pasirūpina gauti ingaliojimus iš Centro su tam tikrais lapais aukų rinkimui.

Tautos fondas taip yra sutvarkytas, jog savo veikime remsis plačiausia mūsų visuomenė, taigi ir galės turėti jos didžiausią pasitikėjimą. Ne-trukus bus išdirbtos ir paskelbtos taisyklės, pagal kurių "Tautos Fondas" turės tvarkytis ir veikti. Centro valdyba visuose svarbesniuose klausimuose (ypač pinigų paskyrimu) turės tarties su visais komisijos nariais, tie vėl susisieks su visais vietiniais komitetais; kartkartėmis bus daromi komisijų narių ir vietinių komitetų atstovų suvažiavimai. Taigi visas Tautos Fondo veikimas bus paremtas tikrai demokratiškais pamatais.

Be to pranešame, jog Tautos Fondo valdyba išėmė Illinojaus valstijoje čarterį su teise tvirti legališkus komitetus visose suvienytose valstijose ir Kanadoje. Tautos Fondo komitetai, susitveriantieji įvairiose vietose, ingija, legališkos draugijos teisę.

Surinktus pinigus vietiniai komitetai neturėtų laikyti ilgai pas save, bet siųsti Tautos Fondo Iždininkui Vaisnorai per raštininką adv. A. Šlakį 3255 S. Halsted st., Chicago, Ill.), nes čia daug atvaresnė vieta, kadangi Centro Iždininkas yra po kaučija (Bond) ant \$10,000.00 nuo spalio 1, 1914, per National Surety Company, 115 Broadway, New York, N. Y. Raport numeris 106505.

Čarteris ir iždininko kaučija randasi pas T. F. viršininką, Dr. A. K. Rutkauską. Reikalui esant iždininko kaučija bus padidinta.

Taut. Fondo Valdyba.

ATVIRAS LAISKAS I AMERIKIEČIUS.

TAUTIEČIAI,

Tėvynės šaukiamas priverttas esmi apleisti Suvienytas Amerikos Valstijas. Lai vū "Baltic" išplaukiu rytoj i Liverpool'į, o iš ten vyksiu Londonan, kur tikiuosi netrukus pasimatyti su kitais mūsų nuvargusios tėvynės sūnais, kuriems šiandieną užvis rūpi ištraukti mūsų tėvynę iš vargų klanu, kuriame ji yra paskendus.

Apleidžiant Suv. Amer. Valstijas, miela man yra tirti nuoširdų ačiū Jūms, Broliai amerikiečiai, už tą malonų svetingumą ir tikrai lietuvišką vaišingumą, kurį Jūs taip maloniai apreiškėt man besilankant Jūsų kolonijose. Jūsų atjautimas reikalams mūsų nuvargintos tėvynės parodė man, kad Jūsų širdyse dar neišgeso meilė tėvynės, kuri ypač šiandieną reikalauja Jūsų pagalbos.

Taigi aš, jeigu Augščiausias leis man laimingai šiuo pavojaus metu pasiekti Europą, pranešiu mūsų broliams ir serims ten anapus vandenyno kraujuose ir ašarose paskendusiesiems, — kad nenusimintų, nes amerikiečiai pasiryžę yra ištiesti jiems ranką pagalbos.

Pasibaigus šiai baisiai Europinei karei, tikėkime, kad ir mūsų tėvynė Lietuva ingys laisvę, taip seniai pageidaujamą. Tuomet ir mes išsklaidyti visuose pasaulio kraštuose galėsime rasti paguodą mūsų motinos - tėvynės prieglobstyje.

Taigi prie darbo, mieli Tautiečiai, visi kas kuomi galime bėgkime į pagalbą mūsų nuvargintai tėvynei.

J. Gabrys.

New York
17, XI, 1914.

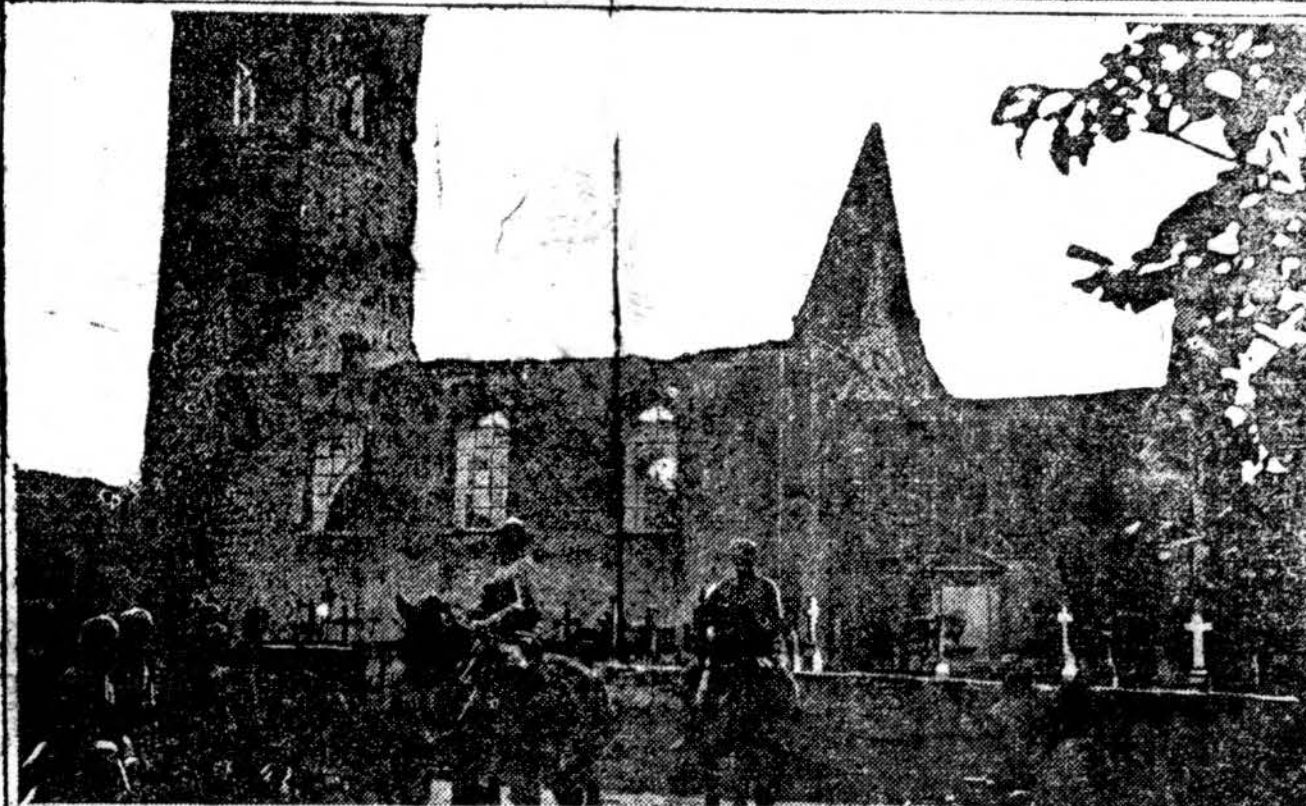
IŠ KARĖS.

Ypres Majoras nušautas, kaip šnipas. Londono laikraštis "Daily News" praneša, kad Ypres miesto majoras nušautas už išdavimą paslapčių vokiečiams.

Vokiečiai arti Varšuvos. Berline paskleista žinios, kad vokiečių kariuomenė esanti 31 m. nuo Varšuvos ir greitai laiku žada užbombarduoti Lenkijos sostinę. Armiją veda gen. von Hinderburg.

Suokalbį prieš rusų valdžią. Petrogrado policija susekė revoliucionierių kuopą į kurios narius prigulėjo keletas Valstybės Dūmos narių. Padaryta daug areštų. Suimta Dūmos atstovai: M. Petrovskij, Badaistevs, Mauranovas, Samilovas ir Čagovas.

Prūsų Lietuvoj cholera. Telegramos gautos Paryžiuje praneša, kad Prūsų Lietuvoj ir Szliazke pasirodė cholera. Jau buvę daug atsitikimų choleros apsiereikimų.

1. GERMAN FIELD WATCH BEFORE ANTWERP. 2. GERMAN INSPECTING CHURCH THEY DESTROYED NEAR ANTWERP

1. Vokiečių sargyba netoli nuo Antverpo. 2. Vokiečiai apžiūri bažnyčią, kurią jie išardė netoli nuo Antverpo.

Rusai paėmė Gumbinę. Rusų armijos šiaurinė dalis užėmė Rytprūsų miestą Gumbinę. Mušys prie Gumbinės tęsėsi 5 dienas ir tik ačiū narsumui kazokų Gumbinė pateko į rusų rankas. Gumbinės miestas randasi 66 mylios nuo Karaliaučiaus. Gyventojų skaičius siekia 15,000 žmonių.

Bulgarai rusų armijoj. Daug Bulgarijos gyventojų nesulaikdami, kada valdžia pradės karę su Vokietija bėga į rusų armiją ir stoja į tarnystą po komanda gen. Radko Dmitrijevo, savo viengėnio.

Turkai prie Suez kanalo. Iš Konstantinopolio pranešama į Londoną, kad turkų kariuomenė pasiekė Suez kanalą. Mūšis įvyko tarp Katas ir Teatebe, kurie randasi 30 kilometrų į rytus nuo Suez kanalo. Paimta daug anglų oficerių ir pėlaisvė.

Jungtinių Valstijų kariuomenė apleido Vera Cruz. Gen. Funston gavo nuo veldžios priskyrimą apleisti Vera Cruz, ir tuojau grįžt į Jungtines Valstijas.

DIDESNIEJI KARĖS NUOTIKIAI.

9 lapkričio — Rusai perėjo Poznaniaus rubežius. Turkai susirėmė su rusais Erzerume.

10 lapkričio — Sudegintas vokiečių laivas prie Cocos salų. Nušauta Toweri Karolis Lody, vokiečių šnipas, kuris save pasivadino Amerikos piliečiu.

mėjo ties Dixmunde. Nuskandinta anglų laivas "Niger" prie Deal.

12 lapkričio — Rusai užėmė Mozurijos apskritį Prūsijoje. Sumuštas burų sukilėlių vadas gen. De Wet.

13 lapkričio — Smarkūs mūšiai ties Ypres ir Lys. Niekas nelaimėjo.

14 lapkričio — Pasimirė anglų generolas Roberts Prancūzijoje. Rusai užėmė Tarnovo 50 mylių į rytus nuo Krokuvos.

15 lapkričio — Rusų kariuomenė 50 mylių nuo Karaliaučiaus. Vokiečiai atmušė prie Thorno Lenkijoje.

16 lapkričio — Dideli mūšiai Prūsijoje. Rusų kariuomenė žengia pirmyn.

17 lapkričio — Krokuva bombarduojama rusų — miestas liepsnose. Vokiečiai atmušė rusus nuo Stalupėnų.

18 lapkričio — Prancūzai ir anglai laimėjo tarp Armentieres ir Arras. Argonne apskritį sunaikinta daug vokiečių tvirtumų.

19 lapkričio — Vokiečiai bombarduoja Liepoją. Rusų laivynas nuskandino du vokiečių kreiserius ties Liepojomu. Amerika reikalauja nuo Turkijos pasiaiškinimo kas link apšaudimo kreiserio "Tennessee". Wilsonas nenori karės.

20 lapkričio — Nuskandinta Vokietijos garlaivis "Ekbatana". Italija baisiai susirėpinus. Reikalaujama karės su Vokietija. Valdžia luke-rauja.

21 lapkričio — Smarkūs mūšiai ties Krokuva ir Čenstakava. Lenkijoje laukiamas Turkų betvokių.

sinta ant Turkijos sultono. Kaltinami buvusio sultono Abdul Hamido vaikai.

22 lapkričio — Turkai laimėjo prie Suez kanalo. Jungtinių Valstijų kariuomenė apleidžia Vera Cruz.

23 lapkričio — Rusai paėmė Gumbinę. Vokiečiai 31 mylia nuo Varšuvos. Ties Przemysliu eina smarkūs mūšiai. Rusijoje susekta revoliucionierių organizacija. 5 Val. Dūmos nariai suareštuoti. Prancūzai sumušė vokiečius ties Aisne.

24 lapkričio — Rusai sumušė vokiečius tarp Vartos ir Vistulos upių. Varšuva išgelbėta iš pavojaus. Generolo Hindenburg armija pasitraukė atgal. Turkams gerai klostosi prie Batumo.

1,600,000 rusų traukia prie Krokuvos. Neskaitant rusų kariuomenės jau esančios Krokuvos apilinkėse, dar siunčiama ten didelė armija, karioje yra 1,600,000 karių. Austrijiečiai visokiais būdais stengiasi užtrinti šią armiją, bet nieko negali padaryti.

Holandijos pakranciai pavojui. Holandijos labai sunkus padėjimas dabartinėje karėje. Bėgyje paskutinių kelių savaitių išmesta jos pakrantiuose apie 80 mylių, kurios ekapliodamos pridaro baisiai daug nuostolių.

Turkai bėga nuo anglų. Londone gauta žinių, kad anglų kariuomenė smarkiai mušė su turkais prie upės Izat-el-Arab. Anglams pasiekė turkus sumušti. Turkai betvokių.

VOKIEČIAI BOMBARDUOJA LIEPĄ PRZEMYSLO TVIRTOVĖ GREIT PASIDUOS RUSAI UŽĖMĖ KETURIUS MIESTUS.

PASIKĖSINIMAS ANT SULTANO.
RUSAI UŽĖMĖ GUMBINĘ.
JUNGTINIŲ VALSTIJŲ KARIUOMENĖ PASITRAUKE VERA CRUZ.
SUOKALBIS PRIEŠ RUSIJOS VALDŽIA.
TURKAI PRIE SUEZ KANALO.
PRŪSŲ LIETUVOJ CHOLERA.
LIETUVIAMS REIKALINGA PAŠALPA.

Nuskaudo vokiečių laivas. Londono "Daily News" apturėjo žinių, kad Hamburg — Amerikau linijos garlaivis "Ecbatana" nuskandintas Persų intakoj.

Saltis sutūrės karę. Vakarinių Flandrijoj pasibaigė karštas veikimas. Umūs šalčiai privertė kariautojus susilaikyti. Užstojus šalčiams, armijos pasijuto laukuose be jokios pastogės. Sustingę nuo šalčio kareiviai nebegali nieko veikti. Dauguma automobilių ir kanuolių nuskandino išsiliejus upei Yser.

Trebizondą bombarduoja rusai. Londone gauta Telegrama. Reutero, kad laike bombardavimo turkų porto Trebizondo ant Juodųjų jurių, rusų laivynas sunaikino rusų konsulatą ir sužeidė konsulą.

Belgradas greit pasiduos. Berline oficialiai paskelbta, kad gauta žinių iš fronto, kad Serbijos sostinė Belgradas greit pasiduos.

Vokiečiai ir vėl pranašauja. Vokiečių oficeriai, stovintieji ties Holandijos rubežiais pranašauja, kad Calais bus paimtas 10 d. gruodžio.

80 didžiųjų Kruppo kanuolių išsiųsta ant karės lauko į šiaurinę Prancūziją. 7,000 kariuomenės išsiųsta iš Liege prie Dixmunde.

Turkos narsumas. Suvienytos kariuomenės Prancūzijos ir Anglijos užėmė pozicijas ties Tracy le Val. Vokiečiai sugrįžo tose vietose ir taip smarkiai užpuolė ant priešių, kad jie turėjo pasitraukti. Vokiečiai išlėję puolė prie Tracy le Val, manydami, jiems pasiseks užimti tos pozicijos.

Prancūzai pradėjo silpnėti ir jų eilės jau traukėsi atgal, tad pulkai turkus metėsi ant priešių.

Susirėmė su vokiečiais ir ilgai tęsėsi kova be jokių pasekmių. Valandą laiko ėjo kruvinusis mūšis, bet galų gale vokiečiai nebegalėjo išlaikyti prieš turkus ir pasileido bėgti. Baisios ištyko skerdynės. Mažai vokiečių karių spėjo išsprukti iš po turkų smarkios rankos.

Italija vis arčiau karės. Iš Romos pranešama, kad 110 parlamento narių radikali, konstitucionalistų ir socialistų padarė tarp savęs sutartį, kad patrauktų kaip galima greičiau Italiją prie karės su Vokietija ir Austrija. Jie savo veikimą pamatuoja tuomi, kad Garibaldi ir kariai Humbertas kovojo už suvienijimą visu žemių angyvams.

Rumunija mobilizuoja. Rumunijos valdžia prieš ginklo savo kaimynus. Paskelbta į tarnystą reikiems pripulė stoti 1917 metais.

Dauguma Rumunijos ju palaiko pusę Anglijos, o Rusijos. Vietų pasitaikė demonstracijos, savo sumanymus.

Liepojos bombardavimas. Vokiečių eskadra užpuolė Liepoją. Keletas laivų ir kareiviai žuvo. Petrograde pranešama, kad Liepojoje rusų laivynas nuskandino keletą karinių laivų.

Japonai nevažiuos. Baronas Kato, japonų reikalų ministras, kad jisai nemana, kad greit japonų kariuomenė žingsniuotų į Europą pakoms valstijoms karsu. Kiau — Chiau buvė r. kad užlaikyti ramybę. Atsitikimai — Europoje didelės svarbos dėl Azijos. Japonų kišimasis į karę atseitų daug pinigų, ponija n'ra ant tiek, kad galėtų be apmąstymų turtą.

Kas girdėtis ant Kaukazo. Ryžnių pranešta iš Kaukazo, kad Rumunijos, persų ir kurdai buvo užpuolę kariuomenės, bet nes nustoje daug žmonių pasitraukti. Rusai karėmė Putah, labai svarbią pakelį į Mesopotamiją.

Laidotuvės gen. Londone atsibuvo laidotuvės seniai mirusio garsaus generolo Roberts'o. Kūna, dūta šv. Povilo katedroje prisirinko didelis mūšyvas karališkoji šeima, nisteriai, parlamentas ir tik galėjo būti.

Pasikėsinimas ant Londono laikraštis "Daily News" gavo nuo savo korespondentų Petrogrado sekant Bukareste sužinotą stantopolį kasdien daugybę žmonių, kuriuos pasikėsinime ant Sultano gyvasties, viena grupė žmonių, gylė prie organizacijos buvusio Turkijos sultono sūna Abdul Hamido sūna Eddine. Spėjama, kad tuo pasikėsinimu žuvo.

KARĖS APŽVALGA.

Jeigu peržiūrėsime atyžiai į atsitikimus įvykusius paskutiniuose dienose Didžiosios karės laukuose, tai galėsime patėmyti, kad ir vėl nieko tokio neįvyko, kas galėtų kruviną karę priartinti prie galo. Smarkūs mūšiai, kruvini susirėmimai tęsiasi, bet jie nei vienai valstijai neduoda jokių pergalių.

Vokiečiai jokiu būdu negali nuveikti savo priešų nei Rytuose nei Vakaruose. Jų veržimasis prie jūrės pakraščių Belgijoje ir Prancūzijoje yra atspiriamas narsių belgų ir prancūzų.

Paskutinių dienų susirėmimai ties Ypres pasibaigė atmušimu vokiečių nuo miesto ir prancūzai užėmė pirmiausia pralaimėtas tranšėjas.

Vokiečiai su inirtimu užpuolė ant prancūzų ir nors turėjo šviežias spēkas, visgi su dideliais nuostoliais pasitraukė.

Ant kairiojo kranto Mozės upės, netoli miesto St. Mihiels, vokiečiai buvo užėmę miestą Chauvencourt. Matydami, kad negalės užsilaikyti ant šios pozicijos miestą užminavo. Kada prancūzai užpuolė ant miesto, ir užėmė kraštinės miesto dalis, vokiečiai miestą išsprogino.

Karšči susirėmimai eina pakraščiuose Šiaurinių jurių net iki Vogežų kalnų. Prie La Basse vokiečiai stengėsi prasiūsti prie kanalų. Netoli Crayonne buvo susirėmimas abiejų pusių artilerija.

Pietuose nuo Ypres ir prie Bixschote prancūzams pasisekė atmušti vokiečių užpuolimus. Alzacijoje vokiečių pulkai visai sunaikinti. Tarp upių Oise ir Aisne prie Trasy-le-Val prancūzai ir anglų kariuomenės išlaimėjo kelias naujas pozicijas.

Arigonoj viskas pasilieką po senovei. Prancūzai ir vokiečiai laikosi tvirtai savo pozicijų.

Vokiečiai rengiasi prie generalio mūšio prie Arras, nes ten siūnčia savo kariuomenę.

Abelinas išpuolis iš karės vokiečių su anglais ir prancūzais ant sausumos nėra vokiečiams ant naudos. Dabar prasidėjus žiemai su baisiomis audromis ir pūgomis išpalengva nuostojai susirėmimai. Kareiviai, kuriems prisieina po kelias dienas išgultų apkasuose baisesiai kenčia nuo šalčio. Sužeistieji, kurių daugumas nespėta išgabenti iš karės laukų patvirtu baisesiai padėjime.

Daugiaus permainingų užėmimų kovoje rusų su vokiečiais ir austrijiečiais. Atakliausi

kova eina Lenkijoje. Laukiamą galutinį susirėmimą, nuo kurių prigulės tos ar kitos pusės laimėjimas. Jeigu rusai pralaimėtų mūšius, tai karė persikeltų visu smarkumu į Lenkiją ir taip jau baisesiai nuvargintą nuo karės sunkenybių Lenkiją galutinai prislėgtų. Galima spėti iš pranešimų, kad dabartinių laikų sprendžiamieji mūšiai eina šiaurvakarinėje Lenkijos kėrtėje. Ypač smarkiai mušamasi tarp Vislos ir Vartos upių.

Vokiečiai laimėjo apeliokėse Lenczyco ir Orlovo. Ant linijos Čenstakava — Krokuvą rusų kariuomenė nustumė vokiečius atgal. Galicijoje rusai užėmė Karpatų pakalnes. Lig šial visur rusai buvo užpuolikai, vokiečiai tik gynėsi, nuo šio laiko rodosi vokiečiai pradėjo užpuolinti, o rusai ginties, ir šitas momentas ytin yra svarbus, kad jame bus nuspręsta tolimesnis veikimas abiejų armijų. Vokiečiai ant žūt-ar-būt nori prisimušti prie Varšuvos, ir jeigu tas jiems pasisektų, rusams būtų labai neįauku, bet greičiaus gali išeiti, kad rusai sumuš vokiečius, nes ir dabar nors ir pamažu visgi naikina vokiečių kariuomenę. Rusams pasisekus visos karės veikimas persikeltų į Sliaską ir Poznanį. Viso pasaulio akys šiuo tarpu atkreiptos į rusus ir vokiečius.

Prūsų Lietuvoj irgi prasidėjo karštesni susirėmimai. Prie Gumbinės ir Augenburgai rusai gerai darbavosi ir varė vokiečius vis tolyn ir tolyn; tik už 15 mylių nuo rubežiaus pasisekė vokiečiams sulaukyti rusų spirimasi ir dabar abi armijos stovi ant vietos viena prieš kitą.

Austrijos padėjimas nei kiek nepagerėjo. Rusų kariuomenė užėmė vakarinę Galiciją ir Bukoviną ir antrą syk pradėjo bombarduoti Przemyslį. Karpatų tarpkeliai ir Krokuvos apeliokės rusų užimtos. Jeigu rusams pasiseks pasilaikyti Galiciją ir Bukoviną, tai rusai bus daugiau laimėję dabartinę karę, negu vokiečiai. Galicijos ir Bukovinos žemių plotis išneša 35,000 kvadratinų mylių, tris-šyk didesnis už Belgiją. Gyventojų skaičius siekia 9,000,000 žmonių.

Serbijoje austrijiečiai neturi kuo pasigirti, tiesa, jiems pasisekė atmušti serbus ir juodkalniečius iš savo provincijų Bosnijos ir Hercegovinos, bet tas neperdaug turi svarbos. Serbų ir juodkalniečių narsumas esąs pastebėtinai. Nuostoję daugybės savo kareivių, nesiliauna kovoje su priešu. Serbų kariuomenės liko ne-

daugiau, kaip 100,000. Juodkalniečiai baisesiai praretinti, bet kova verda ir toji kova daug kame sutrukdė austrijiečių veikimą.

Italija nekantriai laukia Austrijos su Rusija karės pasekmių, jai rūpi Austrijos provincijos, apgyventos italais. Norėtų Italija tas žemeles po savo globa paimti, tik tai bijosi, kad per anksti neinkliuvus į kilpas. Gal su laiku, kada pamatys, kad jau Austrijos ir Vokietijos spēkos nusilpnės ir jinau pakels kardą, tik nežinia, ar tada pasakys pergalėtojai.

Ant Balkanų padėjimas labai intemptas. Turkija kariauja, dėdama visas pastangas. Neperdaug puikiai jai klotasi. Šaukiasi pagalbos visų mahometonų. Skelbia vokiečiai ir patys turkai, kad jiems sekasi su rusais Armenijoje, Kaukazo parubežiuose. Gali būti, kad pirmieji žingsniai ir laimingi, bet ima abejojimas, kad jai toliaus neprisieitų vaitoti. Ateina gandai apie revoliucijas sukilusias Turkijoje, apie mažą išpuolį sukilusį jos aukumui ir šv. karę, gal ir iš to viso pasiliks mažai daiktelių.

Rumunija dabar atsidurė ant kryžkelio. Turkijos trys torpediniai laivai įsiveržė vienon Dunajaus upės intakon, tikslu susinešti su atstovais Austrijos ir Vokietijos. Kaip yra žinoma, tos vietos Dunajaus randasi po priežiūra Europos pagal, padarytų traktatų, pradant 1841 metais net iki Londono traktato įvykusio 1883 metais. Rumunija dabar turės ar užprotestuoti prieš Turkijos pasielgimą ar atvirai palaikyti jos pusę. Jeigu prisilaikys nutarimų, jinau turės nuginkluoti turkų torpedos laivus. Ar šiaip ar taip atsiktis Rumunija neišvengtinai turės aiškiai pasirodyti su savo manymais, kurie gal ir sukelia audrą Balkanų pusaly.

Rusijos kariuomenės veikimas ant Kaukazo nėra praščiūsis. Laikraščiuose buvo kelis syk rašyta, jog rusai ešą sumušti turkų, bet greičiaus galima spėti, kad turkų kariuomenė buvo susirėmus su rusų armijos priešakine sargyba, kurią ir atmušė atgal iš Armenijos. Toks imus turkų armijos pasisekimas atrodo negalimu. Gal nežilgo užgirsime tikrą dalykų stovį.

Jurėse karė pastaruoju laiku pasidarė smarkesnė. Buvo įvykė daugiau susirėmimų. Nuskandinta nemažai laivų. Žuvo vienas iš didžiausių Anglijos laivų "Audacious". Sugadinta Turkijos kreiseris "Goeben", kuris buvo sukelęs tiek daug liarmo. Vokietija

pavedė savo du kariškiu laivus "Goeben" ir "Breslau" Turkijai. Rusija, Anglija ir Prancūzija užprotestavo prieš tai. Turkija paskelbė nupirkusi tuos laivus nuo Vokietijos ir viskas aprimo. Dabar vieną iš tų laivų "Goeben" sugadino rusų laivynas Juodose jūrose. Apimtas ugnies, lydimas "Breslau" įsiai pasislėpė Bosfore. Vienas rusų laivas taip pat smarkiai nukentėjo.

Prancūzų kreiseris "Waldeck-Rousseau" nuskandino didelį karišką laivą Adrijatiko jūrose. Vokiečių laivynas bombardavo Liepoją. Sunaikinta daugybė namų, daugiausiai neturėjų apgyventoje dalyje. Rusijos laivynas atvykęs ginti Liepoją nuskandino vokiečių kreiserį ir du torpedos laivus. Anglijos transportinis laivas nuskandintas vokiečių laivyno Chilean uoste, tokio pat likimo susilaukė ir Austrijos garlaivis "Josephine".

Bombarduojama toliaus Bosforas ir Dardanėliai. Rusų laivynas stengiasi Bosforą sukrūsti, anglų — darbuojasi ties Dardanėliais.

Jungtinės Valstijos pasijuto keblame padėjime. Turkai apšaudė Jungtinių Valstijų kreiserį Smyrnoje. Kilo del šio dalyko nesusipratimai. Prezidentas Wilsonas paskelbė, jog jokiu būdu nedaleisias Jung. Valstijų prie karės su Turkija. Kapitonas nukentėjusio "Tennessee" telegrama pranešė, kad turkai šaudė į jo laivą. Norima išaiškinti tas dalykas kaip o turkų "draugiškas" persergėjimas amerikėnų, kad uostas yra užimtuotas.

Tikimasi, kad nesusipratimai išnyks. Jungt. Valst. prezidento atsargumas tikrai pagirti reiktų, nes užtektinai jau turime tos karės. Europa, Azija, Afrika apimtos karštligės, jeigu dar Amerika įsikūstų, tada susilauktumėme tikrai didžiausio vargo visame pasaulyje.

KYNIJOS KARIŠKOS SPĖKOS.

Iškilus didžiausiai pasaulyj kare, kurią gali būti intraukta dar daug valstijų tame tarpe ir Azijos milžinas Kynija, neprošal bus pažvelgus, kiek Kynija turi savo ribose kariškų spēkų ir kiek ji galėtų pastatyti kariuomenės ir karės lauką. Dauguma iš mūsų diplomatų, garsių politikų tvirtina, kad vargiai Kynija galės užlaikyti neutralę poziciją ir noroms nenorams turės sykiu su visomis kitomis valstijomis pradėti kruvinąjį šokį. Ypač jai negalima bus pasilikti ramiai, pradėjus Japonijai veikti. Ant kiek teisingi šitie patėmijimai neginčijame šiandieną, nes gyvenant tokiam sumišimo laike galime tikėtis visoko. Nėgalima dar pasakyti šiandieną, ką mano Kynija, bet galima pažvelgti, kaip jinau jaučiasi galinga, kiek pas ją kariškų spēkų.

Įvykus naujoms reformoms 1907 m. Kynijos vald. suplenavo intaisyti iki 1912 m. 37 divizijas kariuomenės. Kiekviena divizija turėjusi susidėti iš 759 oficerių ir 10,000 kareivių. Prie kiekvienos divizijos priskirti po 54 kanuoles. Iš tų 37 divizijų rodosi tik 15 yra gerai suorganizuota, kurios galėtų pasigirti pilnu žinojimu kariško amato ir kurios atsako 1907 m. nustatytiems ple-nams. Toliaus turi Kynija 17 divizijų kariuomenės, kuri tik-tai paviršutiniai nutašyta ir tik pastaruoju laiku pradėta tas divizijas stiprinti ir labiau jomis rūpintis. Jeigu Kynija būtų savo plenus privedus prie išpildymo, šiandien turėtų apie 280,813 kareivių.

Užtenka, jei kaip kai kurie

© 1914, by American Press Association. Prancūzų kareiviai pasislėpė šieno kugese apšaudinėja savo priešus.

šaltiniai paduoda, Kynija turi vos tikrai apie 20,000 kareivių, 140 batarėjų laukinės artilerijos, kiekviena batarėja susideda iš 6 kanuolių.

Visa Kynijos kariuomenė išdalinta ant trijų provincijų Mandžurijos, Kudze ir Kašgaro. 5 divizijos randasi Pekine ir dvi Kirine.

Dauguma Kynijos provincijų užlaiko tik po vieną diviziją.

Kynijos parubežiai labai jau silpnai apsaugojami. Gal ne viena valstija taip menkai nesirūpina savo pakraščiu stiprinimu, kaip Kynija. Geriausiai pastatytos Kynijos kariuomenės dalis, kurių viršininkai — oficeriai sėmė karišką mokslą Japonijoje. Persigėrę Japonijos gudrumu ir pasišventimu, jie stengiasi tą patį inteikti savo kareiviams. Japonai užmiršta apie viską, kada eina kalbą apie jų šalies gerovę. Ypatiškos naudos, žmonių gerovė išgaruoja iš jų galvų, kada jų šaliai gresia koks nors pavojus. Jeigu Kynijos gyventojai persimtumtų japonų atkaklumu, jie sudarytų milžinišką spēką su kuria priešių skaityties visam pasauliui, dabar gi Kynija dar sudaro iš savės didelį kūną be galvos.

Kynijos kariškas mokslas, kareivių apmūdiravimas labai daug reikalauja taisymo. Gal ir to Kynija nebūtų pasiekus, jeigu ne toli regiantis Juashikai, kuris ir yra tvėrėju dabartinės Kynijos armijos. Išsipildžius diplomatų pranašavimams, kad negalės išvengti karės ji negalės priduoti daug svarbos šiandieniniuose didžiausios karės atsitikimuose.

DRUSKININKU MŪŠIO LAUKAS.

(Iš "Rieč")

Man teko apsilankyti ant mūšio lauko Druskininkuose ir į apeliokėse. Nuo Druskininkų stoties iki kurorto 17 verstų. Prisiėjo važiuoti arkilais. Pirmą pusę kelio randasi tarp raistų ir vingiuojančių dumblynų. Antra pusė kelio bėga tarp kalnų-kalnėlių, apaugusių jaunomis gražiomis pušelėmis. Kelias tiesus, iš abiejų pusių medžiai ir keliai vis augštyti ir augštyti. Matyti jau Druskininkai, kurie randasi ant kranto Nemuno upės; už miestelio juoduoja miškas, pagarsėjęs paskutiniaisiais atsitikimais, Augustavo miškas, kuriame neseniai virė karšta kova tarp mūsų kareivių ir vokiečių. Dešinė, dar neprivaziavus Druskininkų, stovi nedidelis miestelis Ratnikai su kapu Čecheto, didelio draugo Adomo Mickevičiaus, tai, rodosi vienatinė, šių apeliokų svarbesnė vieta.

Gerai iš čia matyti bažnyčios bokštai, bet mane labai nustebino, kad jie aptverti medžiais, lentomis.

"Ką tai reiškia, klausiu savo vėžėjo, ar jau taiso? Juk tikrai kelios dienos prabėgo nuo atsišūvisių čia mūšių."

Vėžėjas suprato mano mintis ir paaiškino, kad bažnyčia

taiso nuosenai ir kad vokiečiai čia nieko nesugadino.

Važiuojame pro paskutinį giriną. Tankūs miško medeliai išvartyti, išlaužyti, daug matyti griovių, duobių — čia buvo rusų kareivių apkasai.

Tai va kur prasideda mūsų laukai.

Ivažiuojant į Druskininkų miestelį metasi į akį vienodumas namų. Vienas panašus į kitą. Sunaikinimų dar niekur nematyti. Pravažiuojus keletą gatvių pasijuntame pačiame centre miesto. Čia vien tikrai pelenai ir tuštuma. Pro apdegusius medžius matyti kaip siūbuoja Nemuno vilnys. Liūdnai banguoja lietuvių upė, skaudžiai dejuoja, — skaudu pasidarė ir man. Juk čia penkias dienas mušėsi mūšikiai su vokiečiais, čia Nemunas iki dugno buvo pripildytas kareivių lavonais ir Nemuno vanduo pasidarė tamsiai raudonas.

Čia aš ir pradėdau savo apžvalgą karės lauko.

Visur sodnai, ir jaunas pušynas, Druskininkai, kaip gydymosi vieta išaugo, išsiplėtė jo laike paskutinių trijų metų; skaičius gyventojų siekia 20,000 žmonių.

Šioj vietoj stovėjo pulkų namai, viešbutis, daržas, o dabar krūva pelenų ir sugriuvę apdegę namai.

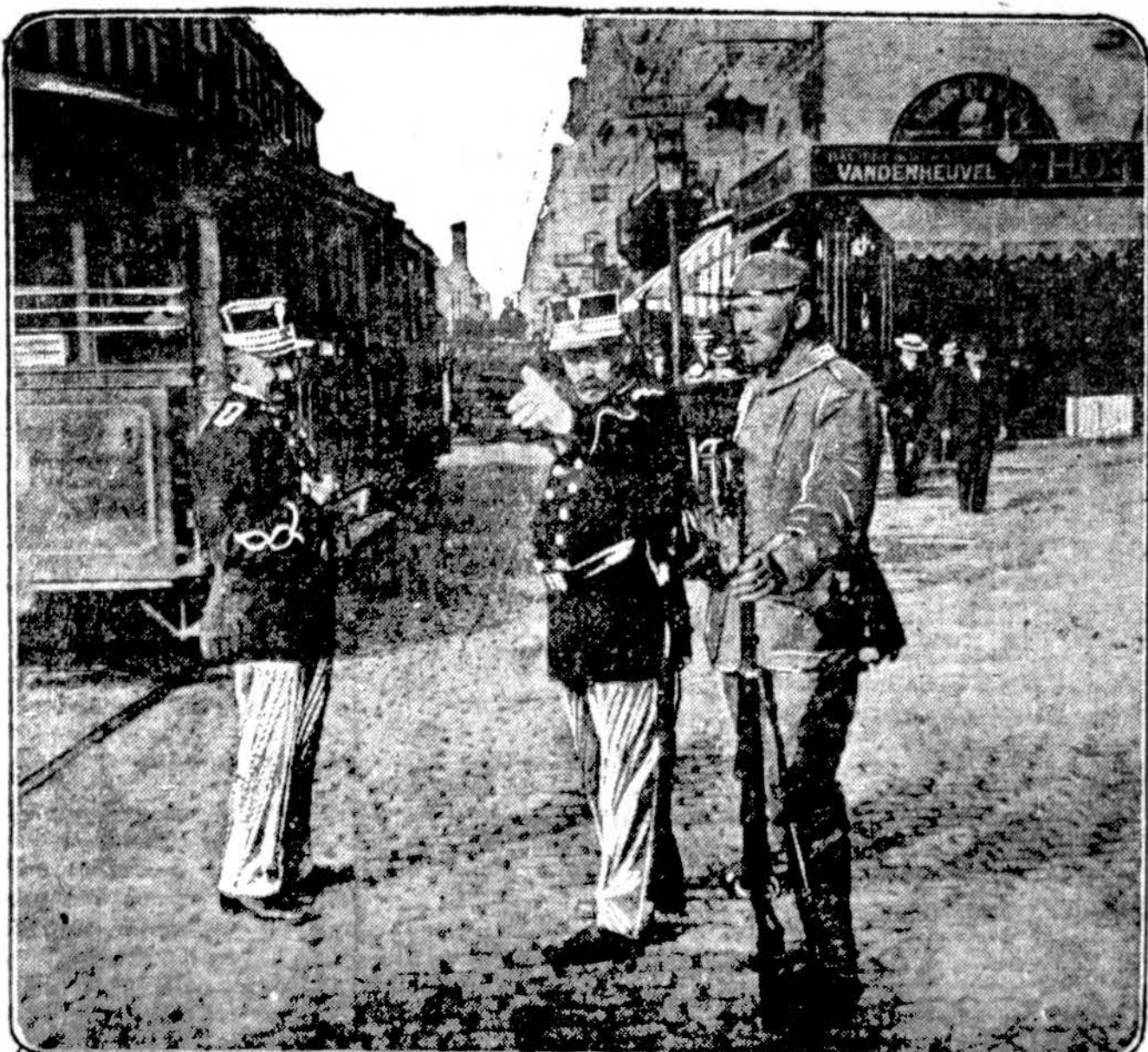
Vaikų prieglaudos namas sunaikintas. Viešbutis "Bristol" sudegintas. Geriausio vasarnamio "Radium" nebe-pažinsi. Sudegus ir žydų sinagoga. Vienon bažnyčion buvo paleista 30 šuvių. Vienoje iš bažnyčių radau skeveldą granatos, kurią pasilaikiau sau atminčiai.

Būtas Sanino sunaikintas. Pats gi Saninas pergyveno baisesias valandas. Kada nuo bombos trenkimo sugriuvo jo namo siena, įsiai išlėko ant gatvės. Tuo tarpu sprogo kita granata ir smarkiai ji sužeidė. Pagriuvęs ant žemės Saninas šaukėsi pagalbos, bet nebuvo kam gelbėti, nes visi išbėgiojo. Būtų jau gal ir mirė, jei suradęs nelaimingas, kad ne vienas žmogelis, kuris jam padėjo nusikraustyti rusų šventiko būtan, kur buvo suteikta pagalba. Paskiaus jį išvežė Gardinan.

Sena žydė Nievachova sėdėjo sau ramiai namie, kada granata pataikius jos naman sugriovė sieną ir senukė pasijuto prispaušta po jaja. Išsiriti buvo sunku, o čia sukilus ugnis vis arčiau ir arčiau gretinosi. Matė jinau savo likimą, jautė liepsną, ir nelaimingoji žuvo tose liepsnose. Užmušta dar viena moteris ir sunkiai sužeisti šmigolskiai. Skeveldą granatos 8 metų vaiką perkirto pusiau.

Vokiečiai per dvi dienas apšaudinėjo mūsų pozicijas, bet be pasekmių. Iš viso užmušta ir sužeista apie 60 žmonių. Labiausiai vokiečiai apšaudinėjo patį miestelį, kur nebuvo nei vieno kareivio, ir kapines, ant kalnelio, mat vokiečiai manė, kad tai esą mūsų tvirtumos. Ant kapinyno sulaužyti visi medžiai ir kupai suknisti.

Vietiniai gyventojai juok

SCENE IN BRUSSELS. TWO BELGIAN GENDARMES DIRECTING GERMAN SOLDIER. PHOTO © 1914 BY AMERICAN PRESS ASSOCIATION

esoriūs aukuoja
Austrijos senelis,
as Juozas aukuoja
visus savo šiek-
tūrinčius daiktus.
moterys, gyvenančios
duoda aukso žiedus.
ksinių gauna geležinius
u: Mes pamainėm auksą
žiedus.

iečiai apimti baimės.
gyventojai baisesiai nerio-
jo čia žinios, kad kele-
orlaivių jau išsiren-
prie Anglijos sosti-
omis.

me keturius miestus.
sam, sekasi. Vėl pas-
kad rusų kariuome-
turis miestus Galici-
ent, Wisniz, Garlice,
r Ujok.

čių generolai nušikovė. Iš
os pranešama Petrogra-
ad po nelaimingo ties Čen-
a mušio du vokiečių gene-
on Bredow ir Von Bromel

ai bombarduoja žąsis,
rubežiuose apsisitojo ru-
ny pulkas. Užpakaly pul-
alpinta orlaiviai. Vokie-
pai tuojaus pranešė apie
škai valdžiai, kuri nus-
tuos orlaivius sunaikinti.
a dieną vokiečiai išleido
aių sunaikinti prieš o-
Tuo tarpu rusų kareivių
permainė savo vietą, su
kiu ir orlaiviai buvo per-

rybės taip susitakė, kad
etoje, kur buvo rusų or-
apsistojo pulkas žąsų, ku-
miai sau snaudė nejausda-
eko blogo. Vokiečių orlai-
es, kad čia turi rasties
ai sviedė bombą, ku-
rp žąsų, sukelė tarp
klegesi, net patys
sistebėjo iš savo dar-
kad rusų orlaiviai
ai ir taip smarkiai
auo prieš.

oko darbelis. Prie Piotroka-
kiečių ulonai paėmė į ne-
su kazoką. Kada kazoką
Piotrokovą išbėgo visi
kareiviai pasižiūrėti
o tas baises priešas,
kalbama visokie nebūti
kareiviai ir oficeriai ne-
iūrėjo į kazoką, bet
čiupinėti, kad persi-
kad tai yra paprastas
s.

aleista progos apžiūrėti ir
kazoko arkį, kuris nu-
galvą stovėjo šaly savo
inko. Vienas iš vokiečių
jų atsisėdęs ant arklio mė-
nt jo pasijodinėti, bet ark-
krust iš vietos. Tada ka-
sasiūlė pagalbėti oficie-
si matydami, kad jam ne-
pabėgti—sutiko. Kazo-
ko ant arklio, atsisėdo už
oficeriaus ir kaip surikas
bik", arklys kaip padu-
leido bėgti ir greitai lai-
rė už miesto. Pasileido
jau buvo vėly. Kazo-
pagauti į klastus oficie-
ndurė tarp savųjų.

tinimas turkams prade-
dant karę.

lta iš angliškų laikraščių
ita karė greičiaus pavira
a nusigandimą.

kurdy pulkai sudaro
sos armijos.

gera proga pagar-
savo kaurus.

Dievams turkai neturi

Kriksčioniškai—maho-
— budisčiai — šinto

ki kareiviai!

atydą ir ant turko.
ek jis nepaskelbė lig-
Alla jo pusę palaiko.

ni turkų nelaimė tai
našių, kurios pasiliks

prabylo prie Sinai ir

kad vokiečiai kariauja su našais.

13 rugsėjo vokiečiai pradėjo tiesti per Nemuną tiltus, net trijose vietose. Mūsų artillerija darbavosi labai pasekmingai. Vos tik tai vokiečiai užėdavo ant tilto, taikus šūvis nušaudavo juos visus. Taip iki pat vakaro. Vakare, kada jau viltis pereiti Nemuną žlugo, vokiečiai visame fronte aptilo. Visgi vokiečiai sekėsi pereiti upę ties Meričiais, bet mūsų kareiviai pastebėję juos atidengė ugnį ir iš 600 žm. beliko vos 50. Mūsų kareiviai pasiūlė vokiečiams pasiduoti, pastarieji atsisakė ir įpuolė į Nemuną prigėrė.

Vidunaktį, vokiečiai slapta pradėjo eiti prie Janopolio, kur jie turėjo įsitaisti telefoną ir laivelius. Įsodina į laivelį dešimt kareivių ir siunčia mūsų pusėn. Mūsų kareiviai tuojau patėmėjo vokiečių užmanymus ir mūsų šauliai kaip pradės šaudyti, tai vokiečių šintai žuvo. Nei vienas laivelis neprisiūrė prie kranto.

14 rugsėjo iki pietų ėjo karštas susirėmimas, 15 ir 16 jau mūsų persikėlė anapus Nemuno ties Leipunų ir Panemulio kaimais.

Apžiūrėjęs Druskininkus, aš persikėliau anapus Nemuno į Janopolio šonį. Iš ten dar sykį pažvelgiau Druskininkų link. Koks liūdnas reginys! Pirmoje vietoje krūvos pelekų, apdegusių medžių, toliau su išmuštais langais apdraskyti namai. Nei vieno žmogaus. Visi kas galėjo — išbėgiojo. Vakar dar turtingi gyventojai, — šiandien elgetos be pastogės, be karnio duonos — sulindę kur urvuose slepiasi. Miestely Berštuo- se, 30 varstu, nuo Druskininkų randasi 200 padegėlių.

Klausinėju pas ūkininkų vaikus ar nėra kur užsilikusių kareivių lavonų. Atsako, kad lavonų nėra. Vokiečių kareiviai Nemune, rusai gi savo kareivius, žuvusius mūšyje, garbingai palaidojo. Liūdnas, begalo liūdnas reginys ir tam nuliūdumui graudžiai taria Nemuno vilnis ir pušyno nelinksmas ūžimas...

IŠ KARŠ LITUVOJE.

TAURAGĖ. Tauragiškiai kiek liuosiau atsikvėpė, išvarius iš čia vokiečių karuomenę. Savo kelių savaičių buvimu jie nemažai išsivargino apelininkės žmonės. Didelių baisy- mų kentėti neriejo, bet gi nuostolių buvo, ypač tiems, kurie savo namus palikę bėgo. Nukentėjo daugiausiai

pats miestas, valdininkų tur- tas ir dvarai. Painti užsto- vais kun. Kemėsis ir tardyto- jas Šulcas. Miestui uždėta buvo kontribucija 5,000 mar- kių nėra už kokias tai prokla- macijas. Žemiečių viršininko Šulco dvaras sudegintas, kam jis vokiečių liepiamas nepasi- likti ir iš jų išspruko. Visai plikai iššluotas tapo ku- nigaikščio Vasilčikovo majo- ratas. Sodiečiai daug mažiau nukentėjo. Vokiečiai Taura- gėje jau tiek buvo įsitaistę, kad ėmė leisti net laikraštį "Karės Žinios" vokiečių ir rusų kalba. Be to buvo įsaky- ta valstiečiams, kad taisytų mūges. Apsipratę žmonės ėmė vežti produktus, už ku- riuos buvo mokama pinigais. Vokiečių žvalgai sekėdavo kar- tais ligi Skaudvilės.

PILVIŠKIAI, Marijampolės apskr. Iš Antanavo val- ūčiaus, kaip pasakoja žmonės, vokiečiai išgabėję apie porą šimtų vyrų ir moterų į Prūs- sus, matomai, darbams dirbti. Sešupės ir Pilvės tiltai suar- vti. Bažnyčioje išbėrėjo lan- gai nuo šaudymo, pats miestelis tečiaus išliko sveikas.

Kontribucijos išmokėta bu- vo apie 600 rub., kuriuos su- dėjo klebonas ir žydai. Visi jie buvo prieš tat suvaryti ir žydų maldos namus. Rygiš- kių, Bluviškių ir Prancabud- žio kaimuose vokiečiai su- stabdė visus malūnus, o ma- lūnininkus paėmė į ne- laisvę, gyventojams ap- skelbė jei kas atsitiks, — sušaudysiu suimtuosius malū- nininkus ir sudeginsiu kaimus. Kitą dieną atvažiavęs jų vy- resnysis liepė paleisti suim- tuosius.

Painta nemažai gyvulių — karvių, kiaulių ir jāvų. An- tanavo dvare patys išsikėlė jāvus ir išsivežė grūdus ir šiaudus.

MARIJAMPOLĖ. Išrntie- ji vokiečiams esant miesto vir- šininkai: žydas Geršanavi- čius (burmistras) ir lietuvis aptiekorius Bartlingas (išdi- ninkas) atiduoti tapo karės teisman. Bartlingis paliuo- suotas, Geršanavičius gi nu- teista 6 metams katorgos.

Vokiečių apsiėjimas buvęs ne vienodas.

Bavariečiai pasižymėję savo švelnumu ir mandagumu. In- eidami kambarin, net pabar- škindavę duris, klausdami ar galima ineiti. Jie nelabai mėgstą saviškių prūsų ir daž- nai ginčijasi. Užtat žiaurūs buvo Onoveriečiai, kurie la- bai spaudė žmones. Vienam nebejaunam net ištisą valandą liepė išstovėti upėje.

SEINAI. Vokiečių kariuo- menė atėjus, mirė staigiai šir- dies liga kun. Oleka.

Vilkaviškio apskrityje mū- šių ugnies sudeginta Pajevno bažnyčia ir kaimas, Vir- šukalnio kaimo dalis, ir šie dvarai: Šukliai, Rumokai, Podborek, Unija.

Pačiame Vilkaviškyje ir Naumiestyje miestas ištūstė- jęs.

PAEZERIAI, Vilkav. ap. Juozas Stankevičius, Obšrū- tų ūkininkas ir "Blaiivybės" skyriaus Pilviškįj pirminin- kas buvo nuvažiavęs su stuika į Prūsus, prisiplėšė ten viso kijų brangenybių: fortepijonų, motorėklių ir kitų dalykų ir parsivežė namo. Užtat rusų kariuomenės valdžia jį areš- tavo ir pasodino kalėjiman. Rusams besitraukiant atgal ji- sai iš kalėjimo išspruko, o užėjus prūsams pradėjo uo- liai jiems tarnauti ir nurodi- nėti kas yra vaitas, šaltysius ir tt. Vokiečiai privertė vai- tą ir šaltysius išdavinėti žmo- nės paliepus, kas kiek tu- ri pristatyti jāvų ir kitų rei- kalingų jiems dalykų.

Vokiečiams pasitraukus Stankevičius tapo vėl suimtas ir sušaudytas.

SUŽEISTIEJI LIETUVIAI KAREIVIAI.

Carskoje Selo ligonbūtyje guli šie sužeistieji kareiviai lietuviai.

1. Čepanis Jonas, Švenčio- nių apskr. Domoliškių val. Stregoliškių sodž.
2. Žemauskas Juozas, Su- valkių apskr., Andrejevskio val. Folvark Kapavo sodž.
3. Krupinskas Balys, Kalva- rijos apskr., Liubavo val., Pa- kinkų sodž.
4. Jukševičius Juozas, Pa- nevėžio apskr., Naumiesčio val., Andreiškių sodž.
5. Janušaitis Fridrikas, Ra- seinių apskr., Serženų valšč. Tauragės miestelio.
6. Kasautskas Petras, Lidos apskr., Žiriundų val., Magu- nių sodž.
7. Agumaskas Adomas, Su- valkių miestelio.
8. Kostiuksas Lukošius, Vi- leišio apskr., Lebedžių valšč., Bajorų sodž. mirė.
9. Lanavičius Ant., Kauno miestietis.
10. Prancevičius Vincen- tas, Telsių apskr., Pašerkšnių dvaro.
11. Andruškevičius Pranas, Marijampolės apskr. Gudų valšč., Vysokopudų sodž.
12. Drazdavičius Kajetonas, Kauno apskr., Rogalių valšč. Čechovo dvaro.
13. Štrafelis Julius, Kauno apskr.
14. Sasnauskas Mikas, Vil- niaus apskr.
15. Malaičiukas Petr., Gar- dino apskr.
16. Paulauskas Juozas, Tel- šių apskr., Vaukių sodž.
17. Vasiliauskas Antanas, Naumiesčio apskr., Norkūnų sodž.
18. Šileika Pranas, Kauno apskr., Aleksandravo valšč.
19. Kaltauskas Antanas, Marijampolės apskr., Mika- liškių valšč. Skersabalių sodž.
20. Rustauskas Jonas, Vil- kaviškio apskr., Alvito valšč.
21. Tamašauskas Antanas, Seinų apskr., Sereikių valšč. Pasrednių sodž.
22. Šliakys Adolpas, Pane- vėžio apskr., Remigalos valšč.
23. Dzunka A. V. Raseinių apskr., Skaudvilių valšč.
24. Voevodas Juozas, Šiau- lių apskr., Papilės valšč.
25. Mantautas Peliks, Kau- no apskr., Želmės valšč.
26. Vergavičius Dominikas, Raseinių apskr. ir valšč.
27. Križdis Jurgis, Vilkav- iškio apskr. ir valšč.
28. Margevičius Petras, Vil- kaviškio apskr., Alvito valšč.
29. Petrauskas Petras, Vil- kaviškio apskr., Alvito valšč.
30. Žigas Vincentas, Kauno apskr., Survilaiškio valšč.
31. Ligaitis Antanas, Nau- miesčio apskr., Kidulių valšč.
32. Kavaliauskas Peliksas, Kauno miestietis.
33. Juknevičius Bolys, Zara- sų apskr., Vitoldavo miestelio.
34. Korovackas Stasys, Zara- sų apskr., Slabados valšč.
35. Kerežis Kazys, Raseinių apskr., Kelmų valšč.
36. Montvida Antanas, Šau- lių apskr., Viekšnių valšč.
37. Šilokas Jonas, Kopec- Borovos valšč. Kūčanikių s.
38. Pauliukonis Pranas, Uk- mergės apskr., Taujienų valšč.
39. Kastėnas Feliksas, Zara- sų apskr., Čadų valšč., Juk- tų sodž.
40. Satas Jurgis, Vilkaviš- kio apskr., Gižų valšč.
41. Mickevičius Jurgis, Kau- no gub., Jurabių valšč.
42. Sirockis Stanislovas, Su- valkių apskr., Častakūnų valšč.
43. Gaudieškas Vladas, Šialių apskr., Luokės valšč.

Petrogrado Liet. Kom.

Varonežo ligonbūtyje guli šie sužeistieji kareiviai lietu- viai.

1. Zekas Jonas, Seinų aps., Kudrėnų valšč., Vilkavo kai- mo.
2. Kondratas Vladas, Kau- no apskr. Pakarklių sodž.
3. Zalieckas Juozas, Kauno gub. Skiemų valšč. Berezino dvaro.

("Vienybė")

ŽINIOS IŠ LIETUVOS.

(Iš laikraščių)

VILNIUS. *Lietuvių tautinis idealas.* Iš Vilniaus 6 d. spa- lių telegrafuojama rusų laik- raštui "Birž. Viedomosti":
"V. Dūmos atstovas M. Yčas, atvažiavęs Vilniun kai- po ingaliotinis sąjungos sutei- kimui pagalbos nukentėju- siams nuo karės, pašnekėsyje su rusų korespondentu pasa- kė, kad lietuviai kovodami su vokiečiais gina savo tautinį idealą — *sujungimą Lietuvos*. Jie pasitiki, kad Rytų prūsai su 300,000 lietuvių gyventojų bus prijungti prie Rusijos ir tada ekonominis Lietuvos gy- venimas turėdamas išėgą į ju- rę išsyk atgis".
Vilniaus lietuvių komitetas šelpi nukentėjusiems nuo ka- rės nutarė praplatinti savo veikimą visoje Lietuvoje.

Atstovas M. Yčas išgavo iš Laisvės Ekonominės dr-jos Vilniuje po 400 r. kas mėnuo lietuvių vaikų valgyklai p. A. Vileišio namuose.

4 spalį pribuvo čia 250 vo- kiečių belaisvių. Vilniun at- gabenti 84 vokiečiai belaisviai gavę proto sumišimą.

1 spalį Vilniuje buvo šven- čia sukaktuvės 100 m. nuo garsaus rusų poeto Lermonto- vo gimimo.

KAUNAS. Žemaičių semi- narija bus netrukus įrengta Vaisakėnų dvare Troškinų parapijoje. To dvaro savinin- kas, lietuvis p. Bražys, pave- dęs dovanai seminarijai savo dvejis augštais didelius rū- mus.

PILVIŠKIAI, *Suv. gubern.* Vokiečiai genami mūsų ka- riuomenės iš Lietuvos ir nega- lėdami užtektinai skubiai išva- žiuoti mūsų keliais pildavo pakinktus ir raiti įdavo. Traukiant į Pilviškius vokie- čių arkliai būvę taip nuvar- ginti, kad 15 arklių negalėjo pavežti vienos kanuolės.

AUGUSTAVAS, *Suv. gub.* Augustavo miškuose, prie Prūsų rubežiaus, kur neseniai buvo dideli mūšiai, pasirodė vilkų gaujos. Sanitarams daž- nai prisiejo su revolveriu ran- kose vartyti vilkus šalin nuo sužeistųjų. Buvęs ir sekantis atsitikimas: mūsų sanitaras bevežant užmuštuosius inklim- po pelkėn ratau; bedirbant prie ratų pasigirdo netolies revolverių šūviai. Vienas sa- nitaras paėjo į tą pusę ir grei- tai pamatė vokiečių ulaną, kurs atsirėmęs prie medžio šovė į vilkų gaują, kurie jau draskė užmuštą vokiečių. Sa- nitaras taip pat pradėjo šauti ir vilkai dingo, o vokiečių ulanas liko išgelbėtas.

KUPIŠKIS, *Kauno g.* 26 rugsėjo ir sekančias tris die- nas buvo čia naujokų staty- mas ir ėmimas. Šiais metais naujokai pašaukti buvo čia net iš septynių aplinkinių valščių, todėl kur kas buvo jų daugiau negu kitais metais. Visas tas dienas Kupiškis buvo užplu- tas vien jaunais bernuželiais. Nebesant gerimo įstaigų, visai kitokis ir naujokų ūpas ir už- silaikymas buvo, negu kad anais metais būdavo.

VILNIUS. Vilniaus komite- tas neturtingoms atšarginių šeimynoms šelpi per pusantro mėnesio pašalpų suteikė už 28

tūkstančius rub. Sušelpia 7 tūkst. šeimynų. Komiteto lai- komos 4 valgyklos, kur veltui duodama buvo beturčiams pie- tūs. Jų išduodama buvo kas- dien maždaug apie 250. Pa- šalpa suteikiama netik pini- gais, bet ir daiktais.

Karės pabėgėlių reikalais. Spalių 7 d. karės pabėgėlių stoviu ištirti ir jų šelpimo reikalais buvo atvykę į Vilnių senatorius Neugardtas, kuris yra pirmininku kun. Tatija- nos komiteto nuo karės nu- kentėjusiems šelpi, Nikiti- nas, Romanovo komiteto pir- mininkas ir Vaškariovas V. Tarybos narys.

Dūmos atstovo Yčo ir mies- to galvos Venclauskio lydimi, jie aplankė lietuvių komiteto įsteigtąsias pabėgėlių prie- glaudas būtent, "Rūtoje", šv. Mykalojaus salėje, p. P. Vileišio namuose ir Saviečio vasarnamiuose. Pasitiko juos "Rūtoje" lietuvių komiteto pirmininkas A. Bulota ir E. Vileišinis, šv. Mykalojaus sa- lėje be jų dar kun. Jezukevi- čius ir d-ras A. Vileišis. Sen. Neugardtas teiravosi dar pas Yčą šiaip apie lietuvių reika- lus, draugijas ir švietimo įstai- gas.

Lietuvių pabėgėlių reikalais atstovas Yčas važiuosias dar į Panevėžį, Švenčionis ir į Minską.

Spalių 8 dieną Lietuvių Ko- miteto dėl karės nukentėju- siams šelpi posėdyje buvo pranešta apie apsilankymą Vilniuje nukentėjusių reika- lais senat. Neugardto ir kitų augštųjų valdininkų. Įsteigus čia Did. Kun. Tatijanos komi- teto skyrių, lietuvių komitetas išrinko jau du atstovus A. Bu- lotą ir kun. Jezukevičių ir kan- datą Em. Vileišienę. M. Yčas ineina kaip miesto są- jungų ingaliotinis.

KAUNAS. Sal. Banaitis, spaustuvės savininkas jau at- vykęs Kaunan ir surinkęs ne- pašauktuosius ir karę darbinin- kus tariasi greitai pradėsias spaustuvės darbą.

SIAULIAI. Čia pradėjo veikti visos įstaigos, kolei kas išsiskyrus valdžios pinigų ir banko. Gimnazijos tuo tarpu dar uždarytos; jų kanceliari- jos Vitebske.

JUZINTAI. Rinktinių su- eiga nutarė rinkti aukas Rau- donajam Kryžiui. Surinkta 143 rub. pinigais ir daug ske- petų sužeistųjų žaizdoms rai- šioti.

LIETUVIŲ DAILĖS DRAUGIJA IR REIMSO KATEDR.

Spalių 5 d. iš pranežų pa- siuntinio Polologo Lietuvių Dailės Draugijos gauta tokia telegrama:

Didžiai sujudintas užuojau- ta, kurią man išreiškė Lietu- vių Dailės Draugijos. Dėkoju jums už tikrojo solidarumo jausmus nuosakiais išreiškė- jais, kuriuo jus esate.

L. Dailės Draugijos protes- tas buvo taip surašytas:

Lietuvių Dailės Draugijos Protestas.

Žiaurus karas, kasdien klo- damas kruvine mūsų laue- tūkstančius Prancūzijos sū- nų, nepasigailėjo jai dar vie- no skaudaus smūgio. Reimso katedrą, skaisčiausiąjį pran- cūzų tverijos žiedą, kuriuo amžiais grožėjos pasaulis, nuožmioji priešininko ranka šiandieną pavertė griuvėsių krūva.

Lietuvių Dailės Draugija drauge su visu pasauliu liūdi del praeivusiojo kultūrinio žmonijos turto ir, keldama protestą prieš karę išėlimą kartu siunčia savo užuojautos žodį skaudžiai įžeistai prancū-

zų tautos sielai.
("Liet. Žinios")

Dūmos atstovo M. Yčo pasi- kalbėjimas.

"Lietuvos Žinios" paduo- da savo laikraščio 164 nume- ry pasikalbėjimą "Več. Gaz." bendradarbio su atstovu M. Yčo, kuris atvykęs buvo į Vil- nių, kaip visos Rusijos mie- stų sąjungos ingaliotinis nu- kentėjusiems nuo karės žmo- nės šelpi. Kalbėta buvo apie įvairius dienos klau- simus, kurie paliečia lietuvių tautą:

Karės reikmenės.

Visos Rusijos miestų sąjun- ga rūpinasi sušelpi nukentė- jusius nuo karės, ypač pabė- gėlius. Mane siuntė ji čia ant vietos patirti tos pašalpos reikmenę. Prieš išvažiudam- nas iš Petrogrado aš buvau kreipėsis į panašų komitetą Did. kung. Tatijanos. Jos pirmininkui V. Tarybos nariui A. Neugardtui inteičiau tam tikrą raštą, kuriame nuro- džiau pirmoje vietoje Vilnių, kaip centrą, kur suplaukia iš visos Lietuvos pabėgėliai. Taip pat nurodžiau ir vietas visuomenės žydų ir lietuvių organizacijų ir miesto dūmos veikimą toje srityje.

Vilniuje miestų sąjunga nu- tarė intaisyti gydymąjį - mai- tinamąjį punktą ir bendrabūtį visiems, nesikiriant tautų, nu- kentėjusiems nuo karės žmo- nės. Vilniaus miesto galvai paskirta tam tikslui iš sąjun- gos 10,000 rublių. Mano pra- nešimui atsakydamas Neugardtas pasakė man, kad jis greitu laiku pats važiuosias į Lietuvą ir būsiąs Vilniuje, be to gi prašė mane prirengti vietos organizacijas, kad ligi jam atvažiuojant galėtų pilnai nušvesti to krašto reikalan- jaučių pašalpos stovį.

Visų miestų sąjunga vei- kianti tik remdamos visuome- nės jėgomis, kuriomis ir bus atiduodamos reikalaujamosios pašalpos.

Karė ir lietuviai.

Toliau M. Yčas kalbėjo apie karę ir kaip lietuviai prie jos taikinasi.

— Lietuviai su noru ėjo į karę. Jie nesigaili jokių lė- šių. Apie tat skelbiau aš iš Dūmos tribunos, tą pat pa- tvirtino vadovaujamosios lie- tuvių visuomenės srovės sa- vo deklaracijoje.

Lietuviai, kaudamies rusų armijos eilėse, kovoja taip pat ir už savo tautos idealą—Lietu- vos sąjungimą. Lietuvių Tauta tikis kad Rytų Prūsai su savo 300,000 lietuvių gy- ventojais bus prijungti prie Rusijos. Tuomet Lietuvos ekonominis gyvenimas, turė- damas liuosą išėgą į jūres, iš- karto turi atgyti.

Lietuvių santykiai su kaimynais.

Tautinės neapykantos lietu- vių masėje niekuomet nėra bu- vę ir jos apsirėikimai galė- jo rasti sau vietos tik siaura- me, tarpe. Lietuvių stengimosi prie tautos atgimimo remiasi giliai demokratinuose pama- tuose, ir nei vienas tikrai de- mokratinis judėjimas negali turėti savyje kitos tautos žmonių neapykantos. Negali- ma vadinti neapykantos apsi- reiškimu tai, kad Lietuva ko- voja už savo gyvavimą.

Blaiivybė.

Lietuvių gyventojai su džiaugsmu sutiko Augščiau- sįjį Manifestą del stipriųjų gė- ralų panaikinimo. Aš esu ga- vęs del to daugybę dėkojamų- jų laišku. Patiriama, kad už- dengus monopolius, lietuvių sodžius atgijo, aptilo mušti- nės, skandalai, daužymasis; ir valstiečiai pajuto dažniau liuosų pinigų turį.

Valstybės Dūmos sušaukimas. Baigdamas pasikalbėjimą,

M. Yčas pranešė, kad paga- privatinų, bet intikimų žinių. V. Dūma žada būti sušaukta pusiau lapkričio mėnesio, nors gali būti ir ankščiau. Val- tybės Dūma, kaip ir kit- įstatymams leisti įstaigos šie- metais tikrai užsimti nega- ir, svarstys tik neatidėdamu- sius klausimus. Pirmoj vieto- bus tur- būt, svarstomas klau- simas apie naujus mokesnius.

LAISKAI IŠ LIETUVOS.

1) Iš Kauno gub. ir pavie- to Skirsnemunės par. O. Ruk- šnaitis rašo savo seserims Onai ir Antaninai i Riverside, N. J.

...Pas mus ligšiol nieko neiš- gadino, karė čia nepasėkė. Tik Suvalkių gub. tai dideli su- sumišimai. Rusų kareiviai vo- ten išdalyti pas žmo- naitines. Kauno pav- galvių dar neatėmė. Rase- nių paviete atėmė nuo visu- Laukus mes nudirbome, tik baisiai vargiai. Žinote gerai seselės, kad ir pirmiais nelen- gva buvo su darbininkas, o dabar, kad bemaž visus vyrus iššaukė į karę, sunku besuras- ti darbininką. Senus vyrus iš- varė, o apie jaunesnius ne- ko ir sakyti. Turėjome į Ka- ną vežti bilietnikus. Iš Ka- išvažiavo į Gumbinę. Kie- šaukta į karę tai negalini- suskaičiuoti...

2) Iš Suvalkių gub., Kaly- rijos apskr. Rudaminos ge- nos, Vėlveriskės kaimo gi- minės S. Malinauskui Co- Pa.

...Lietuva sunkiame pa- me. Suėmė visus žmones, varė gyvulius. Nepalik- raštininkų valščiuose ne- "čianininkų".

Gyvulius liepė patiem- vartyti, ir jeigu kas ne- sė, tai laike 24 valan- mas ir... virvė ant k- visi kuogreičiausiai gyvulius. Kada ne- i Alytą, tai mūsų g- paėmė, tai, Dievui, si parsivarėme nam- Miestliuose nie- gauti. Pilna kar- Simne, Kalvarijoje, Laz- se negali duonos nusip- Žmonėms badas, kare- taip-pat...

3) Iš Ukmergės šo J. Zemaičiui, Č

...Gal nedaug tiks- lių gyvais iš karės gonbučiai sužeistųjų atskiruose namuose. Kai Lietuvai užėjo. Ne- jums daug apie tai, A- laikraščiuose surasite žinių.

Pas mus pakėlė ant žemės...

Rapolas Andrilūna- taučių Vabaln. p. Pa- gavo laišką iš savo- rašytą 30 rugs. — s

Paduodam tik iš- "Mielas sūnau R- miela dukrelė V- miela Zenteli! K- delko jis taip gre- miršot: nuo pavas- džiāt laiško. Met- liame nuliūdime. Mamertas į karę ja- sin, o dabar vėl išv- rą; nežinau ar l- nors viefo. Ko me- me, Dievas vienas ir mūsų nebebus. keliai, supraskit, mas motynai, nebejaunči, ar- pečių; vaiks- kaip numirus, minime. Jei dystė bus, ga- kokia valia b- vaikeliai! ap- gojam. Kad- sugrįžti — v- li vaikeliai! a- vo gyvenimą,

(Boka an

LADY DOROTHY FIELDING

zPoni Fielding neseniai išėjusi į karę kaip Raudonojo Kryžiaus narė.

k, bos, galima sakyti, nusisekė

miestē draugiņā 20,000 zmoniņi
miestē Galway 100,000 i divi
dieni. Pakelini iš Galway
Purtumņā nemažiau 200,000
armenų. Nors iš to viso jīsa
pats ir jo broliai, kurie užlai
kē dideles brogasunkynes
sūvis nuvargo, bet nenusimin
praradę savo visus kapitalus
perėjės Airijā, pradėjo apaš
talauti Anglijoj, kurioje taip
pat gerai sekėsi. Anglijos ka
ralienē Viktorijai pati liepė i
savo izdo išmokēt jam ka
metai po 300 svarų sterlingų
Patsai šv. Tėvas Grigorius V
priėmė tėvo Teobaldo pilno
sios blaivybės ženklei, pripa
žindamas, kad Viešpats Die

5, bos, galima sakyti, nusisekė

k, bos, galima sakyti, nusisekė

TĖVYNĖS AIDAS

JOS AKYS...

Kad pirmą syk Tavo akis pamačiau —
Tau širdį atverti norėjau,
Ilgeįmą didį krūtinėj jaučiau
Tavę vien tik tai temylėjau.

Ir nieko pasaulį netroškau daugiau
Tik Tavo akių, tų židurių,
Širdis mano meile vis virė labiau
Nematant ilgai, ilgai jų.

Jos skaisčios, nekalto lyg aukštas dangus,
Man šviečia, lyg šviesios žvaigždės,
Ir siela nurimsta, užmigo skausmus,
Kad esti prie mano šalelės.

Ir tuomet man išis ramybės širdis,
Svajonės tik toli kur plaukia...
Ten skrenda kur meilėj tebėži šalis,
Kur laimė... gyvenimo laukia.

Sakalas.

A. MICKEVIČIAUS "KRIMO SONETAI".

Lietuvių ir Lenkų kalbomis. Vertė ir išleiskio
M. Gustaitis. Vilnius, 1910, in 8-vo, pusl. 64.

Kuomet Adomas Mickevičius pribuvo į Odosą, atsakyta jam mokytojavimo vieta Richelieu'o liečioje, delto, jog visos katedros buvo užimtos, taigi turėjo pasiduoti likimui ir laukti. Nežilgo-gi apturėjo nuo valdžios įsakymą, jog jam ir jo draugams nevalia užsilipti nei Odosoje, nei pietiniuose Rusijos valstijose. Bet kadangi kitos valstybės, apart mirties, palikta jo norui išsirinkti, taigi aprinko sau Maskvą. Bet pakol atėjo atsakymas, daug laiko praslinko, beveik ištisi metai.

Per tą laiką dainius liuosą laiką praleido kosmopolitinėje draugijoje. Visų buvo priimamas ir visur jo pageidavo. Dažniausiai tuomet viešedavo Sobanskių namuose. Taigi jų draugijoje ir atliko Krimant kelionę, kurios įspūdžių vaizdams suteikė nemarębę "Krimo Sonetuose". Be abejonės, jie pirmiausiai buvo dedikuoti Sobanskių atminčiai.

A. Mickevičiaus Sonetai, išleisti 1826 m., buvo padalinti į du skyrius: "erotiškieji", kuriuose dainius išliejo savo jausmus Marytei, — "Laurai" — Sonetuose pavadintoj, — yra tai jau trūs įsimylėjusios širdies vaizdai, kurie vaizdina meilę, taip sakant, jausmų, kurie suteikia pasitenkinimą, bet palieka kartumą (kentėjimą) ir užsivylimą; antrame skyriuje randasi "Krimo Sonetai", kuriuose dainius taip pat išlieja jausmus ir įspūdžius, bet gi jie yra kitokios rūšies, negu "erotiškieji", arba "Meilės" Sonetai. Tose trumpose Sonetu eilutėse, dainius indėjo "kalnuotus Tauridos prigimties vaizdus ir verpetingą savo sielos gyvenimą". Stai kaip mūsų M. Gustaitis apie juos išsireiškia: Viešpatujantis jausmas pirmuose sonetuose labai stiprus; sekantiesiems gi per malonų prigimties jausmą vis mažėja, iki galop dainius pasiekia dvasios lygsvarą.

"Krimo Sonetai" turi didžią vertę Europos literatūroje. Gerbiamasai ty Sonetų vertėjas lietuvių kalbon (teisingai sako apie juos, jog tai yra "vienas iš poetiškiausių A. Mickevičiaus veikalų... Jau patsai ty Sonetų išsiplėtimas visose Europos literatūrose ir daug prielankių jiems recenzijų išvies liudija aukštą jų estetinės vertę. Tai visuotinai simpatijai atliepia pasitenkinimo jausmas, kuriai skaitytoj žavi, kaip kitados taip ir šiandien". Toliau klausia: "Kame gi tyro ypatingas šių Sonetų grožis?" Ir atsako: "Grožis yra ne kas kita, kaip pavienių dalių bei narių harmoniška sandermė. Tokią harmoniją turi Krimo Sonetai".

Cia kai-kuriuos peržvelgsime trumpai: Stai kaip dainius aprašo Akermano tyrus: Inplaukia ing erdybę sauso okeano; Vežimas po žalumą braidžioja kaip luotas; Per banguojančias pievas, žiedais vaini-

[knutas,

Irsta tarp koralinių salačių bužano.
Sutemo. "leško žvaigždės-vedėjos. Rami prigimtis sužadina meilę tėvynės ir saviškių išsilgimą. Nakties gi tyluma užkerėjo klausą. Jam rodos, kad išgirs gandą iš Lietuvos".

Stokim!... Kaip tylu!... Gervės, girdžiu, oru [plaukia.

Jų nepasiektų smarkios sakalinės akys; Girdžiu, kur ant žolelės supasi plaukikas,

Kur žaltys slidžiakrūtis per žolyną braukia... Pratišo mano klausas, ar nepasikakys Gandu iš Lietuvos... Vaziuokim, nieks [nešaukia!

Kitame sonete atskleidžia prieš mūsų marų vaizdą, giedros laike, kuomet viršaus vandenų vėjas vos tik judina. Tėčiau toji marių tyluma, nesuramina keleivio, o iš jo krūtinės išsigauna skundas:

O mare! tarp linksmyjų tavo sutvėrimų
Polipas dugne miega, kada dangus graudžia,
O kad marė nurimsta, jis ilgzaščius [skleidžia.

Mintie! tavo gilybėj hydra atminimų
Miega, kuomet nelaimių audros žmogų [skaudžia,

O kad širdis nurimus, nagus jon suleidžia...
Retkarčiais poeto siela pasiduoda gaivalams; tuomet, užmiršęs visus neramumus, gyvena tuo pačiu gyvenimu, ką ir jie:

Istiesiu rankas, puolu ant krūties laivinės,
Rodos bestumiū laivą pajėga krūtinės:
Malonu man! gaivu! kai paukščiai, kurs [skrajoja!

Bet tas "pasikakinimo jausmas" neilgai tveria. Nuliūdimas dažniausiai yra neatsikratomu jo draugu... Valandoje, kada "būrės žlugo ir vairs", kada nuo žmi "užkaukė vėtra", kada —

...ant šlapių kalnų, kur muko

Kits per kitą iš marių bedugnės, mirimo
Genijus, begrūdomas kardu iniršimo.

Lyg karžygis inbingas, mūsų laivop niuko,
tada, kuomet silpnėji — "pusgyviai merdi" —
iš baimės, jis gi žvilgsi mirties akysen be baimės, bet nuliūdimo apsiastus:

Vienas keleivis, širdį kuriam juojaus graužė,
Taip sau manė: laimingas, kas apsisvaigino,
Ar melsties moka, ar bent tarp draugų gal [mirti.

Zodžiais, kuriais dainius piešia grožio vaizdus, kelia skaitytojo dvasią taip, iš aprašymo Bachčisarajaus, Aluštos, Čatirdago, kelio ties Čufut-Kalės pakraščiu. Kikinejis kalno, Balaklavos pilies griuvėsių. Ajudago — vis tai vaizdai, kurie žavėto žavi skaitytoją: be to gi atsižymi savo ypatingumais, kaip tai gyvybe, didybe ir pilnybe. Bet gi kuomet dainius apima akimi visus tuos vaizdus, kuomet jo genijaus dvasia bujoja neapimamoje erdvėje, jis gi tuomi nepasitenkina, bet nerimastauja ir susigraudinęs, mintimi skrieja — skrenda į mylimą šalį:

Lietuva! Tavo girtos maloniau man gieda,
Neg Baidarų lakštutės, Salgiro mergytės,
Linksmiau tavo liūlynuos būdavo lankyties,
Neg mindžioti ananais ir mormedžių žiedą.

"Kad "Krimo Sonetai" turi didžią, kaip jau minėjau, vertę Europos literatūroje, apie tai nėra abejonės; nes jie ištikrui "taupo pavyzdžiu tos rūšies poezijai ne tik tai lenkų, bet ir kitų tautų literatūroms; tai liudija ty Sonetų vertimai į daugelį kalbų, ypačiai slaviskųjų".

Tuo pačiu sykių tie Sonetai taipogi atvaidina poeto sielą, kuri buvo taip susijungus su Lietuva, jog nebuvo to laiko arba aplinkybių, kad jis nebūtų jos minėjęs. Ir neveltui mūsų talentuotas giesnius, "Krimo Sonetų" vertėjas, dedikavo "rimų viešpačiui" sonetą:

Kentėtojų meilės, Karaliau poetų!
Tu milžino siela tėvynę mylėjai,
Aukodamas savę liuosybės idejai,
Dainuodamas Lietuvą užmiršusiam svietui.
Dėja, pats po jungu gyvenimo kietu,
Palaiminti laisvę tautos negalėjai,
Bet misijos tavo tebėr pasekėjai,
Jie dvasią inkūnys giesmių išauklėty.
Garbė tau Lietuva, kad išdavei vyrą,
Kurs ant milijonų širdžių viešpatuoja...

Lietuvių kalbon "Krimo Sonetų" vertimas, ne tik tirti, bet ir patvirtinti galime, jog yra tai geriausias vertimas, kokį kad turime iš didesnių A. Mickevičiaus veikalų lietuvių kalboje. Taigi, tuomi M. Gustaitis daugelį įnešė lietuvių literatūron. Ne be naudos indėjo ir lenkišką tekstą. Stai ką gerb. A. Jakštas apie tai sako: "Lenkiškas tekstas, mūsų nuomone, atneš skaitytojams dvejopą naudą: lenkams parodys, kad lietuvių kalba nekiek nepaneši į lenkišką, o lietuviams padės suprasti sunkesnes vertimo vietas, kurių prasmę be originalo kartais gan sunku atspėti".

Adėjimas lenkiško teksto greta lietuviško bus naudingas ir patiems kritikams. Jie pamatys iš čia, kokias stiliškas sunkybės turėjo pergelėti vertėjas, besistengdamas ir nuo originalo minčių neatsitraukti ir taisyklišką soneto formą užlaikyti. Tame dalyke p. M. Gustaitis parodė tikrai nepaprastą artizmą. Jojo vertimas, apskritai kalbant, yra dailus, lengvas ir įvairus. Žodžių apstybė stebina. Mūsų jauniems poetams patarimams kasdien skaityti tuos sulietuvinuosius "Krimo Sonetus", kad geriau suprastų lietuviškos kalbos turtingumą, plastiškumą ir elastiškumą".

Sutikdami visame kame su gerb. kritiko nuomone, lai bus mums leista ir užbaigti jo žodžius: "Nuosirdžiai linkime gerb. autoriui (M. Gustaitiui, "Krimo Sonetų" vertėjui) pasisekimo tolesniuose jo literatiniuose darbuose, kurių skaičius, duok Dieve, idant kasmet vis augtų, o jų artistiškoji vertė eity tobulyn".

A. Tamoliūnas.

Sveikatos Skyrius

Dr. A. L. Graičūnas

LEKCIJA VIII.

Kodel žmogus kviepuoja.

Vieną sykį maži vaikai susirinkę krūvon, pradėjo žaisti visokias žaimes — tik vienas iš jų sumanė žaismę slapstymos. Maža mergaitė įbėgo premenėn ir pasislėpė dideliojo skrynioje ir užsivožus viršų, mansto, kad jos niekas neras. Išliko netik vaikai jos negalėjo surasti, bet ir išsigandus motina turėjo ilgai jos ieškoti. Ir po ilgo ieškojimo surado ją skrynioje užsivožus ir beveik užtroškus, ir kad dar valandėlę būtų palaukus, būtų jau numirus. Man rodos, kad kiekvienas atspės delko ji vos tik neužtroško? Ji skrynioje būdama neteko tyro oro ir užtat pradėjo trokšti ir jei motina jos nebūtų Strasdas laiku, tai ji būtų užtroškus ir numirus.

Mes reikalaujame tyro oro visuomet per visą mūsų amžių. Ir tas oras privalo būti nekoks kitas kaip tik "tyras oras". Tyras oras turi savyje pridurti gyvybės gazą "oxygeną". Žvakė uždegta ir užvožta puodu degs tik trumpą valandėlę. Užges, kaipovik oxygenas išdegės. Tą bandymą gali kiekvienas padaryti.

Kada žmogus įpuola vandenin, tai jis prigeria, delto, kad jis negauna oro, nes vanduo įsigauna į jo burną, nosį ir į plaučius. Žmogus nėra žuvis, — žuvis turi žiaunis, kuriomis ji kviepuoja ištraukdama oxygeną iš vandens. Žmogus taip kviepuoti negali, taigi jam reikalingas oras, kuriame yra daugiau chemiškai nesujungto oxygeno, neg vandenyje. Mes kviepuojame nuodus laukian. Kada mes kviepuojame, tai oras persimaino. Oras netik įneša oxygeną į mūsų plaučius, bet ir išgabena nuodus iš mūsų kūno. Kiekvienas gali patemyti, kad orą inkviepuojame ir kviepuojame. Oras, kurį inkviepuojame turi savyje daug oxygeno. Oras, kurį kviepuojame turi labai mažai savyje oxygeno, bet daug nuodų, įseinančių per plaučius. Mes kviepuojame, kad gauti oxygeno, o kviepuojame nuodus, kurie kenktų mūsų kūnui.

Lauko oras. Lauke oras yra tyriausias. Oras visada yra tyras laukuose, išskyrus, kada yra didelės vėtos, kurios primašo dulkių. Miesto oras taip pat yra tyras, bet dažnai jame primašo dulkių ir dūmų ir jis palieka netaip tyru, kaip yra laukuose. Delto vaikai privalo būti kuolgiausiai laukuose tyrame ore. Jie privalo žaisti lauke daugiau, neg stuboje. Jie privalo eiti mokyklon pėsti, jei galima, bet nevažiuoti gatvėkariais išskyrus atsitikimus jei mokykla būtų labai toli. Kur tik galima, mokiniai privalo daugiausiai praleisti laiko tyrame ore lauke.

Žemdirbystė, kuri suteikia darbininkui daugiausiai progos inkviepuoti tyro oro, yra geriausias žmogaus sveikatai, negu darbas uždarintame kambaryje. Žmogus, kuris didesnę pusę dienos praleidžia stuboje gali gauti tyro oro laikydamas atdarą langą.

PRŪSŲ LIETUVIAI.

Rusų lakrašio "Rieč" 243 numery viršminėtu atgalviu patalpintas gana ilgas straipsnis Valstybės Dūmos atstovo M. Yeo.

Negalėdami perspausdinti viso straipsnio ištisai paduodame vien tik tai kelias ištraukas, kurios aiškiai parodys gerbiamojo autoriaus mintį.

Pradėdamas straipsnį autorius sako:

"Klausimas etnografinio sudėjimo gyventojų Prūsiose priima šiuo laiku gana aiškias formas. Be vokiečių ir lenkų ten randasi dar vienas atskiras elementas, apie kurio gyvenimą labai mažai yra žinoma plačiai visuomenei. Tuo tarpu jo egzistavimas negalės neturėti svarbos Rusijai. Aš kalbu apie lietuvius. Keli paaiškinimai apie juos nepasileks be naudos.

Lietuvių tauta sulgy kalbos priguli prie indo-europinių tautų šeimynų, prie kurios priguli graikai, romėnai, slavai, germanai ir keltai. Lietuvių kalba siekia gilios senovės, joje randama daug liekanų sanskritų tarmės. Kada lietuviai apsigyveno Europoj ir kokias vietas jie turėjo užėmę, mokslas dar mums nepasako aiškiai, bet galima užtikrinti, kad jau senų gadinų laikais jie gyveno ties Nemuno ir Dauguvos upėmis".

"Istorija Lietuvos karalystės yra istorija kovos su teutonais. Pirmutine auka teutonų buvo Prūsai. Pakol su-

Miegojimas tyrame ore. Vaikai privalo netik žaisti ir dirbti tyrame ore, bet pasistengti ir miegoti tyrame ore. Naktinis oras taip pat tyras ir geras, kaip ir dienos. Daug žmonių mano, kad nakties oras yra kenksmingas sveikatai ir delto jie užsidarinėja langus ir duris ir miega uždarytuose kambariuose. Tokis būdas netik įveidžia sveikatą, bet ir ligą iššaukia ir gyvenimą sutrumpina. Naktinis oras tik tada kenksmingas sveikatai, kada miegi langus ir duris užsidarinėjęs.

Sakydami, kad reikia miegoti lauke, mes nesakome, kad reikia miegoti lauke laike audros, lietaus ar sniego.

Turime nuo to saugoties, ir stengties užlaikyti savo kūną šiltai. Tyras oras visada yra geras net ir labai šaltoje dienoje. Šiltai apsikloję gali miegoti ir labai šaltame ore žiemos laike su pasigėrėjimu. Nors langai būtų ir atidaryti, bet jei uždangalas ant langų bus storas, tai visgi pilnai tyro oro neįleidžia kambarin. Uždangalas ant langų turi būti taip pritaisytas, kad jis neužlaikytų inėjimą tyro oro į kambarį.

Miegojimas prieangyje. Daug žmonių prisitaiso lovas miegoti prieangyje. Žmogus gali turėti tyro oro ir miegamame kambaryje, jei jis tik laikys langus atvirus.

Paskutiniame laike miestuose pradėta rengti tyrame ore net ir mokyklas. Ypač susilpnėjusiems ir džiova sergantiems vaikams. Toki mokykla yra tyrame ore ir jos kambariai šalti. Vaikai šaltai apvilkti. Ir jei tyras oras yra gerai džiovininkamas, tai beabejonės, kad ir sveikieji yra reikalingas.

Tyras oras lauke beabejonės yra geresnis. Tačiau mes negalime būti visą laiką lauke. Kada miegame šiltoje lovoje ir šiltai apsikloję, tai geriausia nereikia, kad mes turime langus atdarus ir šaltas oras vėdina mūsų kambarį, nes lovoje mūsų šilta yra. Bet kada mes nubundame ir reikia atsikelti iš lovos, tai mes negalime užsilaikyti savęs šiltai prie atvirų langų šaltoje dienoje. Kambarys tada privalo būti šiltas ir sykiu pripildytas tyro oro.

Pravedinimas arba ventilacija. Mes neprivalom būti tokiam kambaryje, kuriame langai ir durys yra visai uždaryti. Jei kambariuose yra pritaisyta tam tyčia pravedinimo skylės, tai langai ar durys nieko nenkenkia jei jos būna uždarytos, nes per pravedinimo skylę įsėina suterštas oras, o per plyšius lengvi dūrių įsigauna tyras oras. Tas pats atsitinka ir su kamino skyde, jei pečius nėra uždarytas. Bet jei kambarys yra pečiu šildomas, tai tada gerai yra pradaryti langą iš viršaus ir iš apačios. Tokiu būdu ant sykiu neįsigauna daug šalto oro ir kambario neatšalds. Suprantama, kad pravedinamame kambaryje pečių reikia labiau kurtinti, ir daugiau lėsuoja. Tačiau pravedinimas kambario nežiūrint į kaštus visados pigiaus atsieina, nes jame gyvenantis žmogus yra sveikas.

Vėsi namai, kaip va, mokykla, bažnyčia ir svetainė, kur daug žmonių susirenka turi būtina būti gerai išvedinami.

išleidinėjo viams po ru tiems".

"Kiekvieną dieną svarbą li "Aušra", "ninkas", "Te "Apžvalga", "Kryžius". Ji vių tautinę dy visi laikraščiai vien į mus, ne žių Prūsų. Pe jo tada lietuvių spaudai atkreipt vai už lietuvių s "Prūsų lietuvių va ir visas mūsų ko kaip ir svetl buvo priežastį. lietuvių juos sky Prūsų lietuvių s lietuvių s — katalikai. tai 30,000 r (ny). Prūsų lie gotiškas raides, tu vartojame lotynišką "Tų laukų užrub vių spaudaėjo ski nuo Lietuvos".

"Dauguma išleis si vokiečių rankos ma, buvo steng būdais prieinti tos paklūmū".

"Tiktai nuo da buvo leis spauda, ir atg nuosekliai buvo v pus rubežiaus, pr spauda plačiau rū tišku lietuvių s Prūsiose. Pagelb kioms draugijoms ti specialiai spa kuriuose prūsų li jo surasti, kas pas mus. Jų vo atsilankydavo kad susipažinus sų gyvenimu.

silankymai netur tiskos reikšmės, stengtasi sulauk tuvius nuo ge Pastaruoju l viai pradė prieištautė

"VIENYBĖS LIE FRAZEOL

Kada japonai sun Rusijoje susidarė y ka partija su Puri Zanystovskiais i jos uždavinys ta manancius žmon tas tautas. Nep Yorko seimui ir nesusiğraudinus romis. Amerikoje tautiškoji partija, kad tūščiais sūviais sau jalistus ir katalikus jie vadina nekultūri rikalais. Vienas to sūvių bei žodžių yr talikai suaukę Chė mą atstumė du trė viškos visuomenės. kai noromis nieko tik visus kvietė. Lietuviųninkų" nebu sykiu darbuotis su nes jūnai visa šir kencia Kristaus vė ir nedalyvavo Ch me. Bet už ką e Kam imti Puriškevi Perėjus skersai — tuvių kolonijas, mes kad 9-10 visų katalik sispėsių į pašalpinė jas, kurių konstitucij Kristaus mokslo. Liekti 1-10 palaides vi nes. Šitą dalį daizianis ro socialistų-taū bė. Priskaičius p baidos visuome susipratusius kat vo pinigais palai spaudą, tas viska du nesudarys 2 nės. New Yorko ikų atstovų taip buvo. Chicagoj g datų pristatytų vaujama apie 30 neskaitant susivien tų parapijų. cias "Vienybė

sitvėrė galingas lietuvių tau-ty susivienijimas, prisai bu-ty teutony užkariauti. Dabar nuo jų pasilikio vien tik tai vie- tos vardas, ir užkariautojai pasivadino save jų vardu.

"Rytinė dalis dabartinių Prūsų, apgyventą žemaičių ir augštaičių, nuolatos mainyda-vo savo šeimūninkus, vieną syk ją valdė teutoniai, antrą syk lietuviai ir taip toliaus; su- grįždama po Lietuvos valdžią ji atgydavo tautiška, ir vien tik tai dėkui tam, lietuviai ne- išnyko Prūsiose, bet užsilaikė iki šiai dienai. Tiesa daugū- ma Prūsų lietuvių pasidavė vokiečių intekmei, kaip va Ka- raliaučiaus apeliokėse, kurio- se dabar labai mažai tesura- si lietuviškai kalbantieji.

"Profesorius Volteris nuro- do, kad lietuviai yra užsilię apeliokėse: Klaipėdos, Gaide- krugo, Niderungo, Tilžės, La- viovos, Pylekalnio, Įsrutės, Gumbinės, Stolupėnų, Galda- pės ir kitose. Prūsiose ma- žiausiai skaitant turės susi- rasti 218,000 lietuvių, bet ka- da prie to skaičiaus pridėsimė tuos, kurių tėvai dar kalba lietuviškai, o jie jau suvokie- toje, tai pilnas skaičius bū- ty 300,000. Lietuvių liandis Prūsiose aukščiau stovi už Didžiosios Lietuvos, bet i te- ligitų pas juos maž, nes in- teligentai greičiau suvokietė- ja".

"Tarp Prūsų lietuvių gana aukštai pakilus ūkė. Be žem- dirbystės jie užsiima galvijų auginimu"

"Prūsai pirmieji pradėjo platinti apšvietimą lietuvių kalboje. Kunigaikštis Albre- chtas stengėsi išleisti lietuviš- kų knygų, ir 1545 m. jo rūpe- niu išspaudintos katekizmas, taip pat buvo įsteigtos mo- kyklos, duodamos stipendijas prie Karaliaučiaus universi- teto. Tame pat laike veikia ir kiti lietuviai veikėjai: Rapa- Gelionis, Mažvydis, Vaitkūnas ir k., vėliaus Bretkūnas, Vi- lentas ir k. Nors anų laikų li- teratūra turėjo dvasinę pa- kraipą, tačiau ji padarė dide- lę intekmę apšvietoje netik Prūsijoj, bet ir visoj Lietu- voje, ypatingai padėdama išsi- tobulinti lietuviškai kalbai.

"XIX amžiuje Prūsiose at- sirado, daugybė mokslinių, tyrinėjantių lietuvių kalbą. Kam nežinomi: Jakobs, Kel- chas, Kuršaitis, Bessenberge- ris, Sauerveinas, kurie padėjo daug truso moksliškies ty- rinėjimams lietuvių kalbos".

"Prūsiose daug nuveikta lietuvių apšvietimui. Kara- liaučiuje būsiantiems lietuvių parapijų pastoriams pastatyta lietuviška seminarija ir išgul- dymas lietuvių kalbos įvesta dvejuose fakultetuose: filoso- fijos ir teologijos".

"Tilžė, Klaipėdą ir kitose vietose lietuvių kalba išguldo- ma vidurinėse mokyklose".

"Prūsų Lietuva svarbią ro- lę veikė laike užgimimo lietu- vių spaudos (1864-1904)".

"Prūsiose susikoncentravo išleistuvės. Iš Tilžės ir gaisnės it vilnis plaukė tėvynėn lietuviški ra-

vidurinis kelias. — kairieji, katalikai, tautininkai. Matyt "Vienybė" kadaisia girdė Aristotelio, kad "tas", na ir užkuta tam seniai. Vidurio vietą norinti reikalinga tautinė valga sveikauk, neturi tautininkų centrą užkuta delto, kad jie ne-ristaus kultūros su valga, kad jie so-ekonomiškus klau-prisilaikydami Aivyzos "viduryje do-šip pav. darbininkų vių klausime nesilau-ai centras nei tau- "socialistų progra-ia tautininkams-š teisingus dar-avimus, o dar-nebūti socialistais,žėl savo būvį legaliuerinti. Dešiniais tenai-tniniai liberalai kaipo-tyviškiausi, o kraštu- "socialistai.

tautininkams, nebe-us pramonijos, pri-tik dešinysis spar-delko! Mūsų tau-tai atkritę nuo-okslo katalikai, ku-a yra didžiausia-š šventenybe. Per-ya konservatistai ir-uo socialistų nepri-čių siurų tautiškų ri-riasi nuo katalikų-veja, nes katalikams-ra begalo brangi, bet-kinčioji, Kristaus mo-aiškanti, vienu žodžiu

plačioji kultūra ir visapusiškas studijavimas, o ne... politikavimas. Katalikai susirinkę Chicagoje plačiai kalbėjo apie Lietuvos autonomiją, būdus jos išgavimui apie santykius su kaimynų tautomis etc. Tą "Vienybė" pavadina tušiu žodžiu politikavimu. Tautiškai Partijai tas nerūpi, bet jinaužiūsiams plačioji kultūra ir studijavimu. Bet drįsčiau užklausyti ant kokių pamatų "V. L." statys tą plačią kultūrą? Jeigu jinau neašmes religijos, kaip didžiausio kultūros veiksnio, tai kokios religijos jinau prisilaikys? Ar Mahomodo, Konfucijaus, Laotres, Buddos ar kitokių? — Juk "V. L." niekados nekalba apie Kristaus idealus, paliktus Šv. R. Katalikų Bažnyčios.

Penktas tuščias "V. L." žodis tai, "siauraeiviai" (klerikalai ir socialistai (No. 44 Apie T. P.). Blaivai manantieji žmonės sako, kad tie, kurie mėtosi į visas puses eidami keliu, yra girti, o, kurie pataliko eiti tiesiog ir tokiais žingsniais, kaip jų kojos išneša yra normališki asmenys. Bet "V. L." savo įsiskaitėse pamiršo ką kalbą ir plepa baises nesmagumas. Blaivus nori padaryti girtais, o girtus blaivais.

Patarčiau "V. L." pasimokyti aiškiai kalbėti, nors nuo neapkenčiamų socialistų ir netemdyti lietuviškų protų tamsiais — tuščiais sakiniiais!

Perkūnas.

PRANCŪZIJOS KATALIKŲ ATBUDIMAS.

Besirūpinant mūsų spaudos reikalais, mums bus labai pravartu pažinėti, kas dėjosi ir dedasi tame dalyke kituose kraštuose. Kitų kraštų katalikų sukrutimas — stiprinti savo spaudą — bene paragins ir mus arčiau priimti į širdį šią reiką: o gal atsiras jų veikime šis tas, ką ir mes galėtume pasekti.

Pradėsime nuo Prancūzijos. Kiti gali manyti, kad tikėjimas Prancūzijoje jau yra visai išnykęs. Tuo tarpu paskutiniaisiais laikais matome visai ką kitą: katalikai organizuojasi, eina stipryn, tikybinis atgimimas kasdienis vis naujus

plotus užima. Ne juokais sukskato prancūzai rūpintis ir savo spaudos reikalais: jie jau suprato savo klaidą, padarytą seniau ir dabar stengiasi ją atšaisyti. Dar visai neseniai Assumpejonistai įsteigė "Geros Spaudos Namus" (Maison de la Bonne Presse), o jau 1909 metais toje įstaigoje dirbo 600 žmonių ir jų darbas buvo remiamas suvirsam tūkstančio komitetų, išskaitant po visą šalį. 1908 metais Prancūzijos katalikai su- metė pusketvito milijono frankų, tuo tikslu, kad savo spaudos reikalus pastačius ant tvirtų pamatų priešais pasikėsinius bedieviškos valdžios ant tikėjimo ir Bažnyčios.

Be to buvo sudėta tik per kelias savaites pusė milijono frankų pagerinimui laikraščio L'Univers, įsteigto dar 1833 metais ir pagarsėjusio vedant jį žinomam prancūzų rašytojui Liudvikui Veuillot. Visur išsiplatino nuomonė, jog katalikų priedermė yra aukoti savo spaudos palaikymui. Palyginamas patarimas vieno garsaus prancūzų vienuolio Thellier de Poncheville, kurs pasakė: "Jeigu nori būti praktiškas, eik namon ir tuojau rašyk testamentą, užrašydamas nemažą dalį savo turto katalikų spaudai. Paskui mirk!"

1907 metais katalikų kongresas Reimse padarė tokį nutarimą: "Labdaringosios įstaitos turi mokėti "Geros Spaudos" Centro komiteto kason mažiausiai dešimtą nuosimę nuo visų savo inėgų". Kai kam gali pasirodyti šitas nutarimas truputį keistu: atimama nuo vargšų ir duodama spaudai remti. Bet prancūzai toliau žiūrėjo: jie suprato, kad be geros spaudos ir labdarbei negali gerai sekities, kad ir labdaringosios įstaigos gali būti paveržtos ar panaikintos, jeigu jų neap- gins stipri katalikų spauda.

Tečiau neužtenka to, kad geri katalikiški laikraščiai būtų: reikia, kad žmonės juos pirktų ir skaitytų. Katalikai ypatingai turėtų rūpintis iš- platinimu savų laikraščių. Negalima pasitikėti tuo, kad geras laikraštis pats savę iš- platinas. Reikia nepamiršti, jog priešingoji spauda yra labai uoliai platinama. Kas gi bu- vo padaryta Prancūzijoje, kad katalikiški laikraščiai pasiek-

tų katalikų namus? Prancū- zai katalikai jau suprato, kad nors kunigai ir daug gali ta- me dalyke pasidaruoti, bet negali padaryti visa ko. Jiems padėti svietiškiei katalikai Taigi ir buvo suorganizuoti labai daugel parapijose tam tikri komitetai, kurių veikimas atnešė puikiausius vaisius. Buvo sunaudotos jau esančios katalikiškos organizacijos, kaip suaugusių, taip ir vaikų, kurioms buvo pridutos dar naujas uždavinys — platinimo katalikiškos spaudos. Buvo išaiškinta visiems, jog tas dar- bas yra tikras apaštalavimas. Parapijiniai komitetai visu- pirma tuo pasirūpino, kad ka- talikiški laikraščiai pasiektų kiekvienus namus. Perskaitę laikraštį, turėjo duoti netruk- dami kitiems; tokio būdu bu- vo pasirūpinta, kad beveik kiekvienas galėjo gauti pasi- skaityti laikraščio.

Toliau tie komitetai pasirū- pino, kad katalikiški laikraš- čiai būtų viešuose knygynuo- se, skaityklose, kavinėse, kir- pyklose ir kitose viešose vieto- se, kur tik gali būti laikraš- čiai. Dažnai labai maža presi- ja, arba priminimas gali pa- skatinti biznierių, ar įstaigų vedėjų užsakyti laikraštį ir savo įstaigai. Be to pasirūpi- ta, surasti kuodaugiausia nau- jų emėjų katalikiškų laikraš- čių. Parinkti katalikų kalbė- tojai darydavo toje temoje paskaitas. Komitetų nariai lanko namus, neaplenkdami nei vieno buto ir palikdami parodyti dykai katalikų lai- kraščių numerius. Kai kuriose vyskupijose vyskapei paskiria tam tikrus "spaudos misijo- nierių", arba "spaudos vika- rus generalius", kurie rūpi- nasi parapijinių komitetų stei- gimui. Kunigų kongrese mie- ste Albi 1906 metais nutarta steigti katalikų spaudos būrą, kurs turėjo vienyti įvairius komitetus į krūvą, suteikti nu- rodymų, steigti spaudos agen- tūras, organizuoti paskaitas, prakalbas ir tt.

Įvairios draugijos, neseniai įsteigtos Prancūzijoje su tiks- lu išplatinti pardavinėjamą ka- talikiškų laikraščių, mus tie- siai nustebina savo skaičiumi, uolumu ir veiklumu. Primini- kime tik "Prancūzų Moterų patriotišką sąjungą. 1907 m. ta sąjunga turėjo 550 skyrių. Po dvylikos mėnesių jų buvo jau 750. 1909 metais ne ma- žiausias, kaip 650,000 laikraščių buvo žmonėms išdalyta tos moterų sąjungos. Mėnesinis Sąjungos žurnalas "Echo" nuolat deda raginančius straip- snius. Imame, pavyzdžiui, vieną žinutę iš žurnalo. Mie- stas Nantes turi vienuoliką parapijų ir kiekvienoje iš jų yra spaudos komitetas. Po pirmų keturių mėnesių pasi- darbavimo, tas komitetas ga- lėjo jau pasisakyti, kad skai- čius skaitytojų katalikiškų laikraščių pasidaugino net 4 kartus. Bretonijoje daugelis jaunų mergaičių emė pardavi- nėti katalikiškus laikraščius prie bažn. nedėdieniais. Kai kam gali pasirodyti, jog tok- sai darbas joms nepritinka. Tečiau jeigu tiesa tai, ką yra pasakė apie katalikiškąją spaudą popiežiai ir vyskupai — tai jeigu mergaitės negė- da su dėžutėmis kolektuoti ant miesto gatvių ligonbučiams, prieglaudoms namams, tai juo labiau nebus gėdos pardavinė- ti katalikiškus laikraščius.

F-as.

"DIEVO RYKŠTĖ".

Kiek tai buvo rašyta lietu- vių laikraščiuose, ypatingai "Viltėje" apie netikusią tvar- ką Druskininkų bažnyčioje, kame nežinot nei ant aplin- kinių lietuviškų kaimų, nei ant lietuvių suvažiuosiujų vasa- ros metu pasigydyti Druski- ninkų karorte — nė žiemą, nė vasarą — anei žodžio nebuvo prafarta lietuviškai Druski- ninkų bažnyčioje.

Druskininkai tai lenkų "placówka" — rėkė ir "Su- valkų Tigodninkas" ir Varšu- vos endekų laikraščiai. Dru- skininkai — tai lenkų kuror- tas, skelbė Suvalkijos, Kauno, Vilniaus ir Gardino lenkučiai, na ir kad juos tokiais užlaik- ti, visi Suvalkų, Augustavo, Seinų ir kitų Lietuvos žydnie- šių "ubagponiai", del idėjos, laikydavo savo priedermę nu- važiuoti, bent dieną kitą į Druskininkus, kad tik kuoda- gusiausiai skambėtų tenai lenkų "mova"!!

Vilniaus vyskupijos Admi- nistratorius, tarsi kurčias ir aklas, nenorėjo nė girdėti, nė žinoti apie netikusį lietuvių padėjimą Druskininkų parapi- joje — ir iki šiol laikė tenai klebonu kunigą X... didžiausią lietuvių priešą, lenkutį — endeką, anei žodžio lietuviškai ne- mokantį, o nurodžiusiems jam reikalą duoti į Druskininkus, kunigą mokantį lietuviškai, kun. Michalkevičius privatiš- kai aiškinauosi, kad negalys išleisti iš Druskininkų kun. X., nesa jisai tik sugebės pasta- tyti tenai bažnyčią, — ko nie- kas kitas nepadarys.

Tiesa kunigas X. pradėjo statyti Druskininkuose bažny- čią. Bet kieno lėšomis? Šit, mirusi Druskininkuose lenkė- sendavatkė ponis W. užrašė keletą tūkstančių rublių pasta- tymui Druskininkuose bažny- čios, tačiau su sąlyga, kad to- je bažnyčioje — "nebūtų nė žodžio lietuviškai".

Ot kame buvo priežastis, ko- del nė klebonas, nė Vilniaus vyskupijos administratorius ne- leido į Druskininkų bažny- čią, anei žodžio lietuviškai.

Ar tai buvo katalikiškas jų pasielgimas, ar priderėjo kun. Michalkevičiui kaipo ganyto- jui (sic) priimti panašią pus- kvailės davatkos sąlygą — tai yra kitas klausimas, kuriam atsakymą teduoda sąžinė kun. Michalkevičiaus. Čionai tik paženklysiu, kad panaši len- kės ir jos sebrų auka regis ne- galėjo būti Viešpačiui miela. Šit 24 Rugsėjo, Druskininkų gyventojai, kanuolių šūviais tapo anksti rytą prikelti iš miego. Pasirodė, kad nakties metu prūsai prieję 8-10 var- stų nuo miestelio pradėjo šau- dyti Nemuno linkan.

Pirmutinės bombos uždegė bažnyčią, o vakarop visas jau miestelis ir tris aplinkiniai kaimai degė. Tokiu būdu, Druskininkų bažnyčiai sude- gus — vėjais nuėjo mirusios lenkės davatkos pinigai ir kun. Michalkevičiaus aprobeta pa- statyti bažnyčią, kame nieko lietuviškai neturėjo būti.

Panaši Dievo rykštė apsi- reikė ir Suvalkuose. Šit jau dešimts metų atgal, kuomet Suvalkiečiai lietuviai pradėjo klabyti savo kleboną pralotą Dauką, kad įvestų į Suvalkų bažnyčią — lietuviškai evan- geliją, pamokslą ir suplikaci- jas.

Kuomet dagirdė apie lietu- vių reikalavimą, sulenkėjusie- ji Suvalkų miestelėnai, pagrą- sino kun. Dauką, kad prabi- lus bažnyčioje lietuviškai, jie darysiai maistus ir padėsią daužyti bažnyčios langus — ji- sai, pabugęs, kreipėsi į Sei- nus, ką daryti. Geras lenk- bernis, tuometinis Seinų vys- kupijos administratorius pra- lotas Antanavičius, del šven- tos "egodos", kad neerzinti lenkų, įsakė pralotui Daukai,

neatkreipti atydos į lietuvių reikalavimus ir neįleisti į Su- valkų bažnyčią lietuvių kal- bos!...

Vyskupas Karosas, pasilik- damas savo artimiausiu pata- rėjus, konsistorijos oficialu tą patį Antanavičių, sapnuote- sapnuojantį gauti mitrą per lenkų užtarmą Ryme, paliko senąjį raurą Suvalkijoje ir Seinuose...

Suvargintas, tokia Seinų ne- užuojauta lietuvių reikalams, senelis Suvalkų klebonas, pra- lotas Dauka persikėlė į gry- nai lietuvišką parapiją į Laz- dijus, o Suvalkai, aciu Anta- navičiui, kad sustiprty len- kystę, gavo lenkų kleboną, kurs savo pasielgimu ramino Seinų oficialo lenkiškąją sąži- nę — ar viskas rodėsi gerai...

Tik šit užpuolusieji Suval- kus prūsų kareiviai į dvi ady- ni sušaudė tenai 12 ypatų, ku- rių tarpe 2 vaiku ir du kūni- gu!

Argi tai ne Dievo rykštė už lenkiškąją Seinų valdonų sąži- nę ir lietuvių skriaudą?!

Suvalkiečiai.

KAIP TAS ATRODO?

Lenkų laikraščiai "Dziennik Narodowy" 265 num. ir "Dziennik Związkowy" 272 num. plačiai aprašo, kaip vokiečiai nužūdė lenkų (sic!) kunigą Pėsi Slavi- kuse, Suvalkų gub. Kiek sykių girdėjome, kad lenkai labai myli remties teisybėmis ir meilėmis ir daugiau nieko netrokšta, kaip tiktai, kad ir su jais būtų taip pat apsieinama. Bet šitas atsitiki- mas iš naujo mums parodo, kad lenkų teisybės ir meilės yra var- tojamos tikiai prie to kas lenkiš- ka arba kas jų pačių sufabrikuota ant lenkiško kurlpio. Nieko blo- go nematome, kad lenkai paminė- jo apie nužudimą kun. Pėsio, vien tikiai mums nuostabu, kodėl lenkai taip "šėyrai" lietuvių ku- nigą pakeitė lenku? Juk visiems gerai žinoma, kad kun. Pėsis bu- vo lietuvis. Apie jo nužudymą aprašė visi Lietuvos ir Amerikos lietuviški laikraščiai ir rodosi len- kams buvo nebesunku sužinoti jo kilinę. Bet matyti, kad lenkai yra pasiriję išsų užbaigti su lietu- vių tauta, perdirbant ją stebuk- lingu būdu į lenkus.

Siandieną lenkų mėginimai už- tiesti ant mūsų nugaros lenkišką ploščių atrodė mums labai juokin- gūs ir atgyvenusiais savo am- žių. Tas vien tikiai galės lietu- viams ant naudos išeiti, nes ir abejojanti del lenkų manymų,

pamatys aiškiai, kad fabrikuoto- jai lenkiškų "Pėsių", prisidė- nę meilės kauke, nesidrovėję ir visus lietuvius inbrūkti į savo be- galiją, reišmautuoto daugiarobi- senos. Nežinia, kaip lenkai ant to dalyko žūri, bet mums tas atro- di labai ir labai juokinga.

NAUJOS KNYGOS.

1. Aisopo Pasakos. Surinko ir lietuvių kalbon išvertė Karolis Vairas. New York. 1914. Pust. 346 kaina. \$1.25
2. Apie knygos vertę pakalbėsime vėliau.
3. Velnio istorija. Pagal V. Fiskerį — P. Norkus. Brooklyn, N. Y. 1914 m. Pust. 60 kaina \$2.0
4. Moksleivis ir jos ekonominis padėjimas. Vertė iš vokiško En- phrasina. Išleista lėšomis Lietu- vių moterų progresyviško Susi- vienijimo. Brooklyn, N. Y. Pust. 61 kaina \$2.0
5. Moksleivis No. 24 spalio, 1914 m. Turinys:
6. 1. X. Ei, mosklo draugai. P. J. Jis: Ruduo. 3. Jonas Sutkus: Pradėta gaida. 4. Aidas: Žvaigždė. 5. Purėnas: Iš Atsiminimų. 6. Kaip ir Pastabos. 7. Mataušas: Atsiminimai. 8. Mikas Dumys: Kaip mes turime mokintis. 9. Centralės valdybos antrašai. 10. "Moksleivio" Fondo reikalai. 11. Redakcijos atsakai.

IR-GI LENKIŠKA PAVARDĖ!

Išciantis Varšuvoje "Dziennik Polski" No. 721 paduoda- mas lenkiškas (o brzmieniu pol- skiem) pavardės užmūstųjų ir sužeistųjų Rusijos aficierių, tarp kitų indėjo ir va kokią lenkišką pavardę... "populki- ninkas Jonas Egeršdorfas (Jam Egeršdorf". Gal tasai p. popul- kininkas ir lenkas — bet kad "Egeršdorf" būtų lenkiškai skambantis žodis, gal tik kokis ten Patagenijos gyventojas in- tikėti.

X.

Pasiliuosavusis nuo savo vietos, buvusis Petrograde, Mogi- levo antyskupis Klerčinskis gavo iš Rusijos valdžios 5 tūk- stančius rublių algos ir metus — o ūmai Šv. Tėvo. Benedikto XV tapo paketas į Filipopolį at- vyskupius.

Tekio būdu jis nieko nepa- laimėjo, o jam atsiskaičius daug kame pagerėjo padėjimas Petro- grado lietuvių, latvių ir balgu- džių, kurių, kaipo sulenkėjusis balgudis, Kliučinskis pasirodė džiūsiu priešu.

K. Pr.

TEISIŲ SKYRIUS.

Adv. A. A. Šlakis

Norėdami gauti teisišką pa- tarimą, malonėkite aiškiai ir pil- nai, iki mažiausios smulkmenos, parašyti reiką, ir ką norite ži- noti, ir pasiųskite laišką, šiuo antrašu:

Advokatas A. A. Šlakis.
"Drągu" Teisių skyrius, 1800 W. 46th st., Chicago, Illinois.

Mc Kees Rocks, Pa., spalio 13 d. 1914. (I Teisių patarimų sky- rių). Aš atvažiavau į Ameriką 26 d. vasario, 1913 m. ir dabar noriu gauti pilietiškas "popė- ras" iš esu čionai (Amerikoje) gimęs ir turin krikšto metrikus. Mano tėvai išgyveno Amerikoje ne daugiau kaip tris metus; jie neturėjo pilietiško "popėrų", grįžo į Lietuvą. Aš norėčiau ži- noti: — Ar aš tokias pačias tei- ses turiu kaip kognas ateivys?

Jonas Bučas.

ATSAKYMAS.

Taip. Tamsta galite gauti pilie- tybės teises tikiai ant tokių pat išlygu, kaip paprastas ateivys. Tamsta Amerikoje gimei, bet tū- vai grįžo, po trumpo laiko, į Lie- tuvą. Del tėvų greito sugrįžimo į Lietuvą Jus nustojote teisės būti šios šalies piliečių nevaizint, kad ir čionai gimėt. Dabar turite ieškoti pilietybės, taip kaip pa- prastas ateivys.

A. S.

Rockford, Ills., lapkr. 6 d., 1914. (I Teisių patarimų skyrių). Aš ir mano brolis gyvenome A- merikoje; tėvukai Lietuvoje. Mano brolis tapo užmuštas tokiam fabrike, kuris yra po nauja teise (Workmen's Compensation Act). Tėvas man atsiuntė paliūdjimą daviernastį. Norėčiau žinoti ar galima atimti pinigūs iš kompa- nijos pagal tėvo giminystę ar pagal mano kaipo sesers. Ir to- vas gali iš šitos bilos būti išmes- tas užtai, kad negyvena ir negy- veno Amerikoje.

ATSAKYMAS.

Vis tas pats po šita nauja teise Illinois valstijoje ar pinigai yra ieškomi pagal tėvų giminystę ar- ba Tamstos. Ydant gauti atlygi- nimą už užmušimą brolio tai svarbiausia reikia parodyti, kad užmuštasis brolis prisidėjo prie užlaikymo Tamistos arba tėvų. Jeigu negalėsite parodyti, kad užmuštasis brolis prisidėjo prie Jūsų arba tėvų užlaikymo, tai negalėsite gauti jokio atlyginimo, apart \$150.00 laidotuviams. Mano apomone, tai tikiai Tamista vie- na gali paieškoti atlyginimo už užmušimą brolio, nes čionai gy- venot kada jisai buvo užmuštas. Žinoma, turėsite darodyti, kad užmuštasis brolis prisidėjo prie Jūsų užlaikymo; kitaip nieko ne- gausite. Tėvas negalės nieko pa- ieškoti delto, kad jisai Amerikoje negyvena ir negyveno.

A. S.

ARRANG THANKSGIVING DAY DINNER at the OLD HOMESTEAD

Amerikos šeiminiškė rengiasi padėkavoms dienai.

KATALIKŲ DRAUGIJOS!
IMKITE ORGANŲ KATA-
LIKISKĄ LAIKRAŠTĮ!

rai, nes buvo tikrai pagarsintos nedėlioje per pamokslą o jau ant rytojaus, net ir tie, kurie ignoravo Chicago seimą, dagirdo ir atėjo paklausyti, nes tai buvo už dyka įėjimas; salė publikos buvo prisipildžius.

Pirmutinis kalbėjo kun. Remeika—klebonas vietinės Karalienės Aniolų parapijos. Gražiai perstatė Lietuvos stovį prieš 10 metų, atgalios, kada dar Lietuva buvo visai tamsi, be spaudos, be jokios liuosybės, patėmydamas joguei pats ją (Lietuvą) tokiame stovyje, išvažiudamas paliko. Toliau kalbėjo, kaip jau augstai pakilęs atrado pernai, po 9 metų laiko sugrįžęs į tėvynę; o paskiaus nupiešė, kaip vargingame ir baisiame padėjime dabar atsiranda mūsų tėvynė. Kalba buvo labai sujudinanti.

Toliaus, ydant parodyti joguei ne tik mūsų parapijos lietuviai žada pagelbą, nuvarginiems broliams už juri, bet taip pat ir visi lietuviai Amerikoje, perstatė delegata sugrįžusi iš Chicago seimo — p. A. Kviadarą pranešti apie seimo darbus.

Linksmu mums buvo klausyties p. Kviadaro kalbos, nes išgirdome apie vienybę ir pasekmes Chicago seimo. O kur vienybė ten ir galybė. Toliaus perskaitė, su paaiskinimais, nutarimus Lietuvos Seimo Chicagoje, kuriais visi buvo patenkinti, žinoma, išėmus saujelei Brooklynio seimininkų.

Paskutini kalbėtoju buvo p. K. Krušinskas. Kalboje p. Krušinskas nurodė, kaip jau senai vokiečiai kankina lietuvius ir kitas mažas tautas, kaip tai matome ir dabar nekaltų belgų likimą iš vokiečių rankos. Taipgi ragino prie kovos prieš persekiojtojus, bet ne su peiliais, durtuvais ir kanuolėmis, kaip trokštų raudonieji, bet keliu moralisku, ir mokslo. Ant pabaigos dar kun. Remeika pasakė keletą žodžių paragino prie aukų pats, duodamas pavyzdį, aukaudamas 15 dolerių.

Aukavo šios ypatos:
Kun. S. P. Remeika \$15.00.
O. Jančauskienė \$10.00.
Po \$2.00 aukavo: P. Klimušauskas, J. Kreučeliūnas, J. Vaitulionis, O. Matuševičiūtė.
Po \$1.00: B. Petravičius, O. Baranavičiūtė, F. Povilonis, S. Titenis, P. Sauliuskas, M. Steplaičiūtė, O. Šiupeniūtė, O. Katulienė, K. Savikiūnienė, M. Jurkonienė, K. Krušinskas, K. Žeimas, P. Miliušauskas, A. Andraitis, M. Sabis, M. Mugilskis, U. Mikulskienė, O. Masiliūtė, P. Motiejūnas, L. Šekšys, J. Jozapavičius, T. Aliuniūtė, M. Montvilienė, P. Tikuiša, A. Bučkelis, P. Dovidaitis, M. Kartavičius, M. Ražauskas, Keliūtė, J. Lukoševičius, A. Lukoševičius, J. Bartuška, K. Stalgaičiūtė, K. Demblys, V. Benduravičius, J. Klaščius, L. Milešauskiūtė, R. Milešauskiūtė, V. Andriukaičiūtė, E. Kazokačiūtė.

J. Stankus \$7.5.
Po \$5.00: K. Šilingiūtė, C. Zabėla, O. Bendaravičienė, Savelis, M. Graičiūtė, J. Vištelūnas, S. Sabliekas, E. Januskaičiūtė, A. Maržvilaičiūtė, A. Berutė, M. Masiliuniūtė, M. Staniliūtė, F. Valilaičiūtė, M. Raživičiūtė, M. Staliuniūtė, O. Kazniukiūtė, M. Kriščiūtė, A. Urbonienė, O. Karolavičiūtė, V. Abromavičius, J. Mažinauskas, K. Dziūnaitis, S. Marcinkevičius, J. Rodživėčius, V. Gudis, A. Milišauskienė, J. Viejša, V. Ališauskienė, J. Kazakauskas, A. Rainiūtė, A. Danaičiūtė, B. Karalienė, P. Kazlauskas, A. Angaičiūtė, V. Jenkivičius, O. Kaevingienė, M. Varneckis, V. Karaliavičiūtė, J. Perleckienė, O. Leščinskienė, M. Akuciavičienė, M. Lenkaičiūtė, N. Mažeikiūtė, M. Krunkaitė, U. Saldukienė, J. Cibulskis, M. Jakaičiūtė, O. Simaitienė ir A. Kvederas.

Smulkesnių aukų \$7.25.
Iš viso \$107.00.
Mažulis.

BOSTON, MASS.
Per visa perėjusią vasarą pas mus darbavo p. Mikas Petruskas. Per tą laiką suspėjo pastatyti ant scenos keletą rimtų dalykų, kaip štai: Birutė, Kaminkrėtė ir Malūninkai, Užburta Kunigaikštė, Šienopiūtė ir Adomė ir Jievė. Kai kurie iš tų veikalų buvo suvaidinti vidutiniškai, kiti geriau, o gal ir visai gerai. Tarp vaidintojų išliko

vienas gabus artistas mėgėjas, tai p. Vitaitis. Jis tikrai galima pavadinti žvaigžde mūsų scenos. Bet nereikia manyti, kad nebuvo ir daugiau gabių scenos darbininkų ir darbininkių. Kai kurių buvo tai tik pirmieji bandymai, daug žadantieji ateityje. Visi gi, reik pripažinti, dirbo ir laimėdami. Daugiausia gi dirbo pats p. Mikas. Tai tikrai nenuilstantis mūsų kultūros darbininkas. Vaisiai jo pastangų žymūs jau dabar. Jis gerokai pralavino mūsų žmones, pakėlė juos. Kaip kompozitorius p. M. Petruskas atkreipė į save dėmesį ir kitataučių. Rimčiausias iš Bostono dienraščių "Boston Evening Transcript" apie jo muziką atsiliepė labai prielankiai. Reikia dar pridurti, kad p. Mikas Petruskas, kaip visuomenės narys, moka užlaikyti bepartyviškumo taktą. Jis yra daugiau niekuomi kaip tik dalininku pilnoje to žodžio prasmėje.

Bastenis.

SO. OMAHA, NEBB.
Paėjus laikraštį ir rankas iš visur girdėties vaidai, skirstymasis į partijas ir nesutikimai tarpe katalikų, tautiečių ir socialistų. Bet pas mus to nėra. Čia sugyvenama gražiai, nors yra žmonių įvairių pažiūrų ir nuomonių. Jeigu vienų pažiūrų žmonės parengia ką nors — gali apsilankyti o neužgirsi, kad kas jėve užgauly, tavo įsitikinimus niekintų. Yra čia daug susipratusių merginų, kurios per susirinkimus parodo daug energijos, gabumo ir sumanumo ir tokiu būdu net vyrus paskatina sparčiau dirbti, kad neapsileisti merginoms.

Lietuviai parapijonai šį metą užbaigė kleboniją statyti. Klebonija labai gerai išrodo. Iš lauko išstepta įvairiausiomis lietuviškos spalvomis.

Toliesniai mes rengiamės prie pagerbimo "Lietuvių Dienos" 26 d. lapkričio ir rinkimo tą dieną aukų nukentėjusiems tėvynėnų mūsų broliams. Užtat laikydami Chicago Pol. Seimo nutarimų išrinkome komitetą, kuriam pavedame aukų tvarkymą.

špuntas.

WEST LYNN, MASS.
28 d. spalio, šv. Juozapo draugija surengė prakalbą, kad su pažindinti lietuvių visuomenę su draugijos tikslu. Kalbėjo p. Jaroševičius apie Lietuvos padėimą, ir Politiskąjį Chicago Lietuvos Seimą perskaitydamas susirinkusiems jo nutarimus. Toliau p. B. kalbėjo apie draugystės tikslą ir naudą ir ragino visus prie jos dėti. Paskui vėl pirmasis kalbėtojas pakalbėjo apie draugystės naudą kvietė, kad visi remtų Tautos Fondą, įsteigtą tikslu aprūpinti nukentėjusius nuo karės Lietuvoje mūsų brolius.

WATERBURY, CONN.
Skaitant laikraščius dažnai galima pastebėti, tai ten, tai kitur nesutikimus tarpe lietuvių, kuriuos išsiskiria žmonių nesutikimas. Taigi neprošalį bus pa-

Princess Mary—
©1914 BY AMERICAN PRESS ASSOCIATION
Marija, dukter Anglijos karaliaus.

sidalinius su gerb. skaitytojais kas dedasi ir mūsų garsioje kolonijoje — Waterburyje.

Waterburiečiai šįmet atsiųmėjo piknikų rengimu, bet išskyrus kelis tokių piknikų, kiti išėjo šlapi — svaiginantys. Mat daugiausiai juos surengdavo salūninkai, bet ir draugijos, ypač, vadinamos, "tautiečių" tokių patiekdavo. Taip, atsimenu, kad "Šviesa" ir S. L. A. 11 kuopelė, vadinamos, "tautiečių" tokių patiekdavo. Taip, atsimenu, kad "Šviesa" ir S. L. A. 11 kuopelė, vadinamos, "tautiečių" tokių patiekdavo. Taip, atsimenu, kad "Šviesa" ir S. L. A. 11 kuopelė, vadinamos, "tautiečių" tokių patiekdavo.

Dabar kaslink mokslininkai. Perreita metą, po apsilankymu svečių iš Lietuvos ir suplautos gausioms aukoms per jų rankas, Tautos Namui Vilniuje, Waterbury's pastogo tikru "didvyriu" apie kurį buvo kalbama ir juomi džiaugiasi. "Vienybė Lietuvninkų" gavo progos net pasiūlyti inskūrti tautišką mokyklą, tik, žinoma, be paaiskinimo kas į ją būtų leidę vaikus. Nes mūsų kolonijoje yra gan ruimin-ga parapijinė mokykla, kurioje telpa ir pastaruoju laiku mokinasi arti septynių šimtų vaikų padalinų ir aštuonis skyrius. Kodos, reiktų tik džiaugtis ir kaip galint ją remti, tobulinti be skirtumo visiems. Bet kur tau! Net vienas įžymus "tautietis" — devyjų salūnų savininkas pavalino tą moksleinę "demoralizacijos" įstaiga ir kitokių žodelių nepasigailėjo pridėti. Mat daugelis "tautiečių" nepatenkinti, kad vaikus mokina seserys — vienuolės ir, girdi, žemai stovi lietuvių kalba. Melas! Palidijimui yra faktų, kaip antai, tie du vakarai šįmet mokyklos auklėtiniai surengti. Abejuose vakaruose publikos atsilankė viršaus tūkstantis ir visų veidai buvo linksmūs patenkinti tais vaikais, kurie prigimtos kalbos grynumu ir išsilavinimu mus stebino.

Tad, ar-gi ne puikus atsakymas už paniekinimą! Tik vargiai tieji šmeižėjai atsilankė, kad paskui nejausti sažinės išmeti už jėvą už nesamoningas kalbas. Gi pastaruoju laiku mūsų "ci-cilistai" darbeliai pareina visas ribas. Po atsiūvusio New Yorko seimo jie pradėjo ataką prieš kai-kuriuos visuomenės veikėjus. Vietinis šv. Juozapo parapijos klebonas kun. V. Karkauskas, dažnai girdėdamas jų išniekinimus tikinčiųjų, drąsiai žodžiais papeikė jų darbus ir ragino, kad ant "ci-cilistų" rengiamų prakalbų nesilankytų ir tuomi padarytų sau susipratimą.

Supratę "ci-cilistai" pavoju, nerėsi iš kalio ir suaukę savo susirinkimą, paskui kreipėsi prie Lietuvos Ukėsų Politiskojų klubo, kad pastarieji areštuotų kun. Karkauską, mat jie viską rengia viršmineto klubo svetainėje, tad kaip žmonės neis ant jų parengtų vakarų tai klubas nustos tūkstančio rublių pelno per metus. Tad lauksime kas toliaus atsitiks.

1 d. lapkričio W. L. Jaunuomenės klubas parengė diskusijas temoje, "Kaip pakelti daile Waterburio lietuvių". Publikos susirinko apie 100 ypatų, bet mūsų "ci-cilistams" nepatiko nei tos diskusijos — jie sumanė atvesti tą temą o išreklamuoti socializmą. Bet taip vargšus apipešiojo priešingoji pusė, kad nekuri iš jų apledo diskusijas nelaukdami pabaigos.

30 d. spalio teatrališkoji dr. "Varpas" turėjo scenoje "Žilė galvon — Velnias uodegon", paskui šokius. Komedią atvaidintai gan prastai. Vat išmoka, atkalbėta lyg poteriai ir atlikta.

Kudilus.

BROOKLYN, N. Y.
6 d. lapkričio, dr. "Karalienės Aniolų" turėjo savo mėnesinį susirinkimą. "Tautininkai" atsiuntė savo atsišaukimą išrinkti delegatą ant 22 lapkričio į susirinkimą sudaryti komitetą rinkimui aukų Tautos Fondan. Taigi, rodos, nieko blogo, bet kokią nesmagią nuomonę mūsų draugystės nariai turėjo, kadangi čia taip ignoruojama Chicago Politiskajai Seimas o viskas užmetama pagal Brooklynio socialistų "seimo" ir kviečiama juos remti. Taigi draugija, turėdama omenyje pasekmingą

Pol. Seimą Chicagoje, nutarė jų atsišaukimą atvesti o remti tik Chicago seimo nutarimus.

P. Montvila.

BALTIMORE, MD.

P. J. S. Vasiliausko pasistengimu, 31 d. spalio, buvo suauktas katalikiškų draugijų atstovų susirinkimas del išrinkimo komiteto, kurs, sulig Chicago Pol. Seimo nutarimų rūpintūsi rinkti aukas Tautos Fondui. Tan susirinkiman buvo atsiųsta komisija iš tautiškų draugijų konferencijos, su tikslu susivienyti ydant bendrai pasekmingiau rinkti aukas. Nutarta susivienyti ir užbriežta kiti reikalai, būtent: apvaikščioti 26 d. lapkričio pagal Tautos Fondo išduotą programą; tos dienos stambesnes aukas nusiųsti Tautos Fondui, gi mažesnes pusiau padalinus vieną dalį nusiųkti į Tautos Fondą o kitą — padėti pas vietinį kasininką. Toliau nutarta laikyti kitas susirinkimas 4 dieną lapkričio, į kurį užkviesti visas Baltimore's draugijas.

4 d. lapkr. įvyko nutartas susirinkimas. Pirmiausiai išrinkta laikinis Tautos Fondo komitetas. Į jį pateko šie asmenys: pirmininkas — V. Česna, pagalbininkas — J. Grabliauskas, prot. rašt. — M. Akelaitis, knyvedžiais: Pautienius ir J. Karalius, kasininku — Jonas Česna ir pastatytas po 1000 dol. kaucijos, kasos globėjas: J. Vasiliauskas, A. Sekevičius ir V. Nagurnaukas; į presos komisiją: A. Kuritaitis, J. Aleksa ir V. Lukoševičius; "Lietuvių Dienai" 26 lapkr. sudaryti programą komisija: J. Žebrauskas, J. Vasiliauskas, J. Česna, J. Damukaitis ir J. Pautienius.

Susirinkimai nutarta laikyti kas pamedėlis pabažnytinėje svetainėje ir leisti kas tik panorėsite. Subatomis gi valdybai pavesta rengti agitatyviškas prakalbas.

Jurgis Aleksa.

WORCESTER, MASS.

8 dieną lapkričio vietinė moterų draugija parengė prakalbą. Kalbėjo p-ni Ramanaušienė iš Lawrence, Mass. apie moterų reikalus. P-ni Ramanaušienė ir moterims ir merginoms pasakė labai daug naudingų patarimų ir pamokinimų. Beja, nors prakalbos buvo gerai išgarsintos, bet publikos nedaug susirinko, rodos apie 90 ypatų. Bet kurios atsilankė turės daug naudos.

Našlaitis.

MT. CARMEL, PA.

Mes Mt. Carmeliečiai lietuviai per susirinkimą, laikomą 8-tą dieną lapkričio, 1914 m., viešai priėmėm užmanymą politiskoj seimo laikyti Chicagoje, kaslink apvaikščiojimo Lietuvių dienos 26 d. lapkričio 1914 m.

Ydant toji diena netik būtų iškilminga atminimu, kad yra Lietuvių diena, bet kad būtų ir naudinga aukų rinkimu — išrinkome komitetą del sutvarkymo programo ant tos dienos ir ant toliaus iš sekančių ypatų: Pirmininkas Vincas Bendorius, sekr. S. Petruškevičius, kasierius plė A. Kelminskiūtė ir kasos priežiūrėtojas kun. Dr. V. Bartuška. Programos tos dienos bus apgarsintas vėliau.

Raštininkas S. Petruškevičius.

BROOKLYN, N. Y.

Iš priežasties apsilankymo Brooklyn p. J. Gabrio tapo surengtos prakalbos šv. Panelės Apreiškimo Bažnyčios salėje, utarninke 3 d. lapkričio. Kalbėjo kun. N. Petkus, vietinis klebonas, paaiskindamas prakalbų tikslą ir perstatydamas p. J. Gabrij. P. Gabrys kalbėjo ilgai ir karštai išaiškindamas apverktiną dabartinį Lietuvos padėjimą ir ragindamas nesigailėti aukų jos sušelpimui ir išgavimui jai linksmesnes ateities pavydale autonomijos arba savyvaldos. Paskiaus buvo renkamos aukos, kurias, kun. Petkui inešus, nutarta paskirti per pusę Lietuvių Informacijos Biūrai Paryžėje ir nukentėjusiu nuo karės lietuvių sušelpimui. Aukų surinkta iš viso \$63.67.

Kun. N. Petkus aukavo \$10.00

Po \$1.00 aukavo: P. Žilinskas, J. Ambraziejus, J. V. Lutkaus, B. Šegauskas, K. Mažeika, P. Montvila, J. Tautėius, A. Kondrošas, F. Kerbėta, P. Pavilionis, M. Geldučiūtė, J. Žemaitis, P.

Kubilius, P. Černiauskas, J. Moekevičius, J. Debas, N. Mikulskienė, B. Petravičius, J. Močiulienė, J. Juozapavičius, Tekla Vėzevičiūtė, P. Tamašauskenė, J. O. Širvydas, L. Deveikis, S. Pociunas, V. Bendaravičius, S. Daubara, J. Patokas, V. Veitulevičius, A. Poderis, K. Gulbiuniūtė, K. Bundonis.

Laikė aukų rinkimo vargonininkas K. Diržis su vietiniu choru gražiai padainavo keletą tautiškų dainelių.

Užbaigdamas prakalbą kun. Petkus, tur būt norėdamas pakerzinti socialistus, kurie p. J. Gabrio neužkenčia, perstatė susirinkusiems p. Gabrij ant busenčios, laisvos, autonomijos Lietuvos prezidento. Tas incidentas susirinkusiems labai patiko: juokams ir delyn plojimams nebuvo galo. Vieni plojo širdingai o kiti, kaip socialistai po vadovystę "Laisvės" redaktorių, plojo norėdami tą mintį apjuokti.

Ant galo tapo išrinktas vietinis komitetas rinkti aukoms sušelpimui nukentėjusiu nuo dabartnės kurės lietuvių. Į komitetą inėjo sekančios ypatos:

J. Miliuskas, J. O. Širvydas, Bernardas Zinis, P. Montvila, Uršulė Mikulskienė, P. Rimkus, S. Pociunas, K. Diržis, M. Litvinūtė, P. Isodžiūtė, T. Milioniūtė, P. Kerbėta, P. Urbonas ir kun. N. Petkus.

Minėtas komitetas padare tuojaus savo posėdį ir išrinko sekančią vyresnybę: Pirmininkas: Bernardas Zinis, 420 Lorimer st., sekretorius: Petras Montvila, 94 S. Ist., kasierius: Kun. N. Petkus 259 N. 5th st.

Ant to paties posėdžio nutarta apvaikščiojimu Lietuvių Dienos 26 lapkričio partraukti 1000 tautiškų ženkelių ir surinktas aukas pakol kas pas savę laikyti.

Ten Buvęs.

WATERBURY, CONN.

Rupesniu vietinio vargonininko p. J. V. Kovo tapo suauktas susirinkimas, delei išrinkimo vietos komiteto, kuris rūpintūsi rinkti aukas "Tautos Fondui" pagal nutarimus "Chicago Lietuvos Politiskoj Seimo". Išrinkta valdyba, kurion pateko: pirmininkas — p. J. Aleuskas, sekretorius — p. V. Stankevičia, iždininkas, — p. J. Ramanauškas, pažymetina, kad tapo apkalbėta gan plačiai aukų rinkimas; išrinkta komitetas, kuris rūpinasi kaip iškilmingiau švesti "Lietuvių Dieną" 26 lapkričio. Tą dieną bus laikomos pamaldos bažnyčioje už žuvusius karėje mūsų brolius lietuvius. Po pamaldų bus rengiamos parapijos svetainėje prakalbos su dainomis ir deklamacijomis. Vakare — gi teatro dr-ja "Aidas" prizadėjo vaidinti du veikalų "Gaila ūsų" ir "Eksproprijatorių". Visas pelnas skiriamas "Tautos Fondui". Šitos dr-jos pasižadėjo dalyvauti susirinkimuose ir remti "Tautos Fondą": 1. Sv. Kazimiro, 2. Sv. Stanislovo, 3. Pilnųjų Blaivininkų, 4. Apaštalytės Maldos, 5. Sv. Juozapo, 6. Sv. Petro ir Povilo, 7. Teatro Dr-ja "Aidas", 8. Sv. Jurgio Kankintinio, 9. Sv. Juozapo Brolių, 10. Teatro Dr-ja "Aušra", 11. Sv. Onos Moterų, 12. Sv. Jono Krikštytojo, 13. Rūta Moterų, 14. Sv. Vardo Jėzaus, 15. Lietuvių Ukėsų Politiskās Neprigulmin-gas Klubas.

Toliaus tikimasi, kad prisidės ir daugiau.

J. B. Šalūnas.

LEDFORD, ILL.

Spalių 25 d. vietinis klebonas kun. P. Vaitonis buvo suaukęs parapijonus į bažnytinę svetainę, kad išrinkus komitetus tėvynės reikalams, ypač sušelpimui josios kritiškame momente, koliasmes jinaį šiandien yra. Atidarius susirinkimą kun. P. Vaitoniui, daliai apisačioja apie tikslą onvusiojo Politiskoj Seimo Chicagoje ir visus nusprendimus. Priėjus prie sušelpimo Lietuvos klausimo, tuojaus tapo išrinktas tam tikras komitetas. Komitetan inėjo: Antanas Repšis, Petras Dorša, Jonas Mikielionis ir kun. P. Vaitonis. Neatsižvelgiant ant bedarbės laiko vaikščiojiant po namus surinkome \$50.00.

Pinigai pagal nusprendimo tapo padėti į Harrisburg City National Bank ant komiteto vardo.

Kare nieko nereiški

Mes padarėm sutartį su Rusijos bankais ir gallame išsiųsti jusų pinigų į Lietuvą kaip ir pirma. Delto nieko nelauk, padėk savo giminėms Lietuvoje. Didele kare ten besitęsiant jiems reikalingi dabar pinigai.

PEOPLES STOCK YARD STATE BANK
Ashland Ave. & 4th St. Chicago

Seniausia, didžiausia ir stipriausia bankų vakaruose nuo Stock Yards.

iki tam laikui, pakol sulauks atsakančių pranešimų ir reikalavimų siuntimui tų pinigų del centralinės valdybos.

Aukotojų surašas:
Kun. P. Vaitonis aukavo: \$2.50
Po \$2.00: A. Baranauskas, A. Kunsmonas.
Jonas Mikielionis \$1.50
Po \$1.00: J. Januša, Ig. Pileitis, K. Pažera, J. Sakevičius, K. Sverikunas, K. Sverikunas, J. Pundzius, J. Cizas, P. Stonis, D. Jonnis, J. Gražulis, V. Astronskis, A. Mažeika, A. Repšis, P. Dorša, J. Mockus, V. Gedgaudas, L. Starianda, J. Misius, A. Seilius, S. Grachulskis, M. Masiokas, A. Viskka, A. Šimkus.

Po \$5.00: J. Neteckis, K. Lietukas, A. Spidalas, J. Atkočaitis, M. Šilis, A. Požera, A. Andriulis, B. Marcinkevičius, M. Benevičia, M. Lukošius, K. Kalnikas, D. Laukauskas, A. Jokubauskis, A. Jerenis, J. Radzevičia, K. Višniauskas, A. Barikauskas, D. Turskis, J. Mažeika, K. Levickas, P. Klumbis, V. Montrimas, J. Gailiunas, J. Rusaitis, A. Knukšta, A. Gerdauskis, J. Nausieda, J. Požera, A. Sarafinas, K. Svirskunas.

Po \$20: M. Kronis, J. Endriukonis.
Iš viso \$50.00.

Komitetas.

MANCHESTER, N. H.
Lapkričio 1 d. š. m. buvo visuomenės suauktas susirinkimas vardan apkalbėjimo sušelpi nukentėjusius nuo karės Lietuvos. Susirinkime buvo visų draugystei ir organizacijų delegatai. P. J. Vyžinis trumpai apkalbėjo apie Lietuvos nukentėjusius, ir pastebėjo: "Jeigu mes nespėsime tai mūsų motinos ir seserys mirs iš bado". Ir kad aiškiau išaiškinus Lietuvos vargą padėjimą nutarta kviesti kun. J. Tyla iš Nashua, N. H. ir kun. J. Jakaitį iš Worcester, Mass., ant lapkr. 26 d. Tą dieną iš ryto bus gėdulingos šv. mišios. Po pietų prakalbos ir rinkimas aukų. Vakare balius su lakiojančia krasa, visas pelnas eis del nukentėjusių Lietuvoje. Ir visi tą tikslą rėmė išskyrus vieną.

Kazys.

WINNIPEG, MAN. CANADA.

15 d. lapkričio įvyko Winnipeg'iečių lietuvių susirinkimas delei sudarymo "Tautos Fondo" komiteto rinkti aukas, naudai nukentėjusios Lietuvos.

Susirinkimą atidarė P. P. Alekno. Pirmą prakalbą turėjo p. J. Papas — apie šventimą Lietuvių Dienos — 26 lapkričio. Tą dieną ir Winnipeg'o lietuviai nutarė švesti ir surengti iškilme. Tuo tikslu rūpinties išrinktas komitetas. Vėliau kalbėjo p. Alekno, paaiskindamas skurdų likimą nukentėjusios Lietuvos, taipgi papeikė ir vietos girtuoklius už nepaisymą tėvynės likimo. Po prakalbų ir ginčų buvo išrinktas komitetas, kuriam ir pavesta aukų rinkimas į Tautos Fondą.

Gargaus.

15 d. lapkričio, dr. "Karalienės Aniolų" turėjo savo mėnesinį susirinkimą. "Tautininkai" atsiuntė savo atsišaukimą išrinkti delegatą ant 22 lapkričio į susirinkimą sudaryti komitetą rinkimui aukų Tautos Fondan. Taigi, rodos, nieko blogo, bet kokią nesmagią nuomonę mūsų draugystės nariai turėjo, kadangi čia taip ignoruojama Chicago Politiskajai Seimas o viskas užmetama pagal Brooklynio socialistų "seimo" ir kviečiama juos remti. Taigi draugija, turėdama omenyje pasekmingą

WATERBURY,
Darbai eina prastai, girtuoklystė nesimažina. 15 d. lapkričio laisvan laikė susirinkimą ir nutarė naujinti, prieš 9 metus gyję, parapiją. Atnaujinta ja organizuojama ant to šarterio, vardo ir tuo paslu — klaidinti tikinčius. Prūsėlatis pasakė prakalba, ir pabrėžė, kad užvesti smarkią kovą Juozapo parapiją.

Patartina tikintiems tuviams nesidėti su klaidais laisvamaniais. Mums susilaikyti nuo jų prakau teatro ir neimti jų kų sklaido po gatves. Tą vamaniai neturės dirvos išnyks.

WATERBURY, C.
Lapkričio 15 d. at Onos Dr-stės susirinkim kurį nutarta prisidėti pimo "Tautos Fondo", paskirta \$10.00 ir išrinkt aukų rinkėjos: O. ir Ketrė Kraučiu lektuos per susirigrijas.

Taip-pat nutarė "Tautos Ido" žadavinėti kiek galėsim. Tikimės, kad stės narės nepatvės sies, kiek galima, taip tikslui.

Palangos

CAMBRIDGE, MASS.
Spalių 18 d., raginiam klebonui, susitlikiška-tautiška pašalnu draugija, po varMagdalenos; tą dieną apie 23 ypatos, o 8 lake prakalbų, dar prisiradabar draugija turi 50 nėtą draugiją istaria aičiū Norwood'o kleb. kgiu už linksmą prakalbBorysui iš Lynn, Mass. aiškinimą apie Lietuvos paraginimą prie šelpinaiū visus pradžiuginopelėmis bažnytinis choletutėms parapijinės auklėtiniai.

Kadangi pas mus bai girtuokliana, tad dieną, kelioms mergin, susitvėrė blaivia pa prie kurios prisidėypatų, ir dabar rengia atidarė pabažnytinęj lietuvių kalbos mokyklkinama skaityti, rašymo, dainų ir kitokių kad tik žmonės patigirtuoklystės. Kuopaklojasi — kas susirin naujų narių prisirašo.

Beje, būdau pamirspalių klebonas pašalpine draugijąniolo Gabrijėliaunarys mokė į drmėnesinę mokesnįpos ligoje narys į savaitę, pomirtinšalpa bus atidnodDraugiją globosnas. Minėta drauturi apie 80 nariųkoje.

Minėta draugija pasilinksminimus, vakare, rengia pravaidinimas, daino

IS TAS.

senai mačiau "Tard" buvau jau pradėjęs užmiršti, kaip štai at-
a į svečius su visais
kininkais; nudžiugau
matytis viešniais, ypač
pastebėjau (tikrai niekam
ykit), kad "Parka"
dailesnė atrodo. Pilnes-
algesnė ir dančiukus to-
strius ingij., kad viską
i sukranto. Jeigu neti-
pats pasiskaityk.

o, ir "Šakė" kaip tik čia.
h linku gerbiauosi! Su-
kus, nenori daug šnekėti.
tapo inkorporuota sulys-
rovės įstatų. Viskas po
i. Tikrai Brigitos ne-
gal kuris iš bendro-
gal su ja apsičiaavo.
dėšlo sulauksime. Lai-
iš Chicago išgaravo.
Worcesteriečių, kad
anoses smilkina.

nas Gabrys jau ant laivo.
eivis", "Laisvė", "Ko-
ir "Naujienos" galvas
gieda linkmas psal-
riešui atsitolinant.

girk artistus, nupins tau
vairu, bet, apsau-
erkūne, tarsi tiesos žodį
jų vaidinimą, tuojais ir
ir dūšią sukimš į "dže-
Baisiai jau tie mūsų lie-
ki artistai jau trūs ant
mų žodžių.

rikos socialistai jau vi-
gia su taikos reikalais.
amas seimas padės gal-
as carų nedoryboms.
ie Europos socialistai
audydami paprastų
eilėse? Ar nebus tik-
nacionalas tarp jų
es? Vot būtų smūgis,
ir Sodoma su Gomora
ul.

ietuviai turi įvai-
rų rūšių daktarų.
Skabos patėmijau
"Geriausias gy-
vyrų ir vaikų če-
vrai lietuviškai.

jau Chicago lietuviškas
s tai tikrai galėtumei
muzėjų. Taip jos įvai-
statytos, kad ir pats gy-
vyras "Galvočius" ne-
Padėkime, vieną
rašyta: "Letaviška-
arniteziuras". Su-
erbiamsi, kas tai bū-
tikrai ne bus čia koki
paslaptis.

istmas" tik ką nama-
merikonai siunčia nu-
siems nuo karės di-
nus laivus su "prezen-
Amerikos vokiečiai
s tūkstančių dolerių
pilti "Deutschland".
gi svajoja pasiųsti
žutį laivuką Lenkijos
ams. Ką gi mūsų lie-
ada suteikti savo bro-
ri šiol dar nieko ne-
Gal jie rengia savo
Naujienis Metams?
me. O gal dar užves-
inčius delei laivo, ku-
s būti gabenamos do-

vargas "Jaunosios"
redaktoriui. Soci-
aip pradėjo jį vanoti,
ikai šiaušiasi! Su-
is" jau rodosi už-
kis, nes pasižadė-
pažintį sueiti, bet
a "Laisvė", "Ke-
ova" ir kiti. Rei-
laikraščiams pa-
tinuza"!

ikraščiai dejuoja,
jiems nuosto-
ek padaranti, lie-
ei prasidėjus pa-
dienraščiais. Da-
simas kas bus po
laikraščiai taik-
šaus skaitytojų.

ar skaitytojai prie skaičiaus
leidžiamųjų laikraščių?

Lenkų laikraščiai paduoda-
mi karės žinias iš Lietuvos ir
Prūsų be jokių abejonių pažy-
mi, kad tai žinios iš Lenkijos.
Tikrai po "szlachetku".

Siksnosparnis.

IS LIET. GYV. AMERIKOJE.
(Pradžia ant 8 pusl.)

žaislai. Tėvai labai džiaugiasi t-
ja draugija: dabar, sako, ir vai-
kai bus aprūpinti.

Cambridgietis.

WAUKEGAN, ILL.

10 d. lapkričio įvyko visuoti-
nas draugysčių susirinkimas,
per kurį išrinktas komitetas
rinkti aukas 26 d. lapkričio ir tai
dienai surengti apvaikšėjimo
pogramą. Komitetas šnejo:
Pirm. — Kazys Burba, sekret.
— Steponas Keliotis, Kasininku —
Justinas Šaučius, kasos globė-
jais: Alesandras Jankauskas,
Tamas Baronas.

Mykolas Rakauskas.

WESTERNPORT, MD.

"Draugo" 46-me numeryje
tilpo iš Westernport'o korespon-
dencija, apie nelaimingą atsitiki-
mą lietuviškoje karčiamejoje, 11
diena spalio. Toji žinutė netei-
singai nušvietė dalyką, nes me-
ta piktą šėšėlį ant nekaltai nu-
kentėjusių žmonių. O buvo taip:
įbėgo juodveidis ir niekam nie-
ko nesakęs, nusimetė apsiaustą
ir pradėjo šaudyti į esančius žmo-
nes; nušovė J. Katinaucką o su-
žeidė lietuvių ir anglų. Čia, Teisy-
bės Mylėtojas, žinutes korespon-
dentas, turėjo progos pastebėti,
girdi, tai girtybės pasekmės ir
koki ten ginai. O pasirodo, kad
tas juodveidis buvo apsigėręs
kainos ir netekęs proto, ta liūdi-
ja jo draugai ir sako, kad ir j
bažnyčią jis būtų įnešęs ir ten jis
patį būtų atlikęs. Tai, pasiro-
do, kad korespondentas, neištyręs
dalyko klaidingai aprašė, tą at-
sitikimą ir padarė kaip kam nes-
magumą.

V. Veisengoff.

Sus. L. R. K. A. 131 kuopos
raštininkas.

NORWOOD, MASS.

Norwood'o lietuvių sukurto
darbuotis "Tautos Fondui", kurį
įsteigė Chicago Lietuvių Seimas.
Dirbtį Fondo labai susidėjo šios
draugijos: Sv. Jurgio Kareivių,
Nep. Pag. Pan. Švenčiausios mo-
tery ir merginų, S. L. R. K. A.
81 kuopa, 36 kp. Tėv. Myl. Dr-
tės ir švento Jurgio parapija.
Šitos draugijos išrinko laikinį
komitetą, kuriam ir pavedė au-
kų rinkimą. Komitetas, kad pas-
katinti, kad išaiškinti žmonėms
reikalą Tautos Fondo, surengė
praktikas, 13 dieną spalio. Kalbė-
tojais pribuvo kun. J. Jakaitis
iš Worcester ir kun J. Krasnis-
kas iš Cambridge, Mass. Pirmasis
kalbėjo apie Lietuvą, kaip prasi-
dėjo karė ir kiek vargo turi mū-
sios broliai tėvynėje, pradžią nelai-
mių matė pats kalbėtojas ir ne
vienam gniaužė gailės širdį;
klaušiant jo apipasaikojimą. Ant
galo ragino šelpti Tautos Fondą
ir aukoti bent vienos dienos už-
darbį. Tuoj padaryta kolekta ir
surinkta 25 dol. 39 centai. Antra-
sis kalbėjo apie socialistų ir
"tautiečių" atsisikymą nuo ben-
dro, tautos labui, darbo ir apie
jų seimą ir ragino, kas tik myli
tautą, dirbti išvien.

Prakalbų protarpiais, vietinis
šv. Ceilijos choras padainavo ke-
letą dainų, kurios nusisekė gan
gerai. Kaip gerb. kalbėtojas
tap ir minėtam chorui didelę
padėką už pasiaukavimą. Tikima-
si, kad norwoodiečiai neatsilikio
nuo kitų miestų su aukomis, nes
daugelis pasižadėjo paaukoti die-
nos uždarbį. Gi šv. Jurgio Kar-
dr-ja paskyrė 50 dol., Nep. Pag.
Pan. Švenčiausios — 10 dol. Be to
šv. J. Kar. dr-ja išrinko šešis
vyrus rinkti aukas po grėčias o
išrinktas komitetas rengia prak-
kalbas ir ferus ant 26 dienos lap-
kričio.

Žilių vaikas.

HARTFORD, CONN.

Iš katalikų gyvenimo.
13 lapkričio švenč. Motinos La-
Salette vienuolyne atsiuvo
didelę iškilmę. Du broliu,
abudu lietuviu, sudėjo vienuolių
luomo prižadus: Brolis Jonas
Veiverys kilęs iš Veinerių para-

pijos, Suvalkijoje. Paskutiniu laiku
gyveno šv. Trejybės parapijoje
New York, N. Y. Brolis Jonas is-
tojo vienuolynan 1909 metais ir
dabar sudėjo visuotinus prižadus.
Brolis Petras Nedvaras kilęs iš
Naujanmiščio parapijos, Zemai-
tijoje. Paskutiniu laiku gyveno šv.
Kryžiaus parapijoje, Chicago, ir
darbavosi prie "Kataliko". Isto-
jo šiu vienuolynan 1911 metais
ir dabar sudėjo prižadus ant tri-
jų metų.

Be šių minėtų asmenų dar
yra 3 broliai; 4 scholastikai, vie-
nas postulentas ir 9 mokiniai
kolegijoje. Iš viso čia esama 19
lietuvių. Būrelis gana gražus.
Žiūrint, visų praklinių tikslų pilni
darbuoties saviškiams. Dieve
jiems padėk!

Buvęs.

ATHOL, MASS.

Atholyje nuo kelių mėnesių
ėjo ginai tarp socialistų, tau-
tininkų iš vienos pusės ir katali-
kų iš antros, delei "Sūnu ir
Dukterų Draugystės" konstituci-
jos pertaisymo. Toje draugystė-
je socialistų yra apie 14, dau-
giaus tautininkų arba svyruojan-
čių katalikų, kurie viešai dar ne-
nori nuo tikėjimo atstoti, bet šir-
dyje prijauna atskalinams. Iš
viso narių buvo daugiau kaip
šimtas. Toje konstitucijoje buvo
kai kurie paragrafai priešingi ka-
talių Bažnyčios papročiams,
kaip tai: kad kas pasnikais su-
naikins savo sveikatą, tai ne-
gaus jokios pašalpos; jei bedie-
vis numirs, nesusitaikins su Die-
vu, arba, jei narys sau galą pa-
sidarytų, tai ir tokiu laidotuvis
turėtų katalikai dalyvauti, o jei
ne tai po 2 dol. užsmokėti. To-
del katalikai, jausdami, kad tie
paragrafai yra prieš katalikų
bažnyčios papročius, ir, kad drau-
gavimas su bedieviais katalikams
ant blogo išeina, sumanė tuos
paragrafus išmesti ir vėlykine
išpažinti, kaip priverstiną prie-
dermę visiems įvesti, kad tokiu
būdu atsitrauktų bedieviai. Tam
tikslui, pasitarę su klebonu, pa-
darė inėsinus ant mėnesinio su-
sirinkimo. Del tų inėsinų ketė
mėnesių ejo ginai. Galutinai pa-
sirodė, kad priešų daugiaus bū-
ta, negu buvo manoma, todėl
katalikai, paraginti savo klebono,
sumanė nuo bedievių ir tikėjimo
priešų atsikirti ir steigti naują,
vardu šv. Pranciškaus (Asyžie-
čio) vyrų ir moterių draugiją.
Pirmas prirengiamasis susirinki-
mas atsiuvo 9 lapkričio, ant
kurio į naujai tveriamą drau-
giją prisirašė 23 ir išrinko Loni-
siją konstitucijai taisyti. Ji
komisiją išrinko kleboną kun.
P. Meskauskį, St. Vidugerį, Joną
Baroną ir Ant. Grigalių. Ant-
rassusiri nkinimas įvyko 15 dien-
okričio, ant kurio prisirašė iš-iso
105 narių. Buvo perskaityta, vi-
supirma, komisijos prirengti svar-
besnieji konstitucijos skyriai, o
paskui išrinkta į valdybą: pir-
mininku — St. Vidugeris, pagel-
bininku — Kaz. Markevičius, pro-
tokolų raštininku — Ant. Losevi-
čius, finansų raštin. — Ant. Gri-
galinas, išdinininku — Ant. Čer-
niauskis, kasos globėjais: kleb.
kun. Meskauskis, Jonas Baronas
ir Magdalena Andriulianaitė, mar-
šalkos: Pr. Judriliūnas, Povilas
Morkunas; į ligonių komisiją pa-
puolė: S. Grigaitė, O. Švilpūnai-
tė, Vl. Matulis ir A. Petrulis.

Dvasišku vadovu — vietinis
klebonas. Konstitucija yra tve-
riama ant krikščioniškų pamatų.
Draugijos tikslu bus: 1) platinti
tikėjimiską, docišką ir tautiską
susipratimą tarp lietuvių, gyve-
nančių Atholyje ir jo apiegarde-
se, 2) šelpti savo narius ligoje, ne-
laimėse ir kituose reikaluose, 3)
numirusį draugą krikščioniškai
palaidoti. Metine švente skaitysis
šv. Pranciškaus diena, spalio 4
diena arba sekantis sekmadienis.
Įstojimo \$1.00 ir mėnesinio mokes-
čio 25c. Paskiaus įstojimas bus rei-
kalaujamas pagal amžius: nuo
16 iki 20 m. 50c., nuo 20 iki
25 m. \$1.00, nuo 25 iki 30 m.
\$1.50, nuo 30 iki 35 m. \$2.00,
nuo 35 iki 40 m. \$2.50 ir nuo 40
iki 45 m. \$3.00. Pomirtinės, nors
ką tik įsirašęs gal gauti \$25.00
o po 6 mėnesių nuo kiekvieno
draugo po \$1.00 ir iš kasos, kiek
truks iki \$150.00 kiti dar dalykai
yra svarstomi ir ant kito susirink-
kimo bus paduoti nusprendimai.
Reikia dabar tiksliai linkėti tai
draugijai kuogeriausios kloties
ir Dievo palaimos.

Narys.

CLEVELAND, OHIO.

Clevelandas — tai viena iš gy-
vesnių ir pažangesnių mūsų kolo-
nijų. Parapijos reikalų stovis ge-
ras ir tvirtas, daugybė įvairių
draugijų, jaunimas gyvai kruta,
šviečiasi, daro dažnai gražias
pramogėles. Lietuviškų gi saliu-
nų ant kelių tūkstančių lietuvių
— vos tik 12 ir tie šventadieniais
pagal valstijos tiesų turi būti
uždaryti.

Sus-mas L. R. K. A. turi Cle-
velande, tris kuopas: 8, 50 ir 142.
8-oji kuopa įsteigta dar 1889 m.
taigi jau 25 metai kaip gyvuoja
ir turi apie 200 narių. Šiemet prie
tos gražios progos (vyresnės
seselės jubiliejaus) visos 3 kuop-
pos susitarė intaisyti padoria
naudingą pramogėlę: parsikvie-
tė kalbėtoją iš Chicago (kun. F.
K. Kemėšį), vietinė gi Teatrliško
Choro Draugija indėjo į progra-
mą gausią muzikos ir literatūros
dalį.

Prikyres ir daug jau pasidar-
bavęs Sus-mo labui gerb. Šalčius,
įžangoje išpasakojo visų trijų
Clevelando kuopų istoriją. Pasa-
kojo trumpai, aiškiai, nuosekliai
ir turiningai. Būta praeityje vi-
sa ko: ir liūdny, ir linksmy di-
nelių, galop kuopų gyvavimas
paskutiniaisiais laikais pakry-
pęs į gerąją pusę: kuopos ėmus-
sios žymiai augti ir pradėjusios
jau tarties apie apskrities suor-
ganizavimą ir steigimą kuopų to-
se valstijos vietose, kur jų dar
nėra.

Kun. F. K. kalbėjo net per du
atvėjus: vieną kart apie Sus-mo
reikalus, antrą kartą apskritai
apie tautinius reikalus visų A-
merikos lietuvių.

Gražiai ir gambiai pasirodė
Clevelando jaunimas. Triubų or-
kestra iš 20 žmonių, vedama
gerb. Kazio Bučio, šauniai pa-
grojo parinktus ir sunkius daly-
kėlius. Clevelando maišytas skait-
lingas choras, vedamas gerb. V.
Greičiaus, turėtų būti priskaity-
tas prie geriausių lietuviškų cho-
rų. Dainavo per du atveju tautos
daineles. Malonų siurprizą sutei-
kė ir skyrium dainuodami vienų
vyrų choras ir vienų merginų
choras. Gerb. Ignatavičiūtė,
Skripkauskint, Šutkus ir Karec-
kas dailiai ir jausmingai padek-
lemavo. Pagaliaus viską užbaigė
vietinis klebonas, gerb. kun. Ha-
laburda, nuosekliai, rimtai ir vien
kart šamojingai pratardamas ir
susirinkusiuos. Apie dvasios nau-
dą iš to vakarėlio ką ir bekalbėti.
Jos buvo tiek ir tiek. Bet buvo ir
labiau apčiuopiamos naudos.
Tautos Fondui prie tos gražios
progos surinkta \$49.00 su viršum.
Nemaža parduota ir Tautos Fon-
do ženkliukai.

Lai gyvuoja Clevelandiečiai.

Svečias.

LONDONAS.

Sekmadienį 4 d. spalio, lietu-
vių švento Kazimiero parapijos
buvo laikytas bertaininis susi-
rinkimas savam klube. Publikos
prisirinko neperdaug.

Pirmiausia vietos klebonas
perskaitė protokolą nuo praėjusio
bertainio. Toliaus kasininkas
išdavė atskaitą šių metų bertai-
nio. Atskaita užtvirtinta. Iš at-
ekaitos pasirodė, kad vis in-
plaukos perviršija išlaidas, tat ir
nuo šio bertainio šiek tiek atli-
ko parapijos izde. Šitą reikalą
pabaigus buvo ir naujų užma-
nyų. Kaip va: V. Valaitis, in-
ešė sumanyą, kad bažnyčioj bū-
tų pertaisyta šviesa—mažesne ir
patogesne. Šviesa patobulinti
apsiėmė vietos klebonas kun.
Matulaitis. Kiti užmanė, kad esą
reikalinga išlauko prie bažnyčios
intaisyti iškabą su parašu, kad
tai yra Rymo—Katalikų lietu-
vių bažnyčia. O kai kurie
manė, kad būtų ir švesa prie
bažnyčios išlauko, bet šitas in-
ėsimas tapo atidėtas ant tolesnio
laiko. Pagalios buvo kalbama ir
apie dabar darytą sušitvėrusę pašalpos
draugiją. Ši draugija veiks iki
galui karo ir bus šelpiami tik tie,
kurie neturės darbo ir ir negalės
pragyventi.

Galop buvo išdėstymas atskai-
tos. Dr-jon inplaukė apie 13
savarų. Pagalios turiu pridurti,
kad šitos parapijos skaitlines
vedė tik vienas vietos klebonas, o
dabar išrinkti padėjėjai.

Kalnaveitis.

CHICAGOJE.

Naudingi kursai.

Sistematiškos moksliskos pa-
mokos, apie kenksmingumą sva-
ginamų gėrimų, higieną, sanita-
riškumą ir lietuvių priderystę
kaipo Amerikos piliečių ir tt.

Pirmoji bus gruodžio 9 d. an-
troji gruodžio 23 d., trečioji sau-
sio 6 d. 1915, ketvirtoji sausio
20 d. 1915 ir taip tęsis iki nepra-
sidės šiltas oras gegužis mėn.

Pamokas prasidės 7:30 val. va-
kare, Mark White Square didžio-
jo svetainėje, Halsted ir 29-ta
gatvė. Pamokas ves Dr. A. L.
Graičūnas.

Būtų gerai, kad kuodaugiausiai
lietuvių, kuriems paranku apsi-
lankyti ir pasinaudotų iš pro-
gos.

Lietuvius važiuoja karėn.

Vincentas Drimba, gimęs Kau-
no gub., Telsių apskr. Pradinį
savo gyvenimą pašventė kariš-
kam mokslui ir jį gerai pažino,
be to ir muzikos srityj buvo gerai
išsilavinęs. 1913 metas buvo pa-
kviestas sesers ant vestuvių į
Ameriką. Apsilankęs ir pagyve-
nęs tūlą laiką panorėjo daugiau
apsipažinti su šio krašto gamta ir
istorija. Taigi gyveno čia ligšiol.
Čia būdamas, prigulėjo prie ra-
siškų organizacijų, buvo sekreto-
riumi ir jose darbavosi. Kilus ka-
rei Europoj pajuto karišką savy-
bę ir jį ir susitarė su draugais,
12 lapkričio išvažiuoti ginti "sa-
vo tėvynės" Rusijos.

Iš šito fakto matome, kaip mū-
sų tautiečiai išauklėti svetimoje
dvasioje, žūsta savajai tėvynei,
o trūša ir gyvybę aukoją sieti-
mai tautai. Skaudu, kad mūsų
tėvynė tegimdo tik svetimienis
pasišventusius vyrus!

"Vyčių" susirinkimas.

18 d. lapkričio, Bridgeporto
"Vyčių" kuopa turėjo susirinki-
mą šv. Jurgio parapijos svetainė-
je. Iškilus tarp "Vyčių" suma-
nynių sudaryti Chicagoje "Vy-
čių" kuopų apskritį, ir pasirinkti
nuosavias "Vyčiams" namais,
bridgeportiečiai apkalbėjo pla-
čiai apie tuos dalykus, nutarė
jais rūpintis ir padėti juos in-
gyti.

Jozua.

Lietuvius užpuoliku.

"Chicago Examiner" aprašo
vieną atsitikimą, kurio veikijai,
sulyg pavardžių skambėjimo, tik-
rai gal bus lietuviais. 16 metų
mergina J. Dvorskiutė, dirban-
ti prie Chicago Telephone Com-
pany, grįždama naktį iš darbo
buvo užpulta kokio tai nepažista-
mo vyro prie Madison gatvės.
Vietoj, kad bėgti nuo savo užpuo-
liko, Dvorskiutė užpuolė jį. Jiedu
susirėmė. Vyras norėjo pabėgti
nuo merginos, bet jį laikė jį stip-
riai ir šaukė pagalbos.

Poliemanas užgirdęs šauksmą,
pribėgo prie jų ir vyrą suarešta-
vo. Vyras pasivadino save Juozu
Sukiu, 36 metų amžiaus, bet savo
gyvenimo vietos nepadavė. Jis
bus kaltinamas už nepadorų pasi-
elgimą.

Kudirkos mirimo dienos paminė-
jimas.

16 dieną lapkričio sukako 15
metų nuo mirimo garsaus lietu-
vių rašytojo dr. V. Kudirkos.
Chicago lietuvių burys parengė
tą dieną vakarą.

Atidarant vakarą buvo sudai-
nuota lietuvių himnas, kurio au-
toriumi buvo vėlionis.

D-ras Drangelis trumpai paai-
kino apie vakaro tikslą. Buvo pa-
sakyta deklamacijų, pagriežta ant
smuiko. Referatą skaitė A. Rim-
ka. Dalyvavo vakaro pro-
gramoje dar šios ypatos:
J. Briedis, p-lės P. ir E. Ru-
dauskutės, L. Šernas, A. Pocius,
O. Pocienė, A. Petraitis, M. Ja-
nušauskienė, J. Chmielianskas.
Kiekvienas iš dalyvavusių gražiai
išpildė sau pavestą programo dalį.
Programas buvo gerai pritaikytas
prie tokio paminėjimo ir vi-
si klausytojai išsinešė daug liud-
nų įspūdį, nes gyvenimas ir
mirtis d-ro V. Kudirkos, tai mū-
sų Lietuvos gyvenimo drama.

P-nas.

Atlyginimas.

8 metų amžiaus vaikučio Anta-
no Žičkasa tėvai gavo atlygini-
mą, žinoma teismo keliu, 4,500 do-
lerių. Kiek laiko atgal Chicago
Railway kompanijos gatvėkari
Žičkų vaikui sutraškino koją.
Po ilgų rūpesčių tėvams pasisekė

išgauti nuo kompanijos už su-
naikinimą vaiko sveikatos tuos
4,500 dolerių.

Ačiū.

Tėvynės Mylėtojų Draugijos
22-ros kuopos vardu išreiškiamė
nuoširdų ačiū visiems tiems, ku-
rie teikėsi paremti kuopos pa-
rengtąjį lapkričio 16 d. Dr. V.
Kudirkos mirimo suktaktyvių
paminėjimo vakarėlį. Programė
dalyvavo sekantieji asmenys:

p-lės P. ir E. Rudauskaitės, E.
Urbiutė, ponios A. Pocienė ir M.
Janušauskienė, pp. Briedis, Rim-
ka, Janušauskas, Pocius, L. Šer-
nas, Petraitis ir kiti. Visiems
jiems nuoširdžiai ačiū. Ačiū tai-
pogi Chicago Lietuvių Koncerti-
niam Kliubui ir jo pirm. p. P.
Sarpaliui už didelės orkestros pa-
rūpinimą ir muzikos patenkini-
mą. Ačiū ir visiems atsilanku-
siems į vakarėlį.

Rengimo Komisija.

I Chicago lietuvių.

Amerikos lietuvių veikimas aiš-
kiausiai apsiereiškia Chicagoje.
Kiek čia matome įvairių įvairiau-
sių jau įvykusių ar dar vykina-
sių įstaigų? Kiek visokios pa-
kraipos draugijų: mokslo, ap-
švietos, laikraščių ir knygų lei-
dimo, vertelgstės, muzikos, lab-
darybės ir tt., ir tt. Ir reik pri-
pažinti, jogei Chicago lietu-
viai visų tų reikalų aprūpinimui
surandą užtektinai ne tik proto,
bet ir kapitalo: čia jie tur dau-
giausiai inteligentų, daugiausiai
laikraščių ir daugiausiai susipa-
tusį žmonių. Jie supranta moks-
lo vertę ir apšvietos reikalus
iškasčių nesigaili: steigia skai-
tyklas, knygynus, remia mokslo
įstaigas. Moksleivių ir lietuvių
kolegijos reikalai jau čia yra ži-
nomi; bet jį ką mums visiems,
laikas nuo laiko, reikėtų ypatingą
atkreipti atyda, tai augštes-
niojo lietuvių išauklėjimo rei-
kalai. Ne vieniems tik mūsų ja-
nikaikiams mokslas yra reikalingas,
jis lygiai yra reikalingas ir
lietuvių mergaitėms. Todel reik
mums remti ir tas įstaigas, ku-
rios mūsų mergaitėms augštesnį-
jį išauklėjimą suteikia ir pačias
lietuviškas, ypač neturtingas, bet
talentingas, kurios augstyn kels
mūsų tautą ir bus ateityje jos pa-
puosimu.

Šitai, lapkričio 29-a d. 7:30 val.
vakare, Sv. Jurgio svetainėje,
Bridgeporte, bus koncertas žy-
miausių lietuviškų ir svetimaus-
čių artistų ir artisių, naudai ir
palengvinimui ingyti augštesnį-
jį mokslo lietuvių, einan-
čioms kursų Sv. Kazimiero Sese-
rų Akademijoje, Chicagoje.

Visus tam reikalui prielankius,
visus apšvietos mylėtojus, ir visą
Chicago jaunomėnę kviečia pri-
būti ant minėtojo koncerto.

Komitetas:

Josefina Toleikaitė.

PRANEŠIMAS.

Sv. Mykolo parapijoje (1644
Wabansia ave., Chicago) 29 lap-
kričio, nedėlioje, prasidės Misijos
ir tęsis lig 8 gruodžio. Šventomis
dienomis 8 ir 10 val. rytu bus šv.
Mišios ir pamokslai, 4 val. vakare
Mišparai, pamokslas ir palaimi-
nimas švenčiausio Sakramento.
Šiokiomis dienomis 8 val. rytu
šv. Mišios ir pamokslas, 7½ val.
vakare pamokslas ir palaiminimas
švenčiausio Sakramento.

19 d. lapkričio, pėtnyčioje, šv.

Mykolo parapijos saleje buvę
V-tos "Vyčių" kuopos susirinki-
mas. Tarp kitko "Vyčiai" šiame
susirinkime pritarė Chicago Po-
litiško Seimo išrinktai Tautos
Fondo valdybai, pasižadėjo kiek
galėdami remti Tautos Fondą ir
išrinko delegatus į Chicago
"Vyčių" susirinkimą tvėrimui
Chicago "Vyčių" apskričio.

Extra.

"Lietuvos Vyčių" kuopa ant
Town of Lake.

Neseniai užsidėjusi kuopa ant
Town of Lake sparčiai auga, nes
tik į tris savaites sutraukė virš
70 narių, jaunikačių ir mergelių.
Jau šis tas ir veikiama, kaip va:
surengta eilė paskaitų iš higijie-
mos srities, kurias laikė dr. A. L.
Graičūnas; įsteigta vakariniai
kursai — lietuvių ir anglų kal-
boms, kuriais naudojasi 25 na-
ri

rolę o vietomis kiek
ypdavo silpnon puse
todamas geros gestiku
jos. Negyvas tipas buvo
ekonomio rolyje p. V. Elz. Arba
žydai muzikantai suvis ne Lietu
vos peišočiai vien kurie tik pa
žystami kaip žydai, o čia grai
dian išėjo Lietuvos vokiečių tipai,
apsimurzoje ir apžele plaukais,
bėje, prabilo tai žydiškai. Labai
linksma įspūdį padarė darbinin
kai grįždami su daina užbaigę
rūgępiute. Katriutė — Ona Ru
dauskaitė, induodama rūgų varp
ų nupintą vainiką savo šeimė
ninkai sužavėjo nublįkta dainė.
Čia sudėjęs krūvon, reikia pa
tyti, kad "Pabaigtuvės" nu
sėkė. Čia "Birutė" matyt iš
rinko geriausias savo spēkas ir
pasiekė tikslą. Beje, "Birutės"
artistai "Lietuvių Dienoje"
26 lapkričio pakartos tą patį vo
kalia Rooseland'e. Visų Šventų
par. svetainėje. G.

"TAUTOS FONDAS" REIKALAI.

Susitvėrė Tautos Fondo Komitetai:

(31). Chicago, Ill. (North Side). — Pirm. — Dominikas Zutauskas, Rašt. — Jonas Jukabauskas, Izdin. — Kasp. Repšys, Kolektorai: — Mot. Maziška, Ant. Bacevičius, Pr. Kišunas, Pr. Gajauskas, Juozas Šlajus, Adolfas Kupris, Juozas Karlikauskas, Konst. Šlajus, Tadas Šlajus.

(32). Scranton, Pa. — Pirm. ir izdin. — kun. Jonas Kuras, Rašt. — Antanas Sodeika, Kolektorai: — Andrius Lukoševičius, Mikolas Klika, Ant. Teleša, Ant. Matulevičia, Ant. Petruskas, Stan. Razbickas, Ignas Rūšys, Ant. Jurdanga, Jonas Lasauskas, Stan. Karsokas, Juozas Kaminskas, Vincas Bieliškas.

(33). Pittsburgh, Pa. — Pirm. kun. J. Vainoras, Pirm. paglb. — Ona Ambrozaitienė, Rašt. — Stanislovas Stanevičia, Izdin. — St. Viltieks, Kasos Globėjai ir nariai: — Pr. Jevaitienė, Stan. Niedzinski, Vladas Stanevičius, Mart. Navickas, P. Pranevičia, Konst. Vainoras, Petras Balinskis.

(34). Mahanoy City, Pa. — Pirm. — Motiejus Staniukynas, Pirm. paglb. — Adomas Urbanas, Rašt. — Vaitiekus Jusanis ir Marcellus Lapinskas, Izdin. — Karolis Lapinskas, Nariai: — Jonas Vitkauskas, Ign. Maciejunas, Juozas Kerugštis, Mart. Geleželė, Feliksas Pangonis, Juozas Maciulekas, Ant. Leškauskas, Jonas Butėnas, Jonas Daugėsis.

(35). Brooklyn, N. Y. — Pirm. — Kazys Bandonis, Pirm. paglb. — J. Amanavičia, Rašt. — K. Strumskis, Rašt. paglb. — G. Janonis, Izdin. — kun. A. P. Kodis, Izd. pag. — M. Alyta, Nariai: — Mikas Brangaitis, Juz. Vidriškintė, Rožė Milierutė, Just. Slizys, Pr. Grigonis, Anelė Blažytė, Petr. Podziunas, Bern. Blažys, Sal. Laučkaitė.

(36). Montello, Mass. — Pirm. — Mik. Abraščinskis, Pirm. pag. — Tadas Kubilius, Prot. rašt. — Ona Kašaitė, Fin. rašt. — Juozas Vaitėnas, Izdin. — Petras Balčiūnas, Izdo Glob. — Ant. Stankus ir Jonas Cunys.

(37). Waukegan, Ill. — Pirm. — Kazys Burba, Rašt. — Steponas Keliotis, Izdin. — Justinas Šaučius, Izdo Glob. — Aleksandras Jankauskas, Tamas Baronas, Mikolas Rakauskas.

(38). Grand Rapids, Mich. — Pirm. — Antanas Bernotas, Rašt. — Vincas Stasevičia, Izdin. — Jonas Barštis, Kolektorai: — Jonas Jasevičia, Juozas Laurinaitis, Jonas Staras, Jonas Adomaitis, P. Murauskas, Ignas Šlapikauskas, Vincas Valinskas, Antanas Bancevičia.

(39). Hartford, Conn. — Pirm. — J. Mončinskas, Rašt. — A. Kneizis, Izdin. — kun. J. Ambotas, (kiek narių nepranešta).

(40). Westville, Ill. — Pirm. — Simanas Jurgutis, Pirm. pag. — Morta Mičulienė, Rašt. — Ant. Vaitkus, Izdin. — kun. Ant. Deksnis ir Juozas Rimkus, Kolektorai: — Petronėlė Juknevičienė, Antanas Micevičius.

(41). Elizabeth, N. J. — Pirm. — kun. B. Žindžius, Nariai: —

Antanas Prančietis, Boleslo Juozapavičius, Ignas Grincius.
(42). Mt. Carmel, Pa. — Pirm. — Vincas Bendorius, Rašt. — St. J. Petruškevičius, Izdin. — Adolė Kelminskiutė, Izdo priž. — kun. Dr. V. Bartuska, Kolektorai: — Antanas Bražinskas, Martinas Avizičius.
Be tų susiorganizavo komitetai: Winnipeg, Man., Canada ir kitose vietose, bet dėl pilnesnių žinių dabar apie juos stokuojant, pasiskelbime juos vėliaus.
Galutinai susiorganizavo Tautos Fondo Komitetas Pittston, Pa. (No. 8), kuris veiks ir apylinkėse.

Pirm. — Pranas Bataitis, Rašt. — Jurgis Laukaitis, Izdin. — Petras Senauskas, Izdo Glob. — Juozas Petkevičius, Kaz. Šakocius, Nariai: — Jurgis Mališauskas, Ant. Kizis.

Aukų rinkėjai:
North Junct. ir Duryea — Pranas Bataitis, Jurgis Akelis, Juozas Ceskevičius.
West Pittston, Exeter, Wyoming, Pa. — Kazimieras Šakocius, Vincas Runka.
South Pittston, Sebastopol, G. & Inkerman — Marcellus Ambrazevičius, Juozas Matusevičius.

Central City, Pa. — Marijona Kiziūtė, Marijona Kanauskiute, Katrina Kiziūtė, Julijona Mikailiūtė.
Sv. Kazimiero par. — Jurgis Lukšdenis.

Pittston, Pa. komiteto veikimas tuo pažymėtinai ir sektinas, kad komitetas rengia t. v. "Tag day" (Lietuvių Dienoje) ir tam tikrus ženklius stengsis praplauti ir aukas rinkti netik tarp vietos lietuvių, bet ir tarp kitataučių, kurie prijaus Lietuvos susilpimo reikalui. Galima būti tikrai, kad visur, rasis kitataučių, kurie ir savo auka panorės susijoti Lietuva, taip pat, kaip jie aukoja susilpimui Belijos, Serbijos, Juodkalnijos ir kitų.

Easton, Pa. lietuvių aukos Tautos Fondui:
Po \$1.00: N. Gimbutaitė, O. Jogaite, J. Lušis, J. Paulikas, J. Gustis, D. Gustis, O. Vainalė, M. Songaila, K. Ulba.
Smulkesnių aukų \$8.52, labo. \$17.52. (prisimė K. J. Krušinskas).

KLAIDOS ATITAISYMAS.

Pereitame, t. y. 47 "Draugo" n-ję per korektos nepastebėjimą įsibrovė M. Gustaičio eilėna "Aušrinė" paklaidą, kurią čionai atitaisome. Taip privalo būti: Šviečia - spindi ten sietynai, Žadina krūtine.

Visai žvaigždžių tai šeimynai Motina — Aušrinė. Red.

REDAKCIJOS ATSAKAI.

Ekmenupeliui. Tamsta tur būt apsi-
rikotė rašydami adrsą savo korespon-
dencijai iš West Lynn, Mass. Siun-
dame "Atieties" redakcijai.
J. Karalutis ir J. Valančiūnai. Už
nuosirdžius pagyrimus ačiū, tačiau
laikraštį nedėsimė.
M. Norkunui. P. Gabrys jau apledo
Ameriką, gal vėliau gavę jo adrsą
prisiimsime Tamstai.

S. L. R. K. A. KUOPU REIKALAI.

BROOKLYN, N. Y.

S. L. R. K. A. New Yorko valstijos apskričio susirin-
kimas bus laikomas 29-tą
dieną lapkričio 1914 m. 3
val. po pietų. Karalienės
Aniolų parapijos svetainė.
Visų aplinkinių lietuvių
k. a. New Yorko, Brooklyno
ir Maspetho. Kviečiame
ateiti ant šio susirinkimo.
Rašt. ir organizatorius.
M. Y. Toluba.

SKELBIMAI.

GERAI ŽINOMI ŽENKLAI.

Jeigu kai-kada jus jaučiate pil-
numą ir sunkumą, sausumą ir ne-
normalų troškulį, tai šie ženklai
rodo, kad jūsų skilvis yra gazu
istemptas, ir tasai istemptas pa-
praštai yra gan skaudus. Pirmąja
pagelba tokiuose atsimuose yra

veikus sistemos išvalymas ir jos
sustiprinimas. Jūs turėtumėte pa-
bandyti Trinerio Amerikonišką
Kartaus Vyno Elixiro, kuris turi
tikrą veikmę, bet be skausmo
ar kitokio nemalonumo. Pradėkite
su nurodytąja doza ir paskui
sutaisykite ją sulyg savo reikalo
tol, kol jina nebus nereikalinga.
Šioji Trinerio Amerikoniško
Kartaus Vyno Elixiro veikmė pa-
dėda ligose, kuriose reikalingas
veikus kūno išvalymas be jojo
nusilpninimo. Aptiekose. Jos Tri-
ner, Manufacturer, 1333-1339
So. Ashland ave., Chicago, Ill.
Greitam palengvinimui skau-
dėjimų raumenyse ir sunariuose
trinkite juos Triner's Liniment'u.
Limimento kaina 50c., per paštą
60 c.

PRANEŠIMAS.

Užsilepsnojus kardo ugniai ant
Europos kontinento, viso pasaulio
žmonij domas tapo nukreiptas, kuriai
pusei kilius pergalejimas. Taip pat įvai-
rių tautų žmonės suskubo į įvairias
grupas, dėl pagelbėjimo nukentėju-
sių žmonių karėje.
Taip sakant, pradėjo viso pasaulio
žmonės, netik kalbėti, bei rašyti, kad
būtinas reikalus yra dėti aukas ir
reikalui išitikti pasijuti nukentėju-
siams žmonėms.

Mes lietuviai iš dalies irgi jau esa-
mo pradėję budinti aukų rinkimo kla-
simą. Praktiškai dar mažai. Nors visi
žinome gerai, kad Lietuva yra ma-
šio lauko, ir, kad Lietuvoje mūsų bro-
liai daug nukentėję, ir, kad daug ko
nustos, daug šeimynų paliks be duon-
davių, daug atsisiras Lietuvoje amžinų
elgetų, nuo įvairių sužeidimų. Borosi,
mūsų visų privalumui turėtų būti di-
džiausias atbalsas, pradėti ir tai dūti,
rinkti aukas nukentėjusiems žmonėms
Lietuvoje!

Ir tai visiems, ir iš vien, pasidė-
jus į šalį visus mūsų ligotli esančius
partvyškumus, ir neapsikentimus vi-
ni kiti. Bet reikty pasirodyti, kad ir
mes esam sutaręsiame šeimyna.
Ar mes pasirodysim, kad esame pa-
sirengę paduoti pašelpo ranką Lie-
tuvos žmonėms? Trumpa ateitis mums
parodys. Reikty aukas rinkti prie
kiekvienos progos, taip pat lietuvių
pašalpinės draugijos būtinai rei-
kėty paaukoti iš savo izdo po šim-
tą ar daugiau. Taip pat skirti dalį
pelno nuo įvairių rengiamų vakarų ir
t. t.

Kad mes lietuviai nemažiau kaip
miltijon dolerių surinktumėme Lietuvos
gelbėjimo fondas.
Aš kiek turėjau sutapings centų
nelaikiau juos padėjęs, bet nusipirkę
bilietą 1913 metuose, leidusi į Lie-
tuvą parinkti įvairių vietų vaizdelius.
Keliaudamas po Lietuvą per keturis
mėnesius, išskirčiau savo kišenius,
dėl surinkimo kuodaugiaus Lietu-
vos vaizdelių.

Nors žmonės manė, kad aš į Lie-
tuvą išvažiavau ieškoti smagumų, bet
visiškai ne delto. Aš važiavau į Lie-
tuvą su tikslu parvežti Lietuvą ju-
dantiuose paveikluose į Ameriką.
Nežiūrint kiek aš pakeliau vargo ke-
liaudamas per Lietuvą per keturis
mėnesius, nes buvau tris kartus are-
stautas nuo maskoli valdžios už emi-
gus paveiklus, bet su rubliais galėju
išsiskuti.
Taipgi tapau kartą šetupį įman-
dytas einant slapta iš Lietuvos į
Prūsiją, bet visi nenusutojo
vilties dėl Tėvyinės meilės, — keliu-
sava tolyn rikdamas paveiklus. Pa-
baigęs kelionę Lietuvoje, keliauda-
mas atgal į Ameriką, pamiršau sau
visus vargus ir nesmagumus ką po
Lietuvą važinėdamas apturėjau.
Sugrįžęs į Ameriką, išskiręs paveik-
lus tuojaus pradėjau rolyti kvęty
Lietuvą po lietuvių apgyventus nau-
jyklus. Išleisdas į kelionę po Ame-
riką, išgirdau nuo žmonių visokių
apkalbėjimų, užtydėjimus, kad jau
gal tapsiu milijonieriumi, bet aš ke-
liaudamas po Amerikos naujyklus per
visą žiemą nesurinkau tų lėšų ką
išleiduau kelionei ir matorijai del
traukimo pavieklų.

Kiek turėjau surinkęs centų iš ke-
liedės po Ameriką, štai vel juos pa-
dėdus del Europos karės paveiklų
Aš manau vėl ateinančios žiemos se-
zoną atkankyti lietuviškas kolonijas,
su judamais paveiklais. Nes šia vasa-
rą daug pasiekė nuimti paveiklų
judamųjų iš Amerikiečių lietuvių gy-
venimo. Ir daug dar paveiklų išleidiu
iš Lietuvos ką parvežiau 1913 me-
tuose.

Taip pat baigin rengti lekciją apie
dabartinę Europos karę, nes gavau
iš Pranešijios keletą ratų judamų
paveiklų iš dabartinės karės, ir daug
ilustracijų šia vasa. aplankiau
Penn. Chicago, ir Brooklyno apie-
kles, animdamas judantius pavieklus
iš įvairių lietuvių judėjimo.

Ateinantis sezono praradus bus
nabai įvairus Kurį koloniją Lietu-
viai žingdus minėtos pavieklus
matyti, o ant pakvietimo mielai pri-
būsiu parodyti. Taip pat nuo visų va-
karėlių kur ir kada bus rengiami per
visą žiemą skirsu dalį nuo likusio pe-
lo Lietuvos žmonių gelbėjimo.

A. T. RACEJUNAS.

630 Halsey Street, Brooklyn, N. Y.

127 kuopa S. L. A. K. laikys susi-
rinkimui 6 dieną gruodžio, pobažy-
nintėje svetainėje Nekilto P. M. Pra-
sidėjimo, Cambridge, Mass.
Su pagarba.
Kun. J. Krasnickas.

DRAGIŲ REIKALAI.

Susiv. List. R. Kat. Am.
valdybos antrašai:
Prezidentas: K. J. Krušinskas,
59 Ten Eyck st., Brooklyn, N. Y.
Vice-prezidentas: J. Riktorai-
tis, 91 Congress ave., Waterbury,
Conn.

Sekretorius: J. S. Vasiliauskas,
112 N. Greene st., Baltimore, Md.
Kasierius: Pranas Burba, 456.
58 Main st., Edwardsville King-
ston, Pa.

Knygius: Kun. J. Inčura, P.
O. Freeland, Pa.
Dvasiškas Vadovas: Kun. J.
Jakaitis, 41 Providence st., Wor-
cester, Mass.

Kasos Globėjai.
J. Stulgaitis, 122 S. Meade st.,
Wilkes Barre, Pa.
V. Lukoševičia, P. O. Minersville,
Pa.

"LIETUVOS VYCIŲ" DRAUGI- JOS CENTRO VALDYBOS AN- TRAŠAI.

Dvasiškas vadovas: Kun. F.
Kemėšis, 717 W. 18th st., Chica-
go, Ill.

Pirmininkas: M. A. Norkūnas,
166 Melrose st., Montello, Mass.
Vice-pirmininkas: A. Alek-
sandravičius, 762 W. 19th st.,
Chicago, Ill.

Prot. raštininkas: Al. M. Rač-
kus, Holy Cross College, Worces-
ter, Mass.

Finansų raštininkė: Ona Kašė-
taitė, 82 Porter ave., Montello,
Mass.

Izdininkė: M. J. Juškenė, 129
Melrose st., Brochton, Mass.

Kasos globėjai: K. Pakštas,
1644 Wabansia ave., Chicago, Ill.
A. Visminas, 315 — 4th ave.,
Homestead, Pa.

J. Nagievičius, 32 Dominick
st., New York.
Literatiška komisija: A. Knei-
žis, 41 Capital ave., Hartford,
Conn.

J. J. Ramanauskas, P. O. Box
58, Montello, Mass.
F. Virmauskis, 22 Broad st.,
Montello, Mass.

"Motynalės" valdybos nariai:
Pirmininkas — Kun. V. Varm-
giris.

213 S. 4th st., Brooklyn, N. Y.
Raštininkas — Kun. M. A. Pa-
nauskas.

443 Park ave., Bridgeport Conn.
Kasirinkas — Kun. A. Kodis,
225 High st., Brooklyn, N. Y.

Lietuvių Rymo-Katalikų Pilnyčių Blati-
vinių Amerikoje Susivienijimo Cen-
tro Valdybos adrsai:
Pirmininkas: Kun. J. J. Jakaitis, 41
Providence st., Worcester, Mass.

Dvasiškas vadovas: Kun. P. Sauru-
saitis, 46 Congress ave., Waterbury,
Conn.

Vice-pirmininkas: P. I. A. Petrus-
kiutė, 563 N. River st., Waterbury,
Conn.

Centro Sekretorius: J. V. Kovas, 21
Congress ave., Waterbury, Conn.

Kasirinkas: Kun. V. A. Karkauskas,
46 Congress ave., Waterbury, Conn.

Kasos Globėjai: J. A. Aleksa, 638
W. Saratoga st., Baltimore, Md.
J. Antanavičius, 49 Congress ave.,
Waterbury, Conn.

Antrašai Administracijos Draugy-
stės, Sv. Kazimiero Kar. (ant
Tovos de Loko).

Pirmininkas — V. Paukša,
4451 S. Marshfield ave.,
Vice-pirm. — A. Mikalauskis
1660 W. 47th st.

Rašt. — L. Abaravičius, 3308
So. Hermitage ave.
Knygvedis — Jonas Cernau-
kas, 4459 So. Wood st.,
Izdininkas — Kaimieras Vana-
gas, 4351 So. Wood st.,
Organo užveidėtojas Juozas
Palaikas, 1802 W. 46th st.

Švento Juozapo Draugijos, Sheboygan,
Wis., valdybos adrsai:
Pirmininkas: Daugirda Pranas, 214
S. River st.

Pagelbininkas, Skeris Antanas, 909
Indiana ave.
1. Sekretorius Stankus Antanas,
1414 New York ave.
2. Sekretorius Rutkauskas Juozas,
1015 Clara ave.

Kasirinkas Šalčius Juozas 918
Dillingham ave.
Kasos globėjai:
Marculaitis Antanas, 1839 S. 14th st.
Kučauskas Andrius, 1623 1/2 Indiana
ave.
Maršalka, Karosas Juozas, 914 Clara
ave.
8. Kazimiero draugija parengė balių
su išlaidėjimu 10 aukšnių vertės 10
dolerių

ZIRA

Plain-End
CIGARETTES
10 for 5 Cents

Du piningų Kuponai Žednam Bakse
visi ZIRA Kuponai turi būti susortuoti
norint gauti piningus ardoanas
Tai Cigaretai ka jums patsiks
Padaryti kad patiktu Lietuvos skoniui
Pabandyti vieną ir daugiau nerūšių litabų cigaretų
Pardavinėja visose krantavėse
P. LORILLARD COMPANY
New York City

MOKEK UZ NAMUS BEDIREDA- MAS.

Arkansas ir Louisiana lėntų kom-
panijos parduos jums pigiai žemės
su mažu įmokėjimu ir ilgu išmokėji-
mu likusiųjų mokėsių Tavo šeimyna
gali padaryti geriausią gyvenimą koki
tik galima iš daržo, karvių, kiaulių
ir vištų. Kada nereikės dirbti ant
lauky, lėntų kompanija noriai priims
į darbą. Pabandyk. Rašyk arba ateik
del platesnių žinių. L. M. Allen. P.
T. M. Rock Island Lines, Room 718
Sa Salle Station. Chicago.
Mūsų agrikultūros departamentas vi-
sada pasirengęs padėti naujiesiems gy-
ventojams.

METINIS SEIMAS.

Chicago Draugijų Sąjungos 3-ias
metinis seimas atsisbus 6-tą dieną
gruodžio (Dec.) 1914 m. Pradžia 1
val. po pietų Ausros svetainėje 3149
S. Helsted st.,
Ant šio seimo visi Sąjungos direkto-
riai tegul prirengs savo metinius ra-
portus, taip pat Centralinė Valdyba
privalo savo raportus sieme seime
priduoti.

Visos draugijos, kurios priguli prie
Sąjungos privalo prisijusti savo
išrinktus atstovus, o kurios dar kvie-
rigali, jos visos be skirtumo yra kvie-
damos išrinkti atstovus arba Valdy-
bos atvykti į aukštiausią minėtą seimą.
Ateikite, žiūrėkite ir, tūmykite ką
C. D. S. yra nuveikusi ir ką ji mano
nuveikti del Chicago lietuvių.
Su pagarba.
Dr. A. J. Zimontas.
Ch. D. S. Atstovų Pirmasidės.

47-48

RACIŲ NAUJŲ PAVEIK-

SLŲ SERIJA IŠ KARŠI.

Pirmutinis perstatymas Euro-
pinės karės judomuose paveik-
luose su visomis karės lauke bai-
senybėmis ir žudystėmis.
(Paveikslai gauti iš Francijos
ir Anglijos).

Tėvynę Lietuvą daug jau nu-
kentėjo šioje karėje, daug mūsų
brolių padėjo savo gyvastis, daug
nustojo duonos davęjų, daug li-
ko amžinų ubagų. Karė — tai tik-
roji pekla!

Siame perstatyme pamatysit
visas karės baisenybes, visus ža-
dymo įrankius, kuriais naikina-
mi žmonių gyvastis, turtas ir tt.

Dalis I.

1. Mobilizacija Rusijoje, 2. Ru-
sijos žmonės su sąsromis paly-
di kareivius, 3. Susirėmimai ties
Kybartais ir Eitkunais, 4. Susi-
rėmimas Rusijos su Austrija, 5.
Prūsai bombarduoja Liege miestą.
6. Kaimai ir miestai liepsnose.
7. Vokiečių mobilizavimas, 8.
Baisus susirėmimas Vokiečių su
Francūzais, 9. 24 valandas laiko
kovojio 10,000 Vokiečių, 10. Bai-
sus susirėmimai ant kranto upės
Tense, 11. Bombardavimas mies-
to Rheims, 12. Vokiečiai bombar-
duoja Liepoją, 13. Įvairūs pa-
veikslai iš karės lauko.

Dalis II.

1. Iš Brooklyno Excursija lie-
pos 4-tą dieną.
2. Wilkes Barių, Pittstono,
Scrantonio Lietuviška diena, lie-
pos 16 d., 1914 m.
3. S. L. A. 5-to apskričio išva-
žiavimas Cliffside, N. J., rugpi-
čio 16 d., 1914 m.
4. Chicago's S. L. A. 2-to ap-
skričio išvažiavimas, rugpičio 6
dieną, 1914 m.
5. Ilustruotos dainos. Sudai-
nuos Elz. Rašdienė.
Ant karės paveikslų bus daug
vaizdų iš Amerikos lietuvių gyve-
nimo.

Durjs atsidarys 6 val. vak.
Perstatymas prasidės 7:15.
(Perstatymai atsisbus).

Subatos ir nedėlios vak. lapkr.
28 ir 29 d. Bažnytinėje salėje
So. Boston, Mass.

Ketvergo vak. Gruodžio 3-čią
d. Norwood, Mas.
Pėtnyčios ir subatos vak.
Gruodžio 4 ir 5 d. Bažnytinėje
salėje Worcester, Mass.

KATALIKISKAI VISUOMENEI, MO-
KANGIAI ANGLŲ KALBĄ PASI-
LOME SEKANČIŲ KNYŲ, AMERI-
KOS KATALIKISKŲJŲ DRAUGIJŲ
FEDERACIJOS.

1. No. 3 "What Shall our Catholic
Societies Do?" containing a wealth of
suggestion and program for effective
social work. 36 pages. Single copies
3c. 100 copies \$2.00.

2. No. 5 "Why Socialism is Opposed
to the Trade Unions." A powerful
arrangement of the tactics of Social-
ism in the organized labor movement.
by P. W. Collins, 36 pages. \$2.00 per
100.

3. No. 7 "Woman's Suffrage, a So-
cial Problem." The argument against
the full political equality of men and
Women is made to meet the require-
ments of scholarly and Christian
treatment, by Archbishop S. G. Mes-
smer, D. D. pages. I copy 3c., 100
\$2.00.

4. "Socialism," by Goldstein and
Avery. Per copy 50c. The following
are, I copy 5c. 12 — 50c. 100 copies
\$4.00.

5. S. 61 The Condition of the Work-
ing Classes, Encyclical Rerum Nova-
rum, on the condition the condition
of Labour, containing the Catholic
viewpoint on the remedy proposed by
the Catholic Church. The pamphlet
contains an analysis of the encyclical,
outlined for study purposes.

6. B 101 Pope Leo XIII, Biography
of.

7. C 54 Catholic Answers to Protes-
tant Charges.

8. H 37 Christian Science, a study
of the history of this movement, its
principles and practices, from the
Catholic viewpoint.

9. H 58 The Franciscan Order, History
of its origin, its present state and
influence.

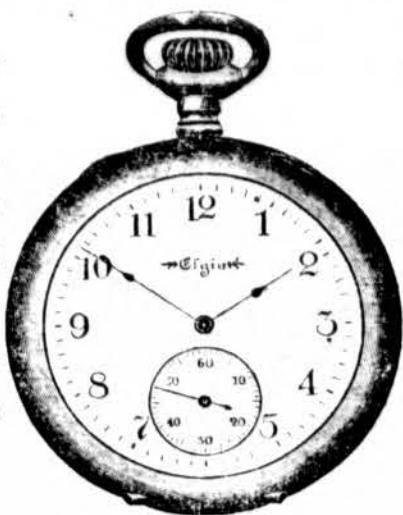
10. S. 50 An Examination of Socia-
lism, by Hellaire Belloc, answering
the questions, What is Socialism?
Why Catholics Oppose it? Why
Workingmen Oppose it?

11. S. 69 The Living Wage, by Re-
verend John A. Ryan; a definition
of the living wage, with the grounds
of the claim.

12. R 25 Darwinism, The decline of
and an examination of its philosophy.
Reikalaujami adrsuokite:
American Federation of Catholic So-
cieties 43 University Bld.
MILWAUKEE, WIS.

Pranas Kenutis, gyvenęs Chi-
cagoje ir prieš pat karę išvažia-
vęs į Lietuv

Kada ieškai didelio pasiskyrimo puikių aukštinų žiedų, laikrodžių, ar brangių pasiūšimui akmenų, visuomet apsimokės pamatyti mūsų sankrovą. Geresni tavorai ir pigiau, neg kur kitur. Visa da viskas teisingiausiai, nėra suktybės.

H. JOFFEY

4625 SO. ASHLAND AVE., CHICAGO, ILL.

SENIAUSIA TAUPYMO BANKA CHICAGOJE
THE HIBERNIAN
BANKING ASSOCIATION
(KURTA 1867 M.)
PIETVAKARINIS KAMPAS LA SALLE IR ADAMS ST.

TAUPYMO DEPARTAMENTAS
Priimam Depozitus pradant nuo VIENO DOLERIO ir daugiau, už kuriuos mokam 3 nuosimėjus ant metų, kurį pridedam kas pusę metų.
Atdaras Šubatos Vakaris nuo 6-tos iki 8-tos val. vakaro.

REAL ESTATE DEPARTAMENTAS
Perka ir parduoda properties ant komisijos; išskolktuoja randas ir prižiūri properties; parduoda geros vertės morkičius; skolina pinigų ant įtaisytų savasčių (property).

Ką tik išspausdinta nauja prezijos knyga
"AUREOLE"

Parašyta vieno iš žymiausių lietuvių poëtų
DR. KUN. M. GUSTAIČIO
Knyga spausdinta ant gražios popieros, malonu pažiūreti, bet dar maloniau skaityti.
KAINA TIK 10 CENTU
Reikalaudami adresuokite:

Draugas Pub. Co.

1800 W. 46th Street Chicago, Illinois

Telephone Drover 5326

Dr. S. A. Rutkauskaitė-Šlakienė

Gydo visokias ligas

Specialistė moterų ir vaikų ligose

VALANDOS: 9-12 prieš piet; 4:30-7:30 vakare, Nedėliomis 9-12 prieš piet.

3255 So. Halsted St.,

Chicago, Ills.

Lietuviškųjų Švento Kazimiero
Seserų Seminarija
CHICAGOJE.

Vienwołyne yra: prirengiamoji mokykla, aštuonių klasių pradinė mokykla ir aštuonių klasių (High School) Lietuviškosios Seserų priima pas save mergaites mokymui ir išauklėjimui. Seminarijoje prie reguliariojo mokslo, arba ir atskiriam, yra mokinama: muzika, pašaukimas, siuvinėjimas ir taip toliau.
GEROS MOKINTOJOS. PIGUS UŽLAIKYMAS.
Reikale meldžiama kreiptis prie Motinos Perdėtinės šio antraštelės:

Mother Superior,
St. Casimir's Seminary,
6700 S. Rockwell St. Chicago, Ill.

ŠALIN SU NUSIMINIMU!!!
GRAMAFONAS ANT IŠMOKESNIO 100. KASDIENA.

Jeigu apsimate mokėti po 10c. kasdien, tai išsiimsime Jums ant išmokėsio labai puikų Gramafoną su 16 rekordais (32 kavalais) visokių dainų, valčių, maršų ir t. t. kuriuos patys išsirinksite Gerumas mūsų gramafonų gvarantuos kiekvienam rašyta gvarantija. Išsiimsime naujus specialius rekordus Lietuviškus, Lenkiškus, Rusiškus ir Mažarusiškus. Rašykite tuojau reikalaudami katalogo ir paaiškinimų įdėdami krasos ženklelį ataskymui:
LIBERTY COMMERCIAL CO
233 E. 14 ST., NEW YORK.

Reikalaujamas lietuvis agentas prie pardavimų suvamy mašinų. Atsiskaityti pas:
Mike Wlezen
1940 W. 21 st., arti Robey

Reikalingas vedęs ir blaivus vargonininkas, gerai suprantantis muziką ir žintis chorą vesti.
Atsiskaityti į Redakciją.

Yards 1741
J. F. EUDEIKIS
GRABORIUS
Parsamdo karikas ir automobilius dėl pagrabų, vesuvų ir krikštytų. 4605 Hermitage ave. Chicago

Tel. Drover 3042

Dr. G. Z. Vezel (Vezelis)
Lietuviškas Dentistas
4712 So. Ashland Ave.
arti 4715 gatvės

Telefonas Canal 4052

Dr. A. K. Rutkauskas
2302 So. Leavitt St.

Telephone Drover 1924

O. JONIKIENE
Geriausia Akušerka

3364 So. Halsted St., CHICAGO
(kampas 34tos)

Tel. Drover 5052

DR. K. DRANGELIS
LIETUVIS DENTISTAS
VALANDOS: nuo 8 iki 11 ryta, nuo 1 iki 4 po piet, nuo 7 iki 9 vakare.
Nedėliomis ir Sereidoms pagal sutartį.
3261 SO. HALSTED ST., CHICAGO

P. A. MAZEIKA

Seniausias lietuviškas graborius Chicagoje mieste. Per 15 metų mano graborystės tarnavau savo broliams lietuviams. Grabai yra numatinti kainas: dideli nuo \$12.00 ir augčiau, o maži grabeliai nuo \$3.00 ir augčiau. Meldžiu atvažiuoti į mano krutuve, o persitiksinate, kad ne reikia sunkiai uždirbtus pinigus mokyti, jie paliks našlaičiams, kurie bėda ne palieka. Žinokite gerai, jei norite mokėti \$100.00 tai pas mane galite gauti už \$50.00. Neklausykite agentų ir kokių bobelių, bet nueikite pas kitą ir persitiksinate kas pigiau daro. Darome pigiau, nes turime savo dirbtuvę, savo karaboną ir daugybę automobilių.
Su pagarba **P. A. MAZEIKA**
3515 Auburn ave. Tel. Yards 1136

Plymouth National BANK.

Kapitolas su poveritais
\$165,000.00.

Šioji Banka prižiūrom. Suvienytųjų Valstijų valdžios. Moka 3 nuosimėjus nuo sudėtų pinigų. Galime susišnekėti lietuviškai.

G. N. Postlethwaite
idinininkas.

Mandagum patarnavimas

LIETUVIŠKA BANKA
TOWN OF LAKE SAVINGS BANK

Joseph J. Elias, Savinininkas.
4600-4602 S. Wood St. Chicago, Ill.
Primame pinigus į Banką užsėdėjimui nuo vieno dolerio ir daugiau ir mokame trečią procentą ratomis ant metų. Siūdomas pigiau į visas dalias avieto pigiai, greitai ir teisingai, eventinį žemųjų pinigų malonė, perkame ir parduodame. Parduodame sifortas ant visų linijų į kraują ir iš kraują, taip pat tikėtus ant geležinkelio po visa Ameriką ir Europą.
Mūsų Banka išdirba visokius raštus ir dokumentus visose kalbose ir duoda roda lietuviams visokiuose atsitikimuose ir reikaluose ypatiai ir per laiškus. Tik kreipkitės vienu metu antraštelės.

M. A. Norkunas,
Vienatinis Lietuvis Išdirbėjas

visokių žemųjų pinigų draugystė, o ypatinai: karkardų guzikų meta liavu, anameliotu ir padengtu celluloid'u, šarpu, veliavu ir karunu.

Man pavestus darbus atlieku artistaiškai.
M. A. Norkunas
166 MELROSE ST., MONTELO, MASS.

28 metų senas laikraštis
VIENYBE LIETUVNINKU
EINA KAS SEREDA, BROOKLYN, N. Y.

Ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o pronomerata kašuoja metams \$2.00; pusel metų \$1.00. Užrėžiuose; metams \$3.00; pusel metų \$1.50.

RAŠYK ADRESU:
J. J. Paukštis & Co.
120-124 Grand Str.,
Brooklyn, N. Y.

Bell System

Atmosfera yra žodis vartojamas į dailį linkusių žmonių kad gerai išreikšti ką nors būtinai reikalingą geram išpletojimui minties mokslo. Piešėjai, aktoriai keliauja po tolimus kraštus, kad gauti tą reikalingą inkviepiną.
Atmosfera yra lygiai svarbi biznyje ir sociališkume pagerinime ir ji yra visumet telefonu, kuris yra po rankomis.

Jei yra svarbus reikalas, reikia padaryti nusprendimą, ar nutarti susirinkimą, sudaryti atmosferą tikslų, apmąstytų, gyvu pasikalbėjimu. Išstirk savo dalyką; išstirk savo žmones; išstirk savo užpuolimą, savo argumentus ir jų geriausią pusę. Taip apsitvirtinus, nežiūrint kaip toli esi nuo tos vietos, jūsų atmosfera gali būti perleis-tu per.

Long Distance Telefoną.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100

NAUJIENA!

Ką tik išėjo iš spaudos nauja knyga

Oliveris Twistas

Angliškai Parašė

CHARLES DICKENS

Lietuvių Kalbon Vertė

Jonas Kmitas

Yra tai labai graži ir interesinga apysaka. Pradėjus skaityti, sunku yra atsisitraukti nuo knygos. Kiekvienas, norintis smagiai ir naudingai praleisti laiką, lai skaito šią knygą. Yra tai stora knyga, turinti 520 puslapių, o kainuoja

TIKTAI \$1.00

Tokios geros, naudingos ir drauge taip pigios knygos dar nebuvo pardavime!

Prisiuntę dolerį, reikalaukite knygos OLIVERIS TWISTAS, o niekuomet nesigailėsite. Rašykite atrašu:

DRAUGAS PUBLISHING CO.

1800 W. 46th Street, Chicago, Ill.

JEI NORI ŽINOTI

ko lietuviams šiame svarbiame momente kaip tautai reikia, skaityk naujai išėjusią knygą:

Kokia Autonomija

LIETUVAI REIKALINGA?

Parašė J. GABRYS

KAINA 10 CENTU

Reikalaukite tuojaus šiuo adresu:

Draugas Publishing Co.

1800 W. 46th Street

Chicago, Ill

Naujos "Draugo" spaustuvės Knygos

Šiomis dienomis išėjo iš spaudos:

Huckleberry Finnas, parašyta garsaus Amerikos raštininko humoristo **Mark Twaino**. Gražiai lietuvių kalbon versta **Jono Kmito**. Labai puiki apysaka iš amerikiečių gyvenimo. Daug juokingo ir puikaus skaitymo.
Stora knyga, kaina tik 75 centai
Reikalaudami kreipkitės:

Draugas Pub. Co.

1800 W. 46th St.,

Chicago, Illinois

LIETUVIAI!

SKAITYKITE IR PLATINKITE LIETUVIŲ KATALIKŲ SAVAITINĮ LAIKRAŠTĮ

"ZVAIGZDĖ"

"ZVAIGZDĖ", yra seniausias lietuvių katalikų laikraštis 16 puslapių didumo. Suteikia įvairių žinių iš Amerikos ir viso pasaulio gyvenimo.

METAMS ATSIEINA TIK \$2.00

Europoj ir kitur \$4.00

Karispodencijas ir pinigus siųskite šiuo adresu:

"ZVAIGZDĖ"

3654 Richmond St.,

Philadelphia, Pa.

SAUGOKIES pamėgdžiojimų, ir visada reikalaukite tikro Richterio Pain — Expeller su inkaro ženklų, kaip ant pavelsio.
25 ir 50 centų aptiekose ir tiesiai iš
F. Ad. Richter & Co
74-80 Washington Street,
NEW YORK.

Visi užsisakykite Amerik. Lietuvių Dienraštį

"KATALIKA"

Dienraštį "Katalika" žinosite kaip daug greičiau ir plačiau; į visus pajudintus mūsų gyvenime klausimus kuoplačiausia atsiliepsime.
Dienraštis "Katalika" yra lietuvių laikraštis ir priklauso ramaus kultūrinio darbo.

Todel dienraštį "Katalika" bus galima aiškiai ir plačiai naudoti lietuvių, o ypač Amerikos naujokams gyventojams, S. Valstijų ir kitų šalių gyvenimas, paduoti daugiausia žinių iš Europos karo lauko ir visuomenės gyvenimo.

Suv. Valstijose ir Canadeje metams \$5.00
pusel metų \$3.00
trims mėnesiams \$1.75
Užsienyje, Europoje ir kitur metams \$7.00
pusel metų \$4.00
Prenumeratą siųsti šiuo adresu:

AMERIKOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
"KATALIKAS"
3249 So. Morgan St., Chicago

Mokykla Angliškos Kalbos.

Kiekvienas išmokęs angliškai kalbėti, skaityti ir rašyti labai trumpame laike per šios mokyklos atskaitiną metodą. Dieninės ir vakarinės klasių. Kurie gyvena kituose miestuose Suv. Valst. ir Canadeje, mokymams per laiškus (korrespondencija) labai patikima metoda. Dėl platesnių žinių rašykite pas:

WATCHES BROS.

1741 West 47th Street :: Chicago, Ill.

Gerbiamesiems Kunigams!

Malonu mums pranešti Gerb. Kunigams, jog galime jiems pasiulyti

Kalėdų Dovanoms

labai gražių naujausio leidimo kalėdinių paveikslėlių su lietuviškomis maldelemis

Kainos su nusiuntimu \$2.30, 90c. 80c. ir 60 centu už šimtą.

Be to pasilvome gerb. Kunigams ir savo išleidimo knygy:

1. Kokia autonomija Lietuvai reikalinga. J. Gabrys 10c.
2. Aureolė. Oratorija. Parašė M. Gustaitis 10c.
3. Kodėl neimi išpažinties? Par. kun. Al. J. Warol 25c.
4. Katriutė. Trivėksmė drama. Iš lenk. vertė A. Vegėlė 15c.
5. Užkrečiamųjų — lėpamųjų ligų išsiplatinimas ir kova su jomis. Dr. A. Graičūnas 15c.
6. Lietuvių Tautos memorijalas. J. Gabrys I dalis 10c. II dalis 10c.
7. Degtinė Veinav. scenos vaizd. Vertė A. Vegėlė 10c.
8. Katekizmas mažiems vaikams. Kun. Krušas 15c.
9. Apsvarstyk. Tėvo Kazimiero pamokinimai 5c.
10. Katekizmas apie alkoholių 5c.
11. Blogi kūdikio papročiai. Dr. A. Graičūnas 20c.
12. Ar Kristus turėjo brolių ir seserų 5c.
13. Vienuolinė luoma. Kun. P. Saurusaitis 25c.
14. Apaštalytės maldos statutas. Kun. Saurusaitis 25c.
15. Apaštalytės maldos pamaldos. Kun. Saurusaitis 5c.
16. Tiesos žodis socializams. Parašė Kunigas. 3-cia leida 10c.
17. Mandagūs vaikelis. Gražus apsiėjimo pamoka. 5c.
18. Antanukas. Apysaka B. Prūso. Vertė Selimas. 10c.
19. Satrijos Raganos apysakėlės 25c.

Be to galime atsiųsti įvairių lietuviškų knygų iš savo knygyno, kurias gerb. kunigai malonės pasiūlyti iš katalogų. Parduodant žymesnį skaičių, duodame dideles nuolaidas.

Su pagarba

"Draugo" Knygynas.